DET CIVILA FÖRSVARET

Del II
Författningar

Betänkande av
CFL-utredningen

SOU 1989:42

Ref

Statens offentliga utredningar
1989:42
Försvarsdepartementet

Det civila försvaret

Del II Författningar

Betänkande av civilförsvarslagstiftningsutredningen
(CFL-utredningen)
Stockholm 1989

Allmänna Förlaget har utgivit en bibliografi över SOU och Ds som omfattar åren 1981-1987. Den kan köpas från förlagets Kundtjänst, 106 47 STOCKHOLM. Best. nr. 38-12078-X.

Beställare som är berättigade till remissexemplar eller friexemplar kan beställa sådana under adress:
Regeringskansliets förvaltningskontor
SOU-förrådet
103 33 STOCKHOLM
Tel: 08/763 23 20 Telefontid 8^{10} - 12^{00} (externt och internt)
08/763 10 05 12^{00} - 16^{00} (endast internt)

Omslagsidé:
Birger Markusson
ISBN 91-38-10352-4
ISSN 0375-250X

gotab 88387, Stockholm 1989

Innehåll

1. Lag om ändring i regeringsformen 7
2. Lag om beredskapshöjningar 9
3. Lag om civilt försvar 11
4. Lag om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter 40
5. Lag om överföring av vissa uppgifter till kontraktsprostarna under skärpt och högsta beredskap 41
6. Lag om ändring i brottsbalken 42
7. Lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m. 44
8. Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10) 45
9. Lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986:1102) 46
10. Lag om ändring i lagen (1986:644) om disciplinförseelser av krigsmän, m. m. 47
11. Lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m. fl. att delta i totalförsvarsplaneringen 49
12. Lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520) 51
13. Lag om ändring i passlagen (1978:302) 52
14. Lag om ändring i förfogandelagen (1978:262) 53
15. Lag om ändring i semesterlagen (1977:480) 55
16. Lag om ändring i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd 57
17. Lag om ändring i kommunallagen (1977:179) 58
18. Lag om ändring i vapenlagen (1973:1176) 59
19. Lag om ändring i lagen (1966:413) om vapenfri tjänst 60
20. Lag om ändring i allmänna tjänstepliktslagen (1959:83) 61
21. Lag om ändring i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar och för civilförsvarets internationella kännetecken 64
22. Lag om ändring i lagen (1942:335) om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar m. m. 65
23. Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) 66
24. Förordning om beredskapshöjningar 67
25. Förordning om civilt försvar 71

26. Vägtrafikförordning för räddningskåren under övningar samt under skärpt och högsta beredskap 99
27. Förordning om förmåner m. m. till viss civilpliktig personal vid tjänstgöring inom försvarsmakten 103
28. Förordning om ändring i förordningen (1988:1236) med instruktion för socialstyrelsen 105
29. Förordning om ändring i förordningen (1988:1122) med instruktion för överstyrelsen för civil beredskap 106
30. Förordning om ändring i förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna 108
31. Förordning om ändring i förordningen (1988:1040) med instruktion för statens räddningsverk 110
32. Förordning om ändring i förordningen (1988:972) med instruktion för länsstyrelsen i Norrbottens län 111
33. Förordning om ändring i förordningen (1988:971) med länsstyrelseinstruktion 112
34. Förordning om ändring i förordningen (1988:246) om grupplivförsäkring för värnpliktiga m. fl. 113
35. Förordning om ändring i förordningen (1987:971) om totalförsvarspersonalens folkrättsliga ställning m. m. 114
36. Förordning om ändring i räddningstjänstförordningen (1986:1107) 115
37. Förordning om ändring i förordningen (1986:616) om beredskapspolisen 116
38. Förordning om ändring i förordningen (1982:366) om utbetalning av dagersättningar från de allmänna försäkringskassorna 117
39. Förordning om ändring i krigsveterinärförordningen (1981:648) 118
40. Förordning om ändring i värnpliktsutbildningsförordningen (1980:1035) 120
41. Förordning om ändring i förordningen (1980:140) om användning av radiosändare under krig m. m. 121
42. Förordning om ändring i förfogandeförordningen (1978:558) . 122
43. Förordning om ändring i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd 123
44. Förordning om ändring i förordningen (1975:1004) med krigsinstruktion för länsstyrelserna 124
45. Förordning om ändring i kartsekretessförordningen (1975:372) 126
46. Förordning om ändring i vapenkungörelsen (1974:123) 128
47. Förordning om ändring i uppskovskungörelsen (1973:939) . . . 129
48. Förordning om ändring i kungörelsen (1966:414) med vissa bestämmelser om vapenfria tjänstepliktiga 131
49. Förordning om ändring i anställningsförordningen (1965:601) 132
50. Förordning om ändring i allmänna tjänstepliktskungörelsen (1961:461) 133
51. Förordning om ändring i kungörelsen (1958:262) angående tillämpningen av lagen den 17 december 1943 (nr. 881) om polisens

ställning under krig 134
52. Förordning om ändring i kungörelsen (1944:648) om personalprövningsnämnder 135
53. Förordning om ändring i förordningen (FFS 1984:37) om särskild ekonomisk hjälp och flyttningsbidrag till värnpliktiga 136
54. Förordning om ändring i förordningen (FFS 1983:50) om försvarsmaktens personal 137
55. Förordning om ändring i förordningen (FFS 1981:18) om skadereglering inom försvaret, m. m. 138
Bilaga 1 Förteckning över de ytterligare författningar som behöver anpassas till den föreslagna terminologin 139

1. Förslag till Lag om ändring i regeringsformen

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 6 – 8 och 13 §§ regeringsformen[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
13 kap.	
6 §	
Är riket i krig eller krigsfara eller råder *sådana utomordentliga* förhållanden *som är föranledda* av krig eller *av* krigsfara *vari* riket har befunnit sig, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i visst ämne som enligt grundlag annars skall meddelas genom lag. Erfordras det även i annat fall med hänsyn till försvarsberedskapen, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning bestämma att i lag meddelad föreskrift om rekvisition eller annat sådant förfogande skall börja eller upphöra att tillämpas.	Är riket i krig eller krigsfara eller råder *det mycket allvarliga* förhållanden *på grund av att det är* krig eller krigsfara *utanför rikets gränser eller av att* riket har befunnit sig *i krig eller krigsfara,* kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning meddela sådana föreskrifter i visst ämne som enligt grundlag annars skall meddelas genom lag. Erfordras det även i annat fall med hänsyn till försvarsberedskapen, kan regeringen med stöd av bemyndigande i lag genom förordning bestämma att i lag meddelad föreskrift om rekvisition eller annat sådant förfogande skall börja eller upphöra att tillämpas.
I lag med bemyndigande som avses i första stycket skall noga angivas under vilka förutsättningar bemyndigandet får utnyttjas. Bemyndigande medför ej rätt att stifta, ändra eller upphäva grundlag, riksdagsordning eller lag om val till riksdagen.	
7 §	
Är riket i krig eller *omedelbar* krigsfara, skall 2 kap. 12 § tredje stycket icke tillämpas. Detsamma gäller om krigsdelegationen i annat fall trätt i riksdagens ställe.	Är riket i krig eller krigsfara, skall 2 kap. 12 § tredje stycket icke tillämpas. Detsamma gäller om krigsdelegationen i annat fall trätt i riksdagens ställe.

[1] Regeringsformen omtryckt 1985:866.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	8 §
Är riket i krig eller *omedelbar* krigsfara, kan regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande besluta att uppgift, som enligt grundlag ankommer på regeringen, skall fullgöras av annan myndighet. Sådant bemyndigande får icke omfatta efogenhet enligt 5 eller 6 §, om ej fråga är endast om beslut att lag i visst ämne skall tillämpas.	Är riket i krig eller krigsfara, kan regeringen med stöd av riksdagens bemyndigande besluta att uppgift, som enligt grundlag ankommer på regeringen, skall fullgöras av annan myndighet. Sådant bemyndigande får icke omfatta befogenhet enligt 5 eller 6 §, om ej fråga är endast om beslut att lag i visst ämne skall börja tillämpas.
	13 §
Är riket i krig eller krigsfara eller råder *sådana utomordentliga* förhållanden *som är föranledda* av krig eller *av* krigsfara *vari* riket har befunnit sig, utövas beslutanderätten i kommunerna på sätt som anges i lag.	Är riket i krig eller krigsfara eller råder *det mycket allvarliga* förhållanden *på grund* av *att det är* krig eller krigsfara *utanför rikets gränser eller av att* riket har befunnit sig *i krig eller krigsfara,* utövas beslutanderätten i kommunerna på sätt som anges i lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

2. Förslag till Lag om beredskapshöjningar

Härigenom föreskrivs följande.

Beslut om beredskapshöjning

1 § För att stärka totalförsvaret får regeringen besluta om beredskapshöjning i form av

1. *skärpt beredskap* när det råder mycket allvarliga förhållanden på grund av att det är krig eller krigsfara utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, eller

2. *högsta beredskap* när Sverige är i krigsfara.

Är Sverige i krig gäller högsta beredskap.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen besluta om högsta beredskap även vid förhållanden som avses i första stycket 1.

2 § Beslut enligt 1 § får avse en viss del av landet eller en viss verksamhet.

3 § När förhållanden som avses i 1 § inte längre råder, skall regeringen upphäva beslut om beredskapshöjning.

4 § Om det inleds stridshandlingar mot Sverige och om förbindelserna med regeringen inte kan upprätthållas, får civilbefälhavaren besluta om högsta beredskap inom sitt område. Om civilbefälhavarens beslut inte kan avvaktas, får länsstyrelsen besluta om högsta beredskap inom länet.

Hur beslut om beredskapshöjning skall tillkännages

5 § Beslut om beredskapshöjning skall tillkännages på det sätt som regeringen bestämmer.

Åtgärder vid skärpt beredskap

6 § Vid skärpt beredskap skall statliga, kommunala och landstingskommunala myndigheter vidta de särskilda åtgärder i fråga om personal och egendom som är nödvändiga för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter under de rådande förhållandena och snabbt kunna gå över till den organisation som de skall ha för sin verksamhet i krig.

Detta gäller också sådana enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annat sätt är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig.

Regeringen får föreskriva eller i särskilda fall besluta om vilka åtgärder som skall vidtas.

Åtgärder vid högsta beredskap

7 § Vid högsta beredskap skall organisationen för verksamheten i krig intas, om detta inte redan har skett.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen meddela undantag från vad som sagts i första stycket.

Andra bestämmelser

8 § I lagen (1992:000) om civilt försvar finns ytterligare bestämmelser om vilka åtgärder som skall vidtas när beslut om beredskapshöjning har meddelats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992, då lagen (1960:513) om beredskapstillstånd skall upphöra att gälla.

3. Förslag till Lag om civilt försvar

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns vissa bestämmelser om det civila försvaret. De behandlar

1. definitioner m. m. (1 kap.),
2. organisation och ledning m. m. (2 kap.),
3. planläggning, utbildning och övning samt andra beredskapsförberedelser (3 kap.),
4. civilplikt, förmåner m. m. (4 kap.),
5. hemskydd (5 kap.),
6. verkskydd (6 kap.),
7. skyddsrum och skyddade utrymmen (7 kap.),
8. särskilda skyldigheter för ägare och andra innehavare av egendom m. m. (8 kap.),
9. utrymning samt ut- och inflyttningsförbud (9 kap.),
10. skyldigheter för kommuner, landsting och kyrkliga kommuner i samband med utrymning och flyktingmottagning m. m. (10 kap.),
11. skyldighet för enskilda att upplåta inkvarteringsbostad (11 kap.),
12. säkerhetsskydd i kommuner och landsting (12 kap.),
13. förfoganderätt och andra särskilda bestämmelser (13 kap.),
14. påföljder m. m. (14 kap.),
15. överklagande av beslut (15 kap.).

Definitioner m. m.

2 § Med *totalförsvar* avses i denna lag all den verksamhet som är nödvändig för att förbereda landet inför yttre hot och för att ställa om samhället till krigsförhållanden. Under krigsförhållanden omfattar totalförsvaret hela det omställda samhällets verksamhet.

Totalförsvaret omfattar militärt försvar och civilt försvar.

3 § Med *befolkningsskydd och räddningstjänst* avses i denna lag verksamheter för att under krigsförhållanden skydda och rädda civilbefolkningen samt enskild egendom och civil allmän egendom.

Dessa verksamheter är kommunal räddningstjänst enligt räddningstjänstlagen (1986:1102) samt, i den utsträckning verksamheten inte är hänförlig till räddningstjänst, även

1. varning,
2. utrymning och inkvartering,
3. tillhandahållande och iordningställande av skyddsrum och skyddade utrymmen,

4. mörkläggning,
5. upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
6. indikering, sanering, tillhandahållande av andningsskydd och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel,
7. information om åtgärder för självskydd,
8. första hjälp åt skadade och transporter av skadade,
9. kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamhet enligt denna paragraf skall kunna fullgöras.

4 § Bestämmelser om vad som avses med *skärpt och högsta beredskap* finns i lagen (1992:000) om beredskapshöjningar.

5 § Med *kyrklig kommun* avses i denna lag detsamma som anges i 1 kap. 1 § församlingslagen (1988:180).

6 § Vad som i denna lag föreskrivs om landsting skall också tillämpas på kommuner som inte tillhör något landsting.

Räddningskåren

7 § Under skärpt och högsta beredskap skall kommunens fredstida räddningskår utökas med personal som kallats in till tjänstgöring med civilplikt enligt 4 kap.

Med *räddningskår* avses i denna lag den enligt första stycket utökade räddningskåren.

Räddningskåren skall fullgöra uppgifter inom befolkningsskydd och räddningstjänst enligt 3 §.

8 § Under skärpt och högsta beredskap får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta att räddningskåren får tas i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen.

Om räddningskåren har tagits i anspråk för uppgifter som inte rör den egna kommunen, har kommunen rätt till ersättning av staten för skäliga kostnader.

Ersättningen bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Undantag från räddningstjänstlagen

9 § Under skärpt och högsta beredskap får regeringen meddela undantag från bestämmelserna i räddningstjänstlagen (1986:1102), om det är av stor betydelse för totalförsvaret.

Ansvarsprincipen

10 § Om inte annat särskilt har föreskrivits, skall den som har ansvar för en viss verksamhet i fred behålla detta ansvar under skärpt och högsta beredskap, om verksamheten skall upprätthållas då.

Andra bestämmelser om det civila försvaret

11 § I lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under skärpt och högsta beredskap finns bestämmelser om de offentliga organens verksamhet under sådan beredskap.

2 kap. Organisation och ledning m. m.

Inledande bestämmelse

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om krigsorganisationen i kommuner, landsting och kyrkliga kommuner samt om ledningen av det civila försvaret. Kapitlet innehåller också bestämmelser om ledningen av beredskapsförberedelserna. Bestämmelser om beredskapsförberedelser i form av planläggning, utbildning och övning m. m. finns i 3 kap.

Krigsorganisation

2 § Under skärpt och högsta beredskap skall kommuner, landsting och kyrkliga kommuner vara krigsorganiserade enligt 4 §, om inte regeringen meddelat sådant beslut som avses i 3 §.

3 § Regeringen får besluta att kommuner, landsting och kyrkliga kommuner under skärpt beredskap själva får bestämma tidpunkten för att gå över till krigsorganisation eller återgå till fredsorganisation.

När sådan tidpunkt har bestämts skall

1. kommunen omedelbart underrätta länsstyrelsen,
2. landstinget omedelbart underrätta civilbefälhavaren och länsstyrelsen,
3. stiftssamfälligheten omedelbart underrätta berörda civilbefälhavare och länsstyrelser,
4. de övriga kyrkliga kommunerna omedelbart underrätta stiftsstyrelsen och berörda kommuner.

4 § I kommunens, landstingets och den kyrkliga kommunens krigsorganisation skall förutom kommunstyrelsen, landstingsstyrelsen, stiftsstyrelsen och kyrkorådet ingå de övriga nämnder och organ som behövs för att sköta nödvändiga uppgifter.

5 § När regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer beslutat om inkallelse av civilpliktig personal för tjänstgöring i räddningskåren skall kommunen genomföra mobiliseringen av räddningskåren.

Detsamma gäller mobiliseringen av hemskyddsorganisationen.

Ledningsuppgifter under skärpt och högsta beredskap

Centrala myndigheter

6 § Regeringen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som överstyrelsen för civil beredskap och övriga centrala myndigheter skall ha under skärpt och högsta beredskap.

Civilbefälhavaren och länsstyrelsen

7 § Civilbefälhavaren och länsstyrelsen skall under skärpt och högsta beredskap leda och samordna det civila försvaret inom civilområdet respektive länet i samverkan med försvarsmakten så att största möjliga försvarseffekt uppnås.

Kommunen

8 § Kommunstyrelsen skall under skärpt och högsta beredskap leda det civila försvaret inom kommunens verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen skall även se till att den verksamhet som bedrivs i kommunen av statliga myndigheter, landstinget, kyrkliga kommuner samt organisationer och företag samordnas så att största möjliga försvarseffekt uppnås.

Landstinget

9 § Landstingsstyrelsen skall under skärpt och högsta beredskap leda den civila hälso- och sjukvården inom landstinget och den övriga verksamhet som landstinget skall bedriva.

Samordning

10 § Kommunerna och landstingen skall ta tillvara möjligheten att samordna det civila försvaret mellan sig.

Rätt att meddela föreskrifter

11 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, civilbefälhavaren får meddela landstingen de föreskrifter som behövs för ledningen och samordningen enligt 7 § i fråga om den civila hälso- och sjukvården inom civilområdet.

12 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, länsstyrelsen får meddela landstinget och kommunerna de föreskrifter som behövs för ledningen och samordningen enligt 7 § av det civila försvaret inom länet.

13 § Efter övergång till krigsorganisation får kommunstyrelsen, landstingsstyrelsen, stiftsstyrelsen och kyrkorådet meddela den egna krigsorganisationens nämnder och organ de föreskrifter som behövs för verksamhetens inriktning och bedrivande. Sådana föreskrifter får dock inte avse kommunfullmäktige, landstingsfullmäktige, stiftsfullmäktige, kyrkofullmäktige, kyrkostämma eller församlingsdelegerade.

Rätt att omfördela personal och utrustning

14 § Efter övergång till krigsorganisation får kommunstyrelsen, landstingsstyrelsen, stiftsstyrelsen och kyrkorådet, var och en inom sitt verksamhetsområde, omfördela personal och utrustning mellan de nämnder och organ som ingår i krigsorganisationen, om förhållandena kräver detta.

Närvarorätt vid sammanträden

15 § Företrädare för kommunstyrelsen, landstingsstyrelsen, stiftsstyrelsen och kyrkorådet har rätt att närvara vid sammanträde med en nämnd eller ett organ som ingår i den egna krigsorganisationen. De får där delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ledningen av beredskapsförberedelserna

Centrala myndigheter

16 § Regeringen får meddela föreskrifter om centrala myndigheters beredskapsförberedelser.

Överstyrelsen för civil beredskap är under regeringen central myndighet i frågor om ledning och samordning av de civila beredskapsförberedelserna.

Civilbefälhavaren och länsstyrelsen

17 § Civilbefälhavaren och länsstyrelsen skall inom civilområdet respektive länet leda och samordna de civila beredskapsförberedelserna. Civilbefälhavaren och länsstyrelsen skall se till att dessa förberedelser med hänsyn till bedömda hot och risker får en enhetlig inriktning, genomförs på ett ändamålsenligt sätt och samordnas med försvarsmaktens beredskapsförberedelser.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, civilbefälhavaren och länsstyrelsen får meddela landstingen respektive kommunerna de föreskrifter som behövs för uppgifterna enligt första stycket.

Kommunen

18 § Kommunstyrelsen har ansvaret för att de kommunala beredskapsförberedelserna får en enhetlig inriktning och genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Förberedelserna skall genomföras i samverkan med berörda statliga myndigheter och landstinget.

Kommunstyrelsen skall se till att beredskapsförberedelserna för den verksamhet som bedrivs i kommunen av statliga myndigheter, landstinget, kyrkliga kommuner samt organisationer och företag får en enhetlig inriktning och att samverkan kommer till stånd dem emellan.

Landstinget

19 § Landstingsstyrelsen har ansvaret för att landstingets beredskapsförberedelser får en enhetlig inriktning och genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Förberedelserna skall genomföras i samverkan med berörda statliga myndigheter och kommuner.

Den kyrkliga kommunen

20 § Stiftsstyrelsen och kyrkorådet har ansvaret för att beredskapsförberedelserna i den kyrkliga kommunen genomförs på ett ändamålsenligt sätt och

med en enhetlig inriktning. Beredskapsförberelserna skall genomföras i samverkan med berörda länsstyrelser och kommuner, andra berörda kyrkliga kommuner samt övriga trossamfund.

21 § Stiftsstyrelsen skall inom stiftet se till att de övriga kyrkliga kommunernas beredskapsförberedelser genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med en enhetlig inriktning. Stiftstyrelsen skall därvid samråda med domkapitlet.

3 kap. Planläggning, utbildning och övning samt andra beredskapsförberedelser

Planläggning

Civilområdet

1 § Civilbefälhavaren skall med utgångspunkt i bedömda hot och risker inom civilområdet upprätta de civilområdesplaner som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen utser.

Länet

2 § Länsstyrelsen skall med utgångspunkt i centrala myndigheters och civilbefälhavarens inriktning upprätta och anta de planer som med hänsyn till bedömda hot och risker i länet behövs för att verksamheten under skärpt och högsta beredskap skall kunna upprätthållas inom länet.

Länsstyrelsen skall med utgångspunkt i tillgängliga resurser och kommunernas behov fördela och förteckna de statliga resurser i form av personal och materiel som ställs till kommunernas förfogande för verksamheten under skärpt och högsta beredskap.

Kommunen

3 § Kommunen skall utreda hur bedömda hot och risker kan påverka verksamheten i kommunen under skärpt och högsta beredskap. Utredningen skall ge underlag för beslut om åtgärder för att skydda befolkningen och för att upprätthålla nödvändig verksamhet. Utredningen skall också utgöra underlag för kommunens planläggning.

4 § Kommunen skall upprätta och anta

1. ledningsplan,
2. informationsplan,
3. mobiliseringsplan,
4. skyddsplan,
5. plan för kristidsförvaltningen.

Kommunen skall dessutom upprätta och anta de planer som i övrigt behövs för dess verksamhet under skärpt och högsta beredskap.

Beslut om att anta planerna i första stycket och väsentliga ändringar av dem fattas av kommunfullmäktige.

5 § Ledningsplanen skall innehålla uppgifter om kommunens övergång till

krigsorganisation, personalförteckning, besluts- och delegationsregler, samverkansbehov, uppehållsplatser och samband.

6 § Informationsplanen skall innehålla uppgifter om resurser och samverkansformer för informationen till befolkningen.

7 § Mobiliseringsplanen skall innehålla uppgifter om tillförda statliga resursers mobilisering och inordning i räddningskåren under skärpt och högsta beredskap.

Planen skall också innehålla uppgifter om hemskyddsorganisationens mobilisering.

8 § Skyddsplanen skall innehålla uppgifter om

1. indelningen i hemskyddsområden och gränserna för de områden där skyddsrum skall byggas,
2. behovet av och tillgången på skydd och deras belägenhet,
3. de åtgärder som behövs för att ställa i ordning skyddsrum enligt 7 kap. 7 §, byggande av skyddade utrymmen och branddammar samt för utrymning, för inkvartering och utdelning av andningsskydd.

9 § Planen för kristidsförvaltningen skall innehålla uppgifter om behovet av resurser för att fylla befolkningens eller produktionens behov av viktiga förnödenheter eller för att tillgodose annat ändamål av betydelse för försörjningen. Planen skall också innehålla uppgifter om resurser för kommunens medverkan i allmän prisreglering.

10 § Kommunen skall hålla upprättade planer aktuella.

Landstinget

11 § Landstinget skall upprätta och anta ledningsplan, informationsplan och plan för hälso- och sjukvård.

Landstinget skall dessutom upprätta och anta de planer som i övrigt behövs för dess verksamhet under skärpt och högsta beredskap.

Beslut om att anta planerna i första stycket och väsentliga ändringar av dem fattas av landstingsfullmäktige.

12 § Ledningsplanen skall innehålla uppgifter om landstingets övergång till krigsorganisation, personalförteckning, besluts- och delegationsregler, samverkansbehov, uppehållsplatser och samband.

13 § Landstinget skall hålla upprättade planer aktuella.

Den kyrkliga kommunen

14 § Den kyrkliga kommunen skall upprätta och anta de planer som behövs för dess verksamhet under skärpt och högsta beredskap.

Om en samfällighet har bildats, skall samfälligheten upprätta och anta planer som omfattar de kyrkliga kommuner som ingår i samfälligheten.

15 § Planerna skall hållas aktuella.

Utbildning och övning

16 § Kommunen skall för verksamheten under skärpt och högsta beredskap

1. genomföra utbildning och övning av kommunens förtroendevalda och anställda,
2. genomföra övningar med räddningskåren,
3. genomföra andra övningar som behövs för kommunens beredskap,
4. medverka i ledningsövningar,
5. medverka i utbildning och övningar som genomförs av landstinget eller statliga myndigheter och som berör kommunen.

17 § Landstinget skall för verksamheten under skärpt och högsta beredskap

1. genomföra sådana övningar som behövs för landstingets beredskap,
2. medverka i ledningsövningar,
3. medverka i övningar som genomförs av statliga myndigheter eller kommuner och som berör landstinget.

18 § Den kyrkliga kommunen skall medverka i övningar som genomförs av statliga myndigheter eller kommuner och som berör den kyrkliga kommunen.

19 § Förtroendevalda och anställda i kommunens krigsorganisation utom räddningskåren samt i landstingets och den kyrkliga kommunens krigsorganisation skall under högst tolv dagar inom en följd av fyra år genomgå utbildning och övning.

Om det finns särskilda skäl, får regeringen besluta om utbildning och övning i ytterligare fem dagar.

Anställda i räddningskåren skall under högst tjugo dagar, eller i fråga om befäl högst fyrtio dagar, inom en följd av fyra år genomgå utbildning och övning.

Övriga förberedelser

Skyldighet att anordna ledningsplatser, branddammar m. m.

20 § Kommunen skall efter beslut av länsstyrelsen och i enlighet med den planläggning som gäller för länet

1. anordna ledningsplatser och andra skyddade uppehållsplatser,
2. anordna branddammar för räddningskårens försörjning med vatten,
3. utföra andra byggnadsanordningar som behövs för det civila försvaret.

Kommunen skall svara för drift och underhåll av anordningarna enligt första stycket.

Reservanordningar m. m.

21 § Varje kommun skall vidta åtgärder för att förebygga avbrott i försörjningen med elektricitet, gas, värme, vatten och avlopp under skärpt och högsta beredskap. Samverkan skall ske med leverantörer, de abonnenter som i första hand kan komma i fråga för leveranser inom kommunen och med länsstyrelsen.

Varje landsting skall vidta åtgärder för att trygga sin egen försörjning med elektricitet, gas, värme, vatten och avlopp under skärpt och högsta beredskap. Samverkan skall ske med berörda leverantörer, kommuner och statliga myndigheter.

Reparationsberedskap

22 § Kommuner och landsting som ansvarar för

1. distribution av elektricitet, värme, vatten och gas,
2. avlopp och renhållning,
3. transporter och samfärdsleder, samt
4. annan därmed jämförlig verksamhet

är skyldiga att hålla med personal och utrustning för att under skärpt och högsta beredskap kunna avhjälpa skador och avbrott så att nödvändig verksamhet kan återupptas.

Skyldighet att tillhandahålla lokaler, materiel m.m.

23 § Kommunen skall tillhandahålla statliga myndigheter lämpliga lokaler för förvaring av materiel eller om det i övrigt behövs för myndighetens medverkan i den kommunala verksamheten för totalförsvaret.

24 § Kommunen är skyldig att för utbildning och övning ställa kommunens materiel och andra resurser till förfogande.

Ersättningsskyldighet för staten

25 § För arbetet med översyn och ändringar av de planer som anges i 4, 11 och 14 §§ samt för utbildning och övning enligt 16 – 18 §§ skall staten betala ersättning till kommunen, landstinget och den kyrkliga kommunen med hälften av kostnaden i den mån kostnaden kan anses skälig.

För kostnader som uppkommer för åtgärder enligt 20 § andra stycket samt 22 – 24 §§ lämnas ingen ersättning.

26 § För åtgärder enligt 20 § första stycket 1 och 3 skall staten betala ersättning till kommunen med hälften av kostnaden i den mån kostnaden kan anses skälig.

För åtgärder enligt 20 § första stycket 2 skall staten betala ersättning till kommunen i den mån kostnaden kan anses skälig.

27 § För åtgärder enligt 21 § skall staten betala ersättning till kommuner och landsting i den mån kostnaden kan anses skälig. Vid beräkning av ersättningen skall skälig hänsyn tas till det värde som åtgärderna kan ha för behoven i fred enligt grunder som bestäms av regeringen eller den myndighet som regeringen utser.

28 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen besluta om högre ersättning än vad som anges i 25 och 26 §§.

29 § Ersättningarna enligt 25 – 27 §§ bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

4 kap. Civilplikt, förmåner m. m.

Civilplikt

1 § Den som är bosatt i Sverige är skyldig att i den utsträckning som hans kroppskrafter och hälsotillstånd medger tjänstgöra

1. i räddningskåren,
2. i hemskyddsorganisationen,
3. i verkskydden,
4. om han är eller har varit sysselsatt inom hälso- och sjukvården eller veterinärverksamheten, inom sådant verksamhetsområde.

Denna skyldighet benämns *civilplikt*.

2 § Civilplikt föreligger från och med det år man fyller sexton år till och med det år man fyller sjuttio år.

3 § En civilpliktig är under de förutsättningar och i den omfattning som regeringen närmare föreskriver skyldig att tjänstgöra i annan verksamhet inom totalförsvaret än som anges i 1 §. Den civilpliktige är dock inte skyldig att tjänstgöra i verksamhet som är förenad med bruk av vapen.

4 § Den civilpliktige tillhör den organisation eller verksamhet som han tjänstgör i.

5 § Särskilda bestämmelser om tjänstgöringsskyldighet med ordnings- eller bevakningsuppgifter finns i lagen (1992:000) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- eller bevakningsuppgifter.

Uttagning

6 § Den personal som behövs för civilpliktstjänstgöring skall tas ut på det sätt som regeringen föreskriver.

I första hand skall sådana personer tas ut som på grund av sin anställning eller av annan särskild orsak bör komma i fråga. I övrigt skall behovet av personal täckas främst bland dem som frivilligt har anmält sig till tjänstgöring.

7 § Även den som inte är civilpliktig får tas ut om han medger det. En underårig får i sådant fall inte tas ut utan samtycke av vårdnadshavaren.

När andra än civilpliktiga har tagits ut till tjänstgöring gäller för dem vad som föreskrivs i detta kapitel om civilplikt.

8 § Uttagningen skall göras av den statliga myndighet som regeringen föreskriver. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta uttagningen på kommuner och landsting i fråga om den personal som skall tjänstgöra där. Detta får ske efter överenskommelse med kommunen eller landstinget.

Under skärpt och högsta beredskap skall uttagningen, utöver vad som anges i första stycket första meningen, alltid göras av kommunen och landstinget i fråga om den ytterligare personal som skall tjänstgöra där.

Den civilpliktige är skyldig att inställa sig till uttagningsförrättning vid den tid och på den plats som har bestämts av den som skall göra uttagningen. Om den civilpliktige av giltigt skäl är förhindrad att inställa sig till uttagningsförrättningen, skall han så snart som möjligt anmäla detta till den som har utfärdat kallelsen.

Allmänna förutsättningar för civilpliktstjänstgöring

9 § Under skärpt och högsta beredskap skall den civilpliktige tjänstgöra i den omfattning som krävs för att samhällsverksamheten skall kunna upprätthållas.

Om det är nödvändigt med hänsyn till försvarsberedskapen, får regeringen besluta att tjänstgöring skall fullgöras även då det inte råder skärpt eller högsta beredskap.

I andra fall än som anges i första och andra styckena är den civilpliktige skyldig att tjänstgöra endast för utbildning och övning.

Tjänstgöringstider

10 § I fall som anges i 9 § andra stycket får en civilpliktig som samtidigt är värnpliktig och uttagen till civilpliktstjänstgöring enligt 6 § åläggas tjänstgöring under högst etthundraåttio dagar. Andra civilpliktiga får i sådana fall åläggas tjänstgöring under högst trettio dagar.

11 § En civilpliktig får åläggas utbildning under högst trettio dagar. Om den civilpliktige har krigsplacerats i befälsbefattning eller i någon annan befattning som kräver särskilda insikter eller färdigheter, får utbildningen omfatta högst sextio dagar.

Övningar får åläggas den civilpliktige under högst tio dagar eller, i fråga om särskilt kvalificerad befattning, högst tjugo dagar inom en följd av fyra kalenderår.

12 § En värnpliktig som är uttagen till civilpliktstjänstgöring får åläggas att delta i utbildning och övning som sker med stöd av 11 § under längre tid än som anges där. Tiden får dock inte vara längre än den som den värnpliktige efter uttagningen har kunnat åläggas att för motsvarande ändamål tjänstgöra vid försvarsmakten.

Förmåner

13 § Den civilpliktige är under tjänstgöring berättigad till dagpenning, reseförmåner, fri förplägnad, fri inkvartering och fri sjukvård samt i vissa fall ersättning för tjänstgöring i särskild befattning. När den civilpliktige tjänstgör enligt 9 § första och andra styckena är han dessutom berättigad till fälttraktamente.

Avlider den civilpliktige under tid då han är berättigad till fri sjukvård, skall begravningshjälp betalas ut till hans dödsbo.

Under tjänstgöringen omfattas den civilpliktige av en statlig grupplivförsäkring för dödsfall. Detta gäller dock inte under tjänstgöring i verkskydd.

14 § Fälttraktamenten och ersättning för tjänstgöring i särskild befattning skall betalas ut av kommunen i fall som avses i 9 § första och andra styckena.

15 § Bestämmelser om rätt för den civilpliktige att få familjebidrag och ersättning för skada eller sjukdom som han ådrar sig under tjänstgöring finns i familjebidragslagen (1978:520), lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd och lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada.

Skyldighet att lämna upplysningar och anmäla förhinder

16 § Den civilpliktige är skyldig att på anmaning av den som skall göra uttagningen lämna upplysningar om personliga förhållanden som har betydelse för frågan om hans tjänstgöring. Upplysningarna skall lämnas inom den tid som anges i anmaningen.

17 § En civilpliktig som kallas till tjänstgöring är skyldig att rätta sig efter kallelsen. Om han av giltigt skäl är förhindrad att inställa sig, skall han så snart som möjligt anmäla detta till den som har utfärdat kallelsen.

Den civilpliktige är skyldig att rätta sig efter de tjänstgöringsföreskrifter som hans förman meddelar honom.

Annan tjänstgöring som hindrar civilpliktstjänstgöring

18 § Tjänstgöring enligt denna lag får inte utan tillstånd av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer åläggas någon så att han hindras från att fullgöra

1. värnpliktstjänstgöring,
2. tjänstgöring som hemvärnsman,
3. annan tjänstgöring vid försvarsmakten som han är skyldig att fullgöra, eller
4. vapenfri tjänst.

Rätt att ha kvar anställning m. m.

19 § Om någon på grund av tjänstgöring enligt denna lag hindras att utföra ett åtaget arbete, får tjänstgöringen inte åberopas mot honom som grund för skadestånd eller annat liknande anspråk.

Bestämmelser om rätt för en arbetstagare att under tjänstgöring åt det allmänna ha kvar sin anställning och vissa med denna förenade förmåner finns i lagen (1939:727) om förbud mot uppsägning eller avskedande av arbetstagare med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m.

Bemyndiganden

20 § Regeringen får meddela föreskrifter om befrielse från tjänstgöring enligt denna lag för vissa befattningshavare eller yrkesgrupper som är av betydelse för totalförsvaret.

5 kap. Hemskydd

1 § I varje kommun skall det under skärpt och högsta beredskap finnas en hemskyddsorganisation.

Hemskyddsorganisationen skall bestå av personal som tagits ut med civilplikt och av frivilliga.

Av 4 kap. 9 § andra stycket framgår att civilpliktiga får kallas in till tjänstgöring även då det inte råder skärpt eller högsta beredskap.

2 § Hemskyddsorganisationen skall delta i verksamhet som syftar till att

1. förmedla information mellan kommunala myndigheter och civilbefolkningen,
2. skydda och rädda civilbefolkningen i samband med stridshandlingar,
3. trygga sådan försörjning som är nödvändig för civilbefolkningens överlevnad.

3 § Den myndighet eller organisation som medverkar i rekrytering av frivilliga till hemskyddsorganisationen skall lämna kommunen underlag för dess mobilisering av hemskyddsorganisationen.

6 kap. Verkskydd

Verkskyddens uppgifter

1 § Verkskydden skall under skärpt och högsta beredskap medverka i befolkningsskyddet och räddningstjänsten vid de företag och anläggningar där de finns organiserade.

Om inte regeringen föreskriver annat, får kommunen under skärpt och högsta beredskap ta verkskydden i anspråk för räddningstjänstuppgifter som inte rör det egna företaget eller den egna anläggningen.

Var verkskydden skall organiseras m. m.

2 § Verkskydd skall, efter beslut av länsstyrelsen, organiseras vid företag och anläggningar som har stor betydelse för totalförsvaret, om företagen och anläggningarna med hänsyn till sin belägenhet eller verksamhetens art kan antas bli särskilt utsatta vid stridshandlingar.

Länsstyrelsen skall för varje särskilt fall besluta om verkskyddets omfattning.

3 § Länsstyrelsen skall samråda med kommunen innan beslut fattas enligt 2 §.

Resurser för räddningstjänsten i fred

4 § Om det vid ett företag eller en anläggning finns särskilda resurser för räddningsinsatser i fredstid, skall dessa ingå i verkskyddet i den utsträckning som krävs, om inte särskilda skäl hindrar detta.

Ansvaret för att organisera verkskyddet

5 § Ägaren av ett företag eller en anläggning där det skall finnas verkskydd, är skyldig att organisera verkskyddet. Han skall planlägga verkskyddets verksamhet samt hålla det med materiel, utrustning och andra förnödenheter. Han är också skyldig att vidta de övriga åtgärder som behövs för verkskyddets verksamhet.

Vid planläggningen skall ägaren samråda med kommunen.

Skyldighet att anordna ledningsplats m. m.

6 § Om det finns särskilda skäl, skall den som skall organisera ett verkskydd också anordna och underhålla en ledningsplats och andra uppehållsplatser för verkskyddspersonalen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om skyldighet enligt första stycket.

7 § Om skyldigheten enligt 6 § kräver ingrepp i egendom som inte ägs av den som skall organisera verkskyddet, skall ägaren av den berörda egendomen i stället fullgöra skyldigheten. Detta gäller emellertid inte om ingreppet endast är ringa.

Länsstyrelsen får i fall som avses i första stycket godkänna en överenskommelse mellan ägaren av egendomen och den som skall organisera verkskyddet om vem som skall fullgöra skyldigheten.

Skyldighet att lämna upplysningar m. m.

8 § På begäran av länsstyrelsen skall ägaren av ett företag eller en anläggning lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar om anläggningen och verksamheten som behövs för länsstyrelsens befattning med verkskydden.

Skyldigheten enligt första stycket skall också gälla i förhållande till kommunen.

Utbildning av verkskyddspersonalen

9 § Utbildning och övning av verkskyddspersonalen skall genomföras av den statliga myndighet som regeringen bestämmer. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta åt kommunen att genomföra utbildning och övningar i stället för den statliga myndigheten. Detta får ske endast efter överenskommelse med kommunen.

10 § Den myndighet som skall genomföra en utbildning eller en övning får medge att ägaren av företaget eller anläggningen själv genomför utbildningen eller övningen.

Kostnaderna för verkskyddet

11 § Ägaren av företaget eller anläggningen skall betala de kostnader för verkskyddet som uppkommer på grund av åtgärder enligt 5 och 6 §§ samt 9 och 10 §§.

Ägaren av företaget eller anläggningen skall också betala ersättning för tjänstgöring i verkskyddet till dem som är anställda hos honom.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om beräkningen av de kostnader som ägaren skall betala för sådan utbildning och övning som genomförs av en myndighet.

Ersättningsskyldighet för staten

12 § Om ett verkskydd har tagits i anspråk för uppgifter som inte rör det egna företaget eller den egna anläggningen, har ägaren av företaget eller anläggningen rätt till skälig ersättning av staten dels för de kostnader för verkskyddspersonalen som betalats ut, dels för skada på materiel och annan egendom, om skadan inte är ringa.

Anspråk på ersättning prövas på det sätt som föreskrivs i förfogandelagen (1978:262).

7 kap. Skyddsrum och skyddade utrymmen

Inledande bestämmelser

1 § För att skydda befolkningen mot verkningarna av stridsmedel i de områden som kan antas bli särskilt utsatta i krig skall det finnas skyddsrum och skyddade utrymmen.

Kommunen skall i samråd med länsstyrelsen besluta inom vilka områden i kommunen det skall finnas skyddsrum och skyddade utrymmen. Kan enighet inte nås, skall frågan hänskjutas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Av 3 kap. 8 § framgår att skyddsplanen skall innehålla uppgifter om skyddsrum och skyddade utrymmen.

Skyddsrum

Beslut

2 § Kommunen beslutar om att skyddsrum skall byggas med ledning av skyddsplanen.

Skyddsrum skall byggas i den omfattning som kan ske med hänsyn till tillgängliga medel och övriga omständigheter.

Register

3 § Kommunen skall föra register över samtliga skyddsrum i kommunen. Registret skall innehålla uppgifter om skyddsrummens belägenhet, typ, storlek och tillstånd. Är skyddsrummen avsedda för särskilda ändamål, skall även detta anges.

Allmänna förutsättningar för skyddsrum

4 § Skyddsrummen skall placeras och utformas så att befolkningen efter varning har möjlighet att hinna fram till skyddsrummen i tid och att uppehålla sig där under den tid som behövs.

5 § Skyddsrummen skall företrädesvis byggas i utrymmen som under fredstid är avsedda att användas för andra ändamål. Om detta inte kan ske, skall skyddsrummen byggas så att de under fredstid kan användas för andra ändamål.

Skyddsrum som används för andra ändamål skall skyndsamt kunna ställas i ordning.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela ytterligare föreskrifter eller i särskilda fall besluta om skyddsrummens utformning och utrustning.

Förberedelser för ytterligare skyddsrum

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att förberedelser skall vidtas inom områden där skyddsrum skall byggas, så att lämpliga utrymmen skyndsamt kan ställas i ordning till skyddsrum under skärpt och högsta beredskap.

Anmälningsskyldighet för byggnadsåtgärder

8 § Den som inom en kommun där skyddsrum skall byggas avser att utföra sådana byggnadsåtgärder som kräver bygglov enligt 8 kap. 1 § första stycket 1 – 4 plan- och bygglagen (1987:10) skall anmäla detta till kommunen. Kommunen skall lämna besked om skyddsrum skall byggas till den som gjort anmälan, och om så är fallet, lämna uppgift om det antal personer som skall beredas plats i skyddsrummet.

Besked som kommunen lämnat enligt första stycket gäller i två år eller, om bygglov eller tillstånd enligt 8 kap. 34 § plan- och bygglagen (1987:10) har meddelats, under samma tid som bygglovet eller tillståndet gäller. Kommunen får ändra beskedet endast om den som gjort anmälan godtar ändringen.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen får meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten enligt första stycket.

9 § Bygglov eller tillstånd enligt 8 kap. 34 § plan- och bygglagen (1987:10) får inte lämnas förrän kommunen har lämnat besked enligt 8 § första stycket. Detta gäller dock inte om regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen beviljat undantag från anmälningsskyldigheten enligt 8 § tredje stycket.

10 § Staten och landstinget skall, även i de fall då skyldighet att ansöka om bygglov inte föreligger enligt 8 kap. 1 § andra stycket plan- och bygglagen (1987:10), anmäla de avsedda byggnadsåtgärderna till kommunen.

11 § Vid prövningen av ansökan om bygglov skall kommunen se till att byggnadsåtgärderna stämmer överens med det besked som har lämnats enligt 8 § första stycket och med bestämmelserna i 4 och 5 §§ samt med föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av 6 §.

Ansvaret för att bygga, utrusta och underhålla skyddsrum

12 § Den som avser att utföra sådana byggnadsåtgärder som anges i 8 § skall bygga och utrusta sådant skyddsrum som enligt kommunens beslut skall finnas i byggnaden eller anläggningen, om inte annat föreskrivs i 14 och 15 §§.

13 § Ägaren av en byggnad eller annan anläggning där skyddsrum har byggts är skyldig att vårda och underhålla skyddsrummet och dess utrustning.

Vad som anges i första stycket gäller också sådana byggda skyddsrum där bidrag betalats ut av staten enligt 27 §.

14 § Om kommunen beslutar att skyddsrum skall finnas i befintliga byggnader eller andra anläggningar, skall kommunen bygga, utrusta, vårda och underhålla skyddsrummen om det inte är fråga om sådana byggnadsåtgärder som anges i 8 § första stycket. Detsamma gäller för skyddsrum som skall byggas på mark som är avsedd för gata, torg, park eller annan allmän plats.

Kommunen skall också, efter beslut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, under skärpt och högsta beredskap ställa i ordning de utrymmen som förberetts för skyddsrum.

15 § Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen besluta att ägaren eller nyttjanderättshavaren till mark, byggnader eller andra anläggningar i stället för kommunen skall vidta de åtgärder som anges i 14 §.

16 § Ägaren till en byggnad eller annan anläggning där skyddsrum finns är skyldig att efter anmodan av kommunen vidta de åtgärder som behövs för att skyddsrummet skall få en tillfredsställande skyddsförmåga.

17 § Den som innehar en byggnad eller annan anläggning eller del därav med nyttjanderätt får inte hindra ägaren att inrätta skyddsrum eller företa andra åtgärder enligt detta kapitel.

Skyldighet att bereda plats i skyddsrum

18 § Ägaren eller innehavaren av en nyttjanderätt till en byggnad eller annan anläggning där det finns skyddsrum är skyldig att under skärpt och högsta beredskap bereda plats åt civilbefolkningen i skyddsrummet.

Skyltning

19 § Ägaren av en byggnad eller annan anläggning där det finns skyddsrum skall genom skyltning av byggnaden eller anläggningen ge anvisning om var skyddsrummet finns. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om skyltningen.

Avveckling av skyddsrum

20 § Om det finns särskilda skäl, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, länsstyrelsen i fråga om redan byggda skyddsrum besluta att skyldigheten enligt 13, 18 och 19 §§ inte längre skall gälla.

Berörda fastighetsägare och kommunen skall underrättas om beslut som avses i första stycket. Kommunen skall avföra skyddsrum som berörs av beslutet från det register som avses i 3 §.

Ersättning för att bygga, vårda och underhålla skyddsrum

21 § Den som skall bygga ett skyddsrum enligt 12 § får ersättning av staten enligt 22 – 24 §§ för de merkostnader som uppkommer för att bygga och utrusta samt vårda och underhålla skyddsrummet. Ersättningen bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

22 § Ersättningen från staten består av ett grundbelopp och ett tillägg till grundbeloppet. Storleken av grundbeloppet och tilläggsbeloppet fastställs av regeringen.

23 § Om ersättningen enligt 21 § blir oskäligt låg, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta om högre ersättning.

24 § Om den som är berättigad till ersättning enligt 21 – 23 §§ inte är redovisningsskyldig enligt lagen (1968:439) om mervärdeskatt, skall ersättningsbeloppet räknas upp med sex tiondelar av den skattesats som enligt 13 § den lagen gällde vid tidpunkten för slutbesiktningen.

25 § Den som skall vidta åtgärder enligt 15 § har rätt till ersättning av staten för skäliga kostnader.

Den som efter anmodan av kommunen vidtagit åtgärder som anges i 16 § är berättigad till ersättning av staten för de skäliga kostnader som åtgärden föranlett. Ersättning lämnas dock inte för åtgärder som har föranletts av att ägaren eftersatt vården och underhållet av skyddsrummet, gjort otillåtna ingrepp i det eller på annat sätt varit försumlig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om grunderna för ersättningen. Ersättningen bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Kommunen skall kontrollera skyddsrummen

26 § Kommunen skall regelbundet kontrollera att skyddsrummen i kommunen har en tillfredsställande skyddsförmåga och se till att fel och brister åtgärdas av ägaren till byggnaden eller anläggningen eller i fall som avses i 14 § av kommunen.

Ersättning till kommunen för vissa kostnader

27 § Kommunen har rätt till ersättning för kostnader som uppkommer för kommunen på grund av åtgärder enligt 14 § och 26 § i den mån kostnaderna kan anses skäliga. Vid bestämmandet av ersättningen skall skälig hänsyn tas

till det värde som vidtagna åtgärder kan ha för byggnadens eller anläggningens användning i fred.

Kommunen har rätt till förskott på ersättningen enligt de föreskrifter som regeringen meddelar.

Ersättningen bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Bidrag för frivilligt byggda skyddsrum

28 § Var och en som vill bygga ett skyddsrum utan att vara skyldig att göra det kan få bidrag av staten, om kommunen i förväg godkänner att skyddsrummet byggs och medel till bidrag finns tillgängliga.

Bidraget bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Skyddade utrymmen

Allmänna förutsättningar för skyddade utrymmen

29 § Skyddade utrymmen skall byggas under skärpt och högsta beredskap. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får dock besluta att en byggnad eller anläggning redan dessförinnan skall förses med ett skyddat utrymme.

Av den skyddsplan som anges i 3 kap. 8 § 3 framgår behovet av skyddade utrymmen i kommunen.

30 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyddade utrymmens utformning och utrustning.

Kommunens ansvar för skyddade utrymmen

31 § Kommunen skall genom inventering, planläggning och andra åtgärder förbereda byggandet av skyddade utrymmen. Kommunen skall också bistå ägaren till en byggnad eller annan anläggning med att förse byggnaden eller anläggningen med skyddade utrymmen.

Kommunen skall dessutom föra register över de byggnader där skyddade utrymmen planlagts och vilka förberedelser som vidtagits.

Ägarens ansvar för skyddade utrymmen

32 § Ägaren till en byggnad eller annan anläggning är skyldig att bygga ett skyddat utrymme där sådant utrymme skall finnas. Ägaren är också skyldig att vårda och underhålla det skyddade utrymmet.

Ersättningsskyldighet för staten

33 § Ägaren till en byggnad eller annan anläggning har rätt till ersättning av staten för skäliga kostnader för att bygga ett skyddat utrymme. Ersättningen

bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

34 § Kommunen har rätt till ersättning av staten för skäliga kostnader på grund av åtgärder enligt 31 §. Ersättningen bestäms och betalas ut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Skyldighet att bereda plats m. m.

35 § Vad som anges i 19 § skall också tillämpas på skyddade utrymmen.

8 kap. Särskilda skyldigheter för ägare och andra innehavare av egendom m. m.

Varning och mörkläggning

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får ålägga ägaren av en byggnad eller annan anläggning att

1. hålla med utrustning och vidta de övriga förberedelser som behövs för varning av dem som vistas i eller vid byggnaden eller anläggningen,
2. tåla att utrustning för varning av befolkningen installeras på byggnaden eller anläggningen,
3. hålla med utrustning och vidta de övriga förberedelser som behövs för mörkläggning av byggnaden eller anläggningen,
4. om det meddelas beslut om mörkläggning, se till att mörkläggningen genomförs.

Är byggnaden eller anläggningen helt eller delvis upplåten med nyttjanderätt, åligger det nyttjanderättshavaren att ha hand om utrustningen för mörkläggning och, om det meddelas beslut om mörkläggning, se till att mörkläggningen genomförs.

Besiktning

2 § Den som äger eller på annat sätt innehar en byggnad eller annan anläggning är skyldig att låta länsstyrelsen eller kommunen besikta eller regelbundet kontrollera byggnaden eller anläggningen för ändamål som har samband med tillämpningen av denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

Andra åtgärder

3 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, länsstyrelsen eller kommunen får under skärpt och högsta beredskap ålägga ägaren eller innehavaren av viss egendom att tåla eller vidta annan åtgärd beträffande egendomen än som förut sagts i denna lag, om åtgärden är av mycket stor betydelse för det civila försvaret.

Skyldigheter för nyttjanderättshavare m. fl.

4 § De skyldigheter som ägaren av en viss egendom har enligt denna lag skall också gälla för den som innehar egendomen med fri förfoganderätt, fideikommissrätt eller annan därmed jämförlig rätt.

5 § Kostnader för ägaren av en byggnad på grund av åliggande enligt denna lag skall betalas av bostadsrättshavarna om byggnaden tillhör en bostadsrättsförening. Detta gäller oavsett vad som föreskrivs i bostadsrättsföreningens stadgar.

6 § En nyttjanderättshavare är skyldig att på begäran av ägaren till en byggnad eller annan anläggning betala ett skäligt bidrag till kostnader som ägaren får på grund av åliggande enligt denna lag. Detta gäller dock endast om

1. ägaren inte kände till att åtgärderna skulle vidtas då nyttjanderättsavtalet träffades eller senast kunde sägas upp och minst två år återstod av nyttjanderätten då skyldigheten att vidta åtgärderna blev kända för ägaren, och
2. det kan anses uppenbart oskäligt att ägaren skall svara för hela kostnaden.

Förbud mot att använda samlingslokaler och skolor m. m.

7 § Länsstyrelsen och kommunen får meddela förbud mot att använda samlingslokal, skola, förskola eller annan lokal för motsvarande ändamål under skärpt och högsta beredskap, om inte skyddsrum finns för de personer som kan komma att vistas i lokalen.

Skyldighet att lämna upplysningar m. m.

8 § Innehavaren av en byggnad eller annan anläggning samt den som i fråga om förvaltning och skötsel företräder honom är skyldig att i frågor som rör verksamhet enligt denna lag

1. lämna upplysningar till statliga och kommunala myndigheter om dem som bor eller bedriver verksamhet i byggnaden eller anläggningen,
2. förmedla myndigheternas beslut och meddelanden till dem som anges i 1,
3. medverka vid åtgärder som föranleds av ransonering.

Samma skyldighet gäller också för arbetsgivare och deras företrädare när det gäller de anställda.

9 § Var och en är skyldig att på förfrågan av statlig eller kommunal myndighet upplysa om huruvida och i vilken mängd han har egendom som kan behöva tas i anspråk för verksamhet enligt denna lag.

Ersättningsskyldighet för staten

10 § Den som med stöd av 3 § ålagts att tåla eller vidta en viss åtgärd har rätt till skälig ersättning av staten för den kostnad eller skada som han åsamkats. När ersättningen bestäms, skall hänsyn tas till den nytta som åtgärden kan medföra för honom. Är kostnaden eller skadan ringa, betalas ingen ersättning.

Anspråk på ersättning prövas på det sätt som föreskrivs i förfogandelagen (1978:263).

9 kap. Utrymning samt ut- och inflyttningsförbud

Utrymning

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får under skärpt och högsta beredskap ålägga invånarna inom ett område att utrymma området och under en bestämd tid uppehålla sig utanför detta

1. om området blivit eller kan antas bli utsatt för stridshandlingar och utrymningen är nödvändig för att skydda befolkningen, eller

2. om det i området behöver vidtas militära åtgärder av synnerlig betydelse för totalförsvaret.

Även kommunen får, i samråd med länsstyrelsen, besluta om utrymning, om denna skall ske inom kommunen.

Föreskrifter om utrymning i samband med räddningsinsatser finns i 45 § räddningstjänstlagen (1986:1102).

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får anvisa uppehållsplats för dem som omfattas av utrymningsbeslutet och meddela föreskrifter för vistelsen på uppehållsplatsen.

Om kommunen fattat beslut om utrymning, får kommunen anvisa uppehållsplats och meddela föreskrifter för vistelsen där.

3 § Bestämmelser om rätt för dem som omfattas av ett utrymningsbeslut att få bistånd, inkvarteringsbostad m. m. finns i 10 och 11 kap.

Utflyttningsförbud

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får under skärpt och högsta beredskap meddela förbud för dem som uppehåller sig inom ett visst område att lämna detta (utflyttningsförbud).

Om det har meddelats beslut om utrymning av ett visst område, får den myndighet som meddelat beslutet också besluta om utflyttningsförbud för dem som finns inom området men inte omfattas av utrymningsbeslutet.

5 § Utflyttningsförbud får meddelas endast om en utflyttning väsentligt skulle försvåra åtgärder av synnerlig betydelse för totalförsvaret inom området eller om den är förenad med uppenbar livsfara.

Inflyttningsförbud

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får under skärpt och högsta beredskap meddela förbud för dem som inte bor inom ett visst område att annat än tillfälligt uppehålla sig inom området (inflyttningsförbud).

7 § Inflyttningsförbud får meddelas endast om det föreligger sådana förhållanden som anges i 5 §.

10 kap. Skyldigheter för kommuner, landsting och kyrkliga kommuner i samband med utrymning och flyktingmottagning m. m.

Skyldighet att ta hand om utrymmande och flyktingar

1 § Under skärpt och högsta beredskap är kommunen och landstinget skyldiga att hjälpa, vårda och på annat sätt ta hand om invånare från andra kommuner och landsting samt flyktingar, på samma sätt som gäller för de egna medlemmarna av kommunen och landstinget.

Inskränkningar i skyldigheterna enligt första stycket kan gälla på grund av att vistelsen i kommunen eller landstinget upphör när det inte längre råder skärpt eller högsta beredskap eller på grund av särskilda föreskrifter i lag eller annan författning.

2 § Under skärpt och högsta beredskap är den kyrkliga kommunen skyldig att utöva verksamhet för invånare från andra kyrkliga kommuner samt flyktingar på samma sätt som gäller för dem som bor inom den kyrkliga kommunen.

Lokal kristidsförvaltning

3 § Kommunen skall under skärpt och högsta beredskap eller när ransoneringslagen (1978:268) i annat fall skall tillämpas, i den omfattning som regeringen bestämmer,

1. vidta nödvändiga åtgärder för att befolkningen och produktionen skall få de viktiga varor som behövs,
2. medverka vid allmän prisreglering och ransonering,
3. medverka vid genomförandet av åtgärder i övrigt som är viktiga för folkförsörjningen.

Skyldighet att hjälpa andra kommuner och landsting

4 § Kommuner och landsting som i större omfattning får ta emot befolkning från andra kommuner och landsting på grund av beslut om utrymning eller av mycket allvarliga förhållanden som orsakats av krig eller krigsfara har rätt till hjälp i skälig omfattning från den ankommande befolkningens hemortskommuner och landsting.

Hjälpen skall främst bestå av personal och utrustning.

Kan kommunerna eller landstingen inte enas om hjälpen, får länsstyrelsen i det län varifrån befolkningen kommer besluta om hjälpens storlek.

5 § Om en för försvarsansträngningarna viktig uppgift, som det åligger kommunen eller landstinget att utföra, blir oskäligt betungande till följd av krigsskada eller andra mycket allvarliga förhållanden som orsakats av krig eller krigsfara, är andra kommuner och landsting skyldiga att lämna hjälp i den omfattning som bestäms av regeringen eller den myndighet som regeringen utser.

11 kap. Skyldighet för enskilda att upplåta inkvarteringsbostad

Skyldighet att upplåta bostad

1 § Under skärpt och högsta beredskap är ägaren eller innehavaren av en byggnad eller bostadslägenhet (inkvarteringsvärd) skyldig att efter beslut av kommunen upplåta bostad för den som på grund av utrymning, krigsskada eller annan därmed jämförlig händelse behöver en bostad (inkvarteringsbostad).

Inkvarteringsvärden är skyldig att låta de inkvarterade använda den utrustning som finns i bostaden och som är nödvändig för att tillgodose de inkvarterades dagliga behov.

Kommunen beslutar om inkvarteringsbostad

2 § Beslut enligt 1 § skall meddelas av den kommun där bostaden finns.

Ett sådant beslut får meddelas endast om behovet av bostad inte kan tillgodoses på annat lämpligt sätt. Beslutet får inte medföra större olägenhet för inkvarteringsvärden än som är nödvändigt och får inte avse utrymmen som är absolut nödvändiga för inkvarteringsvärden och hans familj eller någon närstående till honom.

Inkvarteringsersättning och ersättning för skada

3 § Inkvarteringsvärden har rätt till skälig ersättning av kommunen för inkvarteringsbostaden.

4 § Om bostaden eller dess utrustning skadas i samband med att den används som inkvarteringsbostad, är den skadelidande berättigad till skälig ersättning av kommunen. Är skadan ringa, betalas ingen ersättning.

5 § Ersättningen fastställs enligt de grunder som anges i förfogandelagen (1978:262).

Kommunen bestämmer ersättningen, om denna skall fastställas enligt taxa. I annat fall bestäms ersättningen av den lokala värderingsnämnden.

Vägran att upplåta inkvarteringsbostad

6 § Om ägaren eller innehavaren av en byggnad eller bostadslägenhet vägrar att upplåta inkvarteringsbostad, får kommunen förelägga ägaren eller innehavaren att upplåta bostaden. Föreläggandet får förenas med vite.

Följs inte föreläggandet, får kommunen begära handräckning hos polismyndigheten för att få tillträde till inkvarteringsbostaden.

Upphävande av beslut

7 § Om inkvarteringsvärden begär det, skall kommunen upphäva ett beslut om inkvarteringsbostad, om beslutet inte längre behövs eller om det medför särskild olägenhet för inkvarteringsvärden.

12 kap. Säkerhetsskydd i kommuner och landsting

Inledande bestämmelse

1 § Kommunen skall se till att det inom dess verksamhetsområde finns ett tillfredsställande säkerhetsskydd i frågor av betydelse för totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.

Vad som föreskrivs om kommunen i 1 – 4 §§ gäller också landstinget och den kyrkliga kommunen.

Krav på svenskt medborgarskap m. m.

2 § En kommunal tjänst vars befattningshavare i inte ringa omfattning får del av sekretessbelagda uppgifter av betydelse för totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt, får endast innehas av den som är svensk medborgare och pålitlig från säkerhetssynpunkt.

Med tjänst avses också uppdrag hos kommunen.

Föreskrifter om krav på svenskt medborgarskap för förtroendevaldas deltagande i handläggningen av vissa ärenden finns i 2 kap. 13 a § och 3 kap. 9 a § kommunallagen (1977:179).

Personalkontroll

3 § Kommunen får, enligt de bestämmelser som meddelas i personalkontrollagen (199x:xxx), inhämta de upplysningar som krävs för att bedöma om en person är pålitlig från säkerhetssynpunkt.

Bemyndigande

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall, efter samråd med kommunen, meddela närmare föreskrifter om vilka tjänster som avses i 2 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för säkerhetsskyddet.

Tystnadsplikt

5 § Den som på grund av någon bestämmelse i denna lag har fått kännedom om en persons eller ett företags affärs- eller driftförhållanden eller förhållanden av betydelse för folkförsörjningen eller för Sveriges säkerhet får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han fått kännedom om.

I fråga om tystnadsplikt i det allmännas verksamhet gäller sekretesslagen (1980:100).

13 kap. Förfoganderätt och andra särskilda bestämmelser

Näringsidkares och andras medverkan i totalförsvaret

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får besluta om att allmänheten, företag, organisationer eller andra sammanslutningar skall medverka vid övningar av betydelse för totalförsvaret.

2 § Om näringsidkares och andras medverkan i totalförsvaret finns närmare bestämmelser i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m. fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.

Föreskrifter om varning och om mörkläggning

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om varning och om mörkläggning under skärpt och högsta beredskap.

Veterinärverksamhet

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om den civila veterinärverksamhetens organisation under skärpt och högsta beredskap.

Staten skall vara huvudman för den omorganiserade civila veterinärverksamheten.

Med civil veterinärverksamhet avses den veterinärverksamhet som står under lantbruksstyrelsens eller statens livsmedelsverks inseende.

Förfoganderätt i totalförsvaret

5 § I förfogandelagen (1978:262) och expropriationslagen (1972:719) finns bestämmelser om rätt att genom förfogande ta i anspråk egendom som skall användas i totalförsvaret.

Undanförsel och förstöring

6 § Bestämmelser om undanförsel och förstöring finns i lagen (1961:655) om undanförsel och förstöring.

Undantag från denna lag

7 § Vad som föreskrivs i denna lag skall inte tillämpas om motsvarande förhållanden regleras i lagen (1942:335) om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar m. m.

Om förhållanden som avses i denna lag får regeringen meddela särskilda föreskrifter i fråga om byggnader eller andra anläggningar som är avsedda för försvarsmaktens behov.

14 kap. Påföljder m. m.

Påföljder

1 § Till böter högst ettusen kronor skall den dömas som är civilpliktig och

1. utan giltigt skäl uteblir från uttagningsförrättning som han har kallats till,

2. med giltigt skäl uteblir från sådan förrättning men inte anmäler detta enligt 4 kap. 17 § första stycket,

3. inte lämnar sådana upplysningar som anges i 4 kap. 16 §.

2 § Till böter eller fängelse i högst ett år skall den dömas som

1. är civilpliktig eller frivilligt uttagen till tjänstgöring och uppsåtligen eller av oaktsamhet inte inställer sig till tjänstgöringen eller håller sig undan från den,

2. under civilpliktstjänstgöring inte lyder en förmans order,

3. under civilpliktstjänstgöring är så påverkad av alkoholhaltiga drycker eller annat berusningsmedel, att hans förmåga att fullgöra tjänsten måste anses vara nedsatt,

4. under civilpliktstjänstgöringen på annat sätt inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen,

5. uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa ej fullgör vad som åligger honom enligt 8 kap. 3, 8 eller 9 § eller som vägrar att upplåta inkvarteringsbostad enligt 11 kap. 1 §,

6. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter om förhållanden som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag,

7. uppsåtligen eller av oaktsamhet vanvårdar egendom som han har tagit emot av en myndighet för totalförsvarets räkning,

3 § Om ett brott enligt 2 § är att anse som grovt, döms till fängelse lägst sex månader och högst fyra år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om brottet har begåtts under tid då det råder högsta beredskap eller annars under sådana förhållanden att brottet medfört särskilt men för Sveriges försvar.

4 § Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet i andra fall än som anges i detta kapitel inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Hämtning

5 § Den som utan giltigt skäl uteblir från civilpliktstjänstgöring som han har kallats till eller som avviker från sådan tjänstgöring, får på begäran av länsstyrelsen eller kommunen genom polismyndighetens försorg hämtas på egen bekostnad.

Vite

6 § Kommunen eller länsstyrelsen får i angelägenheter, som den skall besluta om enligt denna lag, förelägga lämpligt vite när någon inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Förverkande

7 § Egendom som varit föremål för brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av ett sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

15 kap. Överklagande av beslut

1 § Beslut som kommunen har meddelat enligt denna lag eller enligt föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag får överklagas hos länsstyrelsen, om inte annat föreskrivs i 3 – 5 eller 9 §.

2 § Beslut som länsstyrelsen har meddelat enligt denna lag eller enligt föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag får, om inte annat föreskrivs i 3, 4 eller 9 §, överklagas till den myndighet som regeringen bestämmer.

3 § Beslut om uttagning till civilpliktstjänstgöring får överklagas hos totalförsvarets tjänstepliktsnämnd.

Tjänstepliktsnämndens beslut får inte överklagas.

4 § Beslut av kommunen om föreläggande av vite får överklagas hos kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut i fråga om skyddsrum och skyddade utrymmen och om föreläggande av vite får överklagas hos kammarrätten.

5 § Beslut av kommunen enligt 11 kap. 5 § andra stycket får överklagas hos den lokala värderingsnämnden. Värderingsnämndens beslut i ett överklagat ärende får inte överklagas.

Den lokala värderingsnämndens beslut i andra fall enligt 11 kap. 5 § andra stycket får överklagas hos riksvärderingsnämnden.

Riksvärderingsnämndens beslut får inte överklagas.

6 § Beslut som meddelats av en central myndighet i ett överklagat ärende får inte överklagas.

Andra beslut av central myndighet får överklagas hos regeringen, om inte annat föreskrivs i 9 §.

7 § En central myndighet får till regeringen överlämna sin prövning av ett överklagat ärende, om myndigheten bedömer att ärendet är av särskild vikt.

8 § Under skärpt och högsta beredskap skall ett beslut som en kommun eller en statlig myndighet meddelat enligt denna lag gälla omedelbart, om inte annat bestäms i beslutet.

9 § Beslut som meddelats med stöd av följande bestämmelser får inte över-

klagas, nämligen 1 kap. 8 §, 6 kap. 1 § andra stycket, 8 kap. 7 §, 9 kap. och 10 kap. 5 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.
2. Genom lagen upphävs
   - civilförsvarslagen (1960:74),
   - lagen (1964:47) om krigshjälp,
   - lagen (1964:63) om kommunal beredskap,
   - lagen (1964:64) om skyldighet att upplåta inkvarteringsbostad i krig m. m.,
   - lagen (1973:861) om lokal kristidsförvaltning,
   - lagen (1981:292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal m. m.,
   - lagen (1981:1216) om kyrklig beredskap,
   - lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret.
3. Den som har fullgjort utbildning eller övning med civilförsvarsplikt enligt civilförsvarslagen (1960:74) eller lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret eller med tjänsteplikt enligt lagen (1981:292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal m. m. får tillgodoräkna sig nämnda tjänstgöring vid beräkningen av tid för tjänstgöring enligt de nya bestämmelserna.
4. För det arbete med planläggning och andra beredskapsförberedelser som kommuner, landsting, kyrkliga kommuner och enskilda har fullgjort före lagens ikraftträdande gäller äldre ersättningsbestämmelser.
5. På beslut som lämnats om byggande av skyddsrum enligt 32 § civilförsvarslagen (1960:74) skall de nya bestämmelserna gälla.
6. Om någon har begått brott enligt någon av de upphävda lagarna, skall straffet utdömas enligt äldre lag om inte straffet är lindrigare enligt den nya lagen.
7. Äldre bestämmelser gäller i fråga om överklagande av beslut som meddelats före lagens ikraftträdande.
8. Om det i lag eller annan författning hänvisas till någon av de gamla lagarna eller till en föreskrift i dessa som har ersatts med en föreskrift i den nya lagen, tillämpas i stället den nya lagen eller den nya föreskriften.

4. Förslag till Lag om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter

Härigenom föreskrivs följande.

1 § En civilpliktig är under de förutsättningar och i den omfattning som anges i 4 kap. 9 – 12 §§ lagen (1992:00) om civilt försvar skyldig att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter inom totalförsvaret. Uttagning för sådan tjänstgöring skall göras av de myndigheter som regeringen bestämmer.

Den civilpliktige skall under tjänstgöringen tillhöra den verksamhet som han deltar i.

2 § Tjänstgöring enligt denna lag får inte åläggas den civilpliktige om det kan antas att bruk av vapen mot annan är så oförenligt med den civilpliktiges allvarliga personliga övertygelse att han inte kommer att fullgöra tjänstgöringen.

3 § Bestämmelserna i 4 kap. 8, 13, 15 – 19 §§, 14 kap. samt 15 kap. 3 och 7 §§ lagen (1992:00) om civilt försvar skall tillämpas på den som tjänstgör enligt denna lag. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som där föreskrivs om viss verksamhet avse verksamhet enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992, då lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret skall upphöra att gälla.

5. Förslag till Lag om överföring av vissa uppgifter till kontraktsprosterna under skärpt och högsta beredskap

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Om förbindelserna under skärpt och högsta beredskap inte kan upprätthållas mellan stiftsstyrelsen eller domkapitlet och pastoraten i ett kontrakt inom stiftet, får kontraktsprosten från stiftsstyrelsen eller domkapitlet överta uppgifterna att

1. ändra eller upphäva tjänstgöringsföreskrifter som stiftsstyrelsen eller domkapitlet har meddelat för prästerna i ett pastorat inom kontraktet eller för någon annan präst som tjänstgör inom kontraktet,
2. bevilja en präst i kontraktet befrielse från skyldigheten att bo i en anvisad tjänstebostad under de förutsättningar som anges i 49 § tredje stycket prästanställningslagen (1988:184),
3. förordna icke prästvigda tjänstebiträden åt präster inom kontraktet,
4. förordna vikarie för präster inom kontraktet,
5. entlediga präster inom kontraktet.

När förbindelserna till stiftsstyrelsen och domkapitlet åter kan upprättas skall kontraktsprosten omedelbart anmäla de beslut som har fattats med stöd av första stycket till stiftsstyrelsen och domkapitlet.

2 § Vid förhinder för kontraktsprosten skall vad som sägs om denne i 1 § i stället gälla den till levnadsåldern äldste i tjänst varande kyrkoherden inom kontraktet.

3 § Även om förbindelserna till stiftsstyrelsen respektive domkapitlet under skärpt och högsta beredskap kan upprätthållas, får stiftsmyndigheten till en kontraktsprost helt eller delvis föra över de uppgifter som anges i 1 §, om det föreligger risk att förbindelserna med pastoraten kan komma att brytas.

4 § Ett beslut som en kontraktsprost eller en kyrkoherde har meddelat med stöd av 1 § första stycket 1 – 3 och 5 får överklagas på det sätt som föreskrivs om överklagande av beslut av domkapitlet i frågan. Ett beslut om förordnande av vikarie enligt 1 § 4 får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

6. Förslag till Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 21 kap. 1 §, 22 kap. 6 och 10 §§ brottsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
21 kap. 1 §[1]	
Detta kapitel *träder i tillämpning när riket kommer i krig.* Om *riket är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i,* får regeringen föreskriva att kapitlet skall tillämpas.	Detta kapitel *skall tillämpas under högsta beredskap.* Om *förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger,* får regeringen föreskriva att kapitlet skall tillämpas.
22 kap. 6 §[2]	
Den som gör sig skyldig till en svår överträdelse av något sådant avtal med främmande makt eller någon sådan allmänt erkänd grundsats, som rör den internationella humanitära rätten i väpnade konflikter, skall dömas för folkrättsbrott till fängelse i högst fyra år. Såsådana svåra överträdelser är bland andra	
1. att använda stridsmedel som är förbjudna enligt folkrätten,	
2. att missbruka *kännetecknet röda korset,* Förenta Nationernas kännetecken, *civilförsvarets internationella* kännetecken, parlamentära flaggor eller att med hjälp av förrädiskt förfarande av något annat slag döda eller skada en motståndare,	2. att missbruka Förenta Nationernas kännetecken, kännetecken *som avses i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella kännetecken,* parlamentära flaggor eller andra internationellt erkända kännetecken eller att med hjälp av förrädiskt förfarande av något annat slag döda eller skada en motståndare,
3. att anfalla civilpersoner eller den som är försatt ur stridbart skick,	
4. att inleda ett urskillningslöst anfall med vetskap om att anfallet kommer att förorsaka synnerligen svåra förluster eller skador på civilpersoner eller civil egendom,	
5. att inleda anfall mot anläggningar eller installationer som åtnjuter sär-	

[1]Senaste lydelse 1986:645.

[2]Senaste lydelse 1986:645.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

skilt folkrättsligt skydd,

6. att tillfoga av folkrätten särskilt skyddade personer allvarligt lidande, att tvinga krigsfångar eller civilpersoner att tjänstgöra hos deras motparts väpnade styrkor eller att i strid mot folkrätten beröva civilpersoner friheten.

7. att, i andra fall än som anges i 1 – 6, godtyckligt och i stor omfattning förstöra eller tillägna sig egendom som åtnjuter ett särskilt folkrättsligt skydd.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömande om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det har förövats genom ett stort antal skilda handlingar eller om många människor dödats eller skadats eller omfattande egendomsförlust uppkommit på grund av brottet.

Om ett folkrättsbrott har begåtts av den som är krigsman, skall också hans förman dömas i den mån denne haft möjlighet att förutse brottet men inte gjort vad som ankommit på honom för att förhindra detta.

10 §[1]

Om riket är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, får regeringen föreskriva att vad som sägs i 19 kap. och detta kapitel för den händelse att riket är i krig skall tillämpas. Föreskriften skall av regeringen upphävas, när sådana förhållanden inte längre föreligger.

Under skärpt och högsta beredskap får regeringen föreskriva att vad som sägs i 19 kap. och detta kapitel för den händelse att riket är i krig skall tillämpas. Föreskriften skall av regeringen upphävas, när sådana förhållanden inte längre föreligger.

Om riket skulle komma att vara helt eller delvis ockuperat av främmande makt utan att militärt motstånd förekommer, skall vad som i de nämnda kapitlen samt i 21 kap. sägs om rikets försvar tillämpas på motståndsverksamheten och vad som sägs om fienden tillämpas på ockupationsmakten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1986:645.

7. Förslag till Lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m.

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m. samt 2 § i lagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under *krig eller krigsfara m. m.*	Lag om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under *skärpt och högsta beredskap*
2 §	
Bestämmelserna i 5 – 37 §§ skall tillämpas *om riket är i krig.*	Bestämmelserna i 5 – 37 §§ skall tillämpas *under högsta beredskap.*
Är riket i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig, får regeringen föreskriva att 5 – 37 §§ helt eller delvis skall tillämpas från den tidpunkt som regeringen bestämmer.	*Om förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger,* får regeringen föreskriva att 5 – 37 §§ helt eller delvis skall tillämpas från den tidpunkt som regeringen bestämmer.

Under den tid när 5 – 37 §§ tillämpas gäller dessa bestämmelser eller föreskrifter som har meddelats med stöd av dem i stället för avvikande bestämmelser i någon annan lag eller författning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

8. Förslag till Lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § plan- och bygglagen (1987:10) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap. 4 §	
Inom områden med sammanhållen bebyggelse skall bebyggelsemiljön utformas med hänsyn till behovet av	
1. skydd mot uppkomst och spridning av brand samt mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,	
2. *skyddsåtgärder* för *civilförsvaret,*	2. *åtgärder* för *att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,*
3. hushållning med energi och vatten samt goda klimatiska och hygieniska förhållanden,	
4. trafikförsörjning och god trafikmiljö,	
5. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området,	
6. förändringar och kompletteringar.	
Inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse skall det finnas lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse samt möjlighet att anordna en rimlig samhällsservice och kommersiell service.	

Denna lag träder i kraft 1 januari 1992.

9. Förslag till Lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986:1102)

Härigenom föreskrivs i fråga om räddningstjänstlagen (1986:1102)
dels att 64 § skall upphöra att gälla,
dels att 63 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	63 §
Under krig och när det annars råder civilförsvarsberedskap skall räddningsnämndens uppgifter övertas av kommunstyrelsen och räddningskårens uppgifter övertas av civilförsvarsorganisationen i kommunen.	*För verksamheten enligt denna lag under skärpt och högsta beredskap finns ytterligare bestämmelser i lagen (1992:00) om civilt försvar.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

10. Förslag till Lag om ändring i lagen (1986:644) om disciplinförseelser av krigsmän, m. m.

Härigenom föreskrivs att 2 – 4 §§ lagen (1986:644) om disciplinförseelser av krigsmän, m. m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Följande personer är krigsmän:	
1. värnpliktiga under den tid då de är tjänstgöringsskyldiga enligt värnpliktslagen (1941:967),	
2. kvinnor som genomgår utbildning enligt lagen (1980:1021) om militär grundutbildning för kvinnor,	
3. de som genomgår utbildning vid förberedande officersskola eller annan utbildning för att få militär anställning vid försvarsmakten,	
4. hemvärnsmän under den tid då de är tjänstgöringsskyldiga,	
5. de som genom krigsfrivilligavtal eller annat avtal åtagit sig att tjänstgöra frivilligt i befattningar i försvarsmaktens krigsorganisation, under den tid då de är tjänstgöringsskyldiga,	
	6. den som är uttagen enligt lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter och genomgår utbildning vid försvarsmakten,
6. anställda i svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst, när de tjänstgör utomlands.	7. anställda i svensk beredskapsstyrka för FN – tjänst, när de tjänstgör utomlands.
3 §	
Kommer riket i krig, är följande personal krigsmän:	*Under högsta beredskap är följande personal krigsmän:*
1. alla som är tjänstgöringsskyldiga vid försvarsmakten,	
2. polismän som utan att vara tjänstgöringsskyldiga vid försvarsmakten är skyldiga att delta i rikets försvar,	
3. skyddsvakter som förordnats med stöd av 10 § lagen (1940:358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m.	
4. alla som annars vistas vid avdelningar av försvarsmakten, när avdelningarna är i fält eller verkar under liknande förhållanden,	
5. medlemmar av den organiserade motståndsrörelsen.	

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 §
Om riket är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som riket har befunnit sig i, får regeringen föreskriva att den personal som anges i 3 § skall vara krigsmän.	*Om förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger,* får regeringen föreskriva att den personal som anges i 3 § skall vara krigsmän.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

11. Förslag till Lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m. fl. att delta i totalförsvarsplaneringen

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m. fl. att delta i totalförsvarsplaneringen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Ägare eller innehavare av industriella anläggningar, andra näringsidkare, *myndigheter* samt arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer som avses i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, är skyldiga att på begäran av den myndighet som regeringen *förordnar* (totalförsvarsmyndighet), delta i totalförsvarsplaneringen enligt bestämmelserna i denna lag.	Ägare eller innehavare av industriella anläggningar, andra näringsidkare samt *sådana* arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer som avses i 6 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, är skyldiga att på begäran av den myndighet som regeringen *bestämmer* (totalförsvarsmyndighet), delta i totalförsvarsplaneringen enligt bestämmelserna i denna lag.
Lagen gäller inte statliga myndigheter och inte heller den som i stället omfattas av särskilda föreskrifter för totalförsvaret.	Lagen gäller inte statliga, *kommunala och landstingskommunala* myndigheter och inte heller den som i stället omfattas av särskilda föreskrifter för totalförsvaret.
2 §	
Ägare eller innehavare av industriellla anläggningar och andra näringsidkare *samt myndigheter* skall lämna de upplysningar om personal, lokaler, maskiner och annan utrustning, produktion, förbrukning av energi, råvaror och andra förnödenheter, lagerhållning, inköp, leveranser och annat dylikt som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete samt, om det behövs, i övrigt medverka vid planeringen av de egna uppgifterna inom	Ägare eller innehavare av industriella anläggningar och andra näringsidkare skall lämna de upplysningar om personal, lokaler, maskiner och annan utrustning, produktion, förbrukning av energi, råvaror och andra förnödenheter, lagerhållning, inköp, leveranser och annat dylikt som totalförsvarsmyndigheterna behöver för sitt planeringsarbete samt, om det behövs, i övrigt medverka vid planeringen av de egna uppgifterna inom totalförsva-

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
totalförsvaret.	ret.

Den som på grund av bestämmelserna i första stycket har fått utföra arbete som har medfört betydande kostnader, kan få ersättning för detta av allmänna medel. Kan överenskommelse om ersättningen inte träffas med den myndighet som har begärt arbetet, skall frågan hänskjutas till avgörande av skiljemän enligt lagen (1929:145) om skiljemän. Skiljemännen avgör om ersättning skall utgå och bestämmer i så fall ersättningens storlek.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

12. Förslag till Lag om ändring i familjebidragslagen (1978:520)

Härigenom föreskrivs att 3 § familjebidragslagen (1978:520) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[1]	
Med tjänstepliktig avses den som har inkallats för att 1. enligt värnpliktslagen (1941:967) eller lagen (1966:413) om vapenfri tjänst fullgöra grundutbildning eller repetitionsutbildning i omedelbar anslutning till grundutbildningen, 2. fullgöra sådan föreskriven utbildning till befattning för kompanibefäl eller motsvarande utbildning som icke fullgörs enligt värnpliktslagen, 3. tjänstgöra vid hemvärnet eller frivilligt utbilda sig för eller tjänstgöra i befattning inom totalförsvaret, om utbildningen eller tjänstgöringen skall pågå minst fyra dagar i följd och icke ger rätt till dagpenning som motsvarar vad värnpliktig erhåller under repetitionsutbildning eller rätt till lön enligt de grunder som gäller för anställd personal.	
Vid tillämpning av bestämmelserna om näringsbidrag avses med tjänstepliktig även den som har inkallats för att fullgöra tjänstgöring enligt *civilförsvarslagen (1960:74) eller lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret* och den som har inkallats till annan utbildning eller tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om vapenfri tjänst än som anges i första stycket samt den som har inkallats för att tjänstgöra vid hemvärnet eller frivilligt utbilda sig för eller tjänstgöra i befattning inom totalförsvaret i andra fall än som anges i första stycket 3.	Vid tillämpning av bestämmelserna om näringsbidrag avses med tjänstepliktig även den som har inkallats för att fullgöra tjänstgöring enligt *lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter* och den som har inkallats till annan utbildning eller tjänstgöring enligt värnpliktslagen eller lagen om vapenfri tjänst än som anges i första stycket samt den som har inkallats för att tjänstgöra vid hemvärnet eller frivilligt utbilda sig för eller tjänstgöra i befattning inom totalförsvaret i andra fall än som anges i första stycket 3.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1986:704.

13. Förslag till Lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 33 § passlagen (1978:302) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	33 §
Är riket i krig eller krigsfara eller råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig, får regeringen genom förordning meddela föreskrifter om pass, som begränsar rätten till pass för värnpliktiga och *civilförsvarspliktiga* eller som annars fordras av hänsyn till rikets försvar eller rikets säkerhet i övrigt.	*Under skärpt och högsta beredskap* får regeringen genom förordning meddela *sådana* föreskrifter om pass som begränsar rätten till pass för värnpliktiga och *civilpliktiga* eller som annars fordras av hänsyn till rikets försvar eller rikets säkerhet i övrigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

14. Förslag till Lag om ändring i förfogandelagen (1978:262)

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 7 §§ förfogandelagen (1978:262) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Kommer riket i krig, träder 4 – 6 §§ *i tillämpning.*	*Under högsta beredskap skall bestämmelserna i* 4 – 6 §§ *tillämpas.*
	2 §
Regeringen får föreskriva att 4 – 6 §§ helt eller delvis skall tillämpas från den tidpunkt som regeringen bestämmer,	
1. om *riket är i krigsfara,*	1. om *förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger,*
2. om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig och om det tillföljd av dessa förhållanden föreligger knapphet eller betydande fara för knapphet inom riket på egendom av vikt för totalförsvaret eller folkförsörjningen, om det *befinnes* nödvändigt att med hänsyn till försvarsberedskapen inkalla värnpliktiga till tjänstgöring med stöd av 27 § 2 mom. eller 28 § 1 mom. värnpliktslagen (1941:967).	2. om det *är* nödvändigt att med hänsyn till försvarsberedskapen inkalla värnpliktiga till tjänstgöring med stöd av 27 § 2 mom. eller 28 § 1 mom. värnpliktslagen (1941:967).
Föreskrift enligt första stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det den utfärdades eller, om riksmöte ej pågår, från början av närmast följande riksmöte. Sker ej underställning eller godkänner riksdagen ej föreskriften inom två månader från det underställning skedde, upphör föreskriften att gälla.	
	7 §
Om förfogande beslutar regeringen eller *myndighet som regeringen bestämmer.* Förfogande över egendom skall riktas mot bestämd ägare eller innehavare av egendom.	Om förfogande beslutar regeringen eller *efter regeringens bemyndigande, kommuner, landsting eller statliga myndigheter.* Förfogande över egendom skall riktas mot *en* be-

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
I fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1 eller 2 får dock regeringen föreskriva om förfogande som avser alla eller viss krets av ägare och innehavare av egendom av det slag som förfogandet gäller.	stämd ägare eller innehavare av egendomen. I fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1 eller 2 får dock regeringen föreskriva om förfogande som avser alla eller *en* viss krets av ägare och innehavare av egendom av det slag som förfogandet gäller.

Dispositionsförbud och förlängning av tiden för sådant förbud beslutas av den myndighet som har rätt att besluta om förfogandet.

Om förfogande göres för annans räkning än statens, gäller vad som i denna lag sägs om staten i tillämpliga delar den för vars räkning förfogandet sker.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

15. Förslag till Lag om ändring i semesterlagen (1977:480)

Härigenom föreskrivs att 17 § semesterlagen (1976:580) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

17 §[1]

Frånvaro från arbetet är semesterlönegrundande, när fråga är om

1. ledighet på grund av sjukdom, i den mån frånvaron under året icke överstiger 180 dagar eller om frånvaron beror på arbetsskada,

2. ledighet enligt lagen (1978:410) om rätt till ledighet för vård av barn, m. m. dels under tid för vilken havandeskapspenning utges enligt 3 kap. 9 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, dels under tid för vilken föräldrapenning utges i anledning av barns födelse eller adoption enligt 4 kap. 3 och 5 §§ samma lag, i den mån frånvaron för varje barn, eller vid flerbarnsbörd sammanlagt, icke överstiger 120 dagar eller, för ensamstående förälder, 180 dagar, dels under tid för vilken tillfällig föräldrapenning utges enligt 4 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

3. ledighet på grund av risk för överförande av smitta, om arbetstagaren är berättigad till ersättning enligt lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar.

4. ledighet för utbildning, som ej enligt annan lag medför rätt till semesterlön, om arbetstagaren erhåller korttidsstudiestöd eller vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller om utbildningen till till väsentlig del avser fackliga eller med facklig verksamhet sammanhängande frågor, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 180 dagar,

5. ledighet på grund av sådan i 27 § värnpliktslagen (1941:967) eller med stöd därav föreskriven tjänstgöring om högst 60 dagar, som ej är beredskapsövning och ej heller direkt ansluter sig till grundutbildning, eller ledighet på grund av motsvarande vapenfri tjänst, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 60 dagar.

6. ledighet på grund av att arbetstagaren efter det kalenderår då han har fyllt tjugotvå år fullgör *tjänstgöring i civilförsvaret* på annan tid än då *civilförsvarsberedskap* råder eller beredskapsövning *få* anordnas vid försvarsmakten, i den mån frånvaron under intjänandeåret icke överstiger 60 dagar, eller	6. ledighet på grund av att arbetstagaren efter det kalenderår då han har fyllt tjugotvå år fullgör *civilpliktstjänstgöring* på annan tid än då *skärpt eller högsta beredskap* råder eller beredskapsövning får anordnas vid försvarsmakten, i den mån frånvaron under intjänandeåret inte överstiger 60 dagar, eller

7. ledighet enligt lagen (1986:163) om rätt till ledighet för grundläggande svenskundervisning för invandrare.

Vid tillämpning av första stycket 1 skall frånvaron under de första 90 da-

[1] Senaste lydelse 1987:293.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

garna av frånvaroperiod ej i något fall anses bero på arbetsskada. Har arbetstagare av anledning som anges i första stycket 1 varit oavbrutet frånvarande från arbetet under två hela intjänandeår, grundar därefter infallande dag av frånvaroperioden icke rätt till semesterlön.

I frånvaroperiod som avses i första stycket inräknas även dagar under perioden då arbetstagaren icke skulle ha utfört arbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

16. Förslag till Lag om ändring i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

1§[1]

Denna lag gäller ersättning av staten vid personskada och tillämpas på

1. den som fullgör tjänstgöring eller genomgår utbildning eller inskrivningsprövning enligt värnpliktslagen (1941:967), lagen (1966:413) om vapenfri tjänst, *civilförsvarslagen (1960:74), 6 § lagen (1981:292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdpersonal samt veterinärpersonal m. m. eller lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret,*	1. den som fullgör tjänstgöring eller genomgår utbildning eller inskrivningsprövning enligt värnpliktslagen (1941:967), lagen (1966:413) om vapenfri tjänst, *lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter,*

2. den som medverkar i räddningstjänst eller i övning med räddningskår enligt räddningstjänstlagen (1986:1102) eller i räddningstjänst enligt 11 kap. 1 § andra stycket luftfartslagen (1957:297),

3. den som är intagen för vård i kriminalvårdsanstalt, i ett hem som avses i 12 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, i ett hem som avses i 11 § lagen (1981:1243) om vård av missbrukare i vissa fall samt den som är häktad eller anhållen eller i annat fall intagen eller tagen i förvar i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest.

Regeringen får föreskriva att lagen skall tillämpas även på den som frivilligt deltager i verksamhet inom totalförsvaret eller i annat fall än som avses i första stycket deltager i verksamhet för att avvärja eller begränsa skada på människor eller egendom eller i miljön.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1986:1106.

17. Förslag till Lag om ändring i kommunallagen (1977:179)

Härigenom föreskrivs att det i kommunallagen (1977:179) skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 13 a § och 3 kap. 9 a §, av följande lydelse.

2 kap.

13 a § Endast sådan ledamot i fullmäktige som är svensk medborgare får delta i handläggningen av ärenden som i inte ringa omfattning innehåller sekretessbelagda uppgifter av betydelse för totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.

3 kap.

9 a § Endast sådan ledamot i styrelsen eller annan nämnd som är svensk medborgare får delta i handläggningen av ärenden som i inte ringa omfattning innehåller sekretessbelagda uppgifter av betydelse för totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

18. Förslag till Lag om ändring i vapenlagen (1973:1176)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1973:1176)[1]
dels att 46 § skall upphöra att gälla,
dels att 45 § skall ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
45 §	
Bestämmelserna i 5 § gäller ej innehav av skjutvapen som överlämnats från staten till	
1. statlig tjänsteman eller person som tillhör försvars-, *civilförsvars-* eller polisväsendet om denne är skyldig att inneha vapen för tjänsten,	1. *en* statlig tjänsteman eller person som tillhör försvars- eller polisväsendet om denne är skyldig att inneha vapen för tjänsten,
2. sammanslutning, beträffande vilken regeringen förordnat därom,	
3. den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel.	
Utan hinder av 5 och 6 §§ får skjutvapen vidare överlämnas för verkskyddsändamål till den som är krigsplacerad i verkskyddets ordnings- och bevakningstjänst med skyldighet enligt gällande specialplan att vara utrustad med skjutvapen. Den till vilken vapen överlämnats med stöd av första *eller andra* stycket är även berättigad att utan tillstånd från staten förvärva behövlig ammunition till vapnet.	Den till vilken vapen överlämnats med stöd av första stycket är även berättigad att utan tillstånd från staten förvärva behövlig ammunition till vapnet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Lagen omtryckt 1981:1360.

19. Förslag till Lag om ändring i lagen (1966:413) om vapenfri tjänst

Härigenom föreskrivs att 14 och 19 §§ lagen (1966:413) om vapenfri tjänst skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
14 §	
Vapenfri tjänstepliktig, som olovligen avviker eller uteblir från tjänstgöringsstället, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.	
Begås brott som avses i första stycket under *beredskapstillstånd eller när riket är i krig, dömes* till böter eller fängelse i högst två år.	Begås brott som avses i första stycket under *högsta beredskap, döms* till böter eller fängelse i högst två år.
19 §[1]	
Befogenhet att meddela vapenfri tjänstepliktig tillrättavisning tillkommer hos staten eller hos kommun anställd *civilförsvars-*, räddnings- eller arbetschef i fråga om underställd personal. Med kommuner likställs *landstingskommuner,* kommunalförbund, *församlingar, kyrkliga samfälligheter* och allmänna försäkringskassor.	Befogenhet att meddela vapenfri tjänstepliktig tillrättavisning tillkommer hos staten eller hos kommun anställd räddnings- eller arbetschef i fråga om underställd personal. Med kommuner likställs *landsting,* kommunalförbund, *kyrkliga kommuner* och allmänna försäkringskassor.
Innan någon meddelar tillrättavisning, skall han vid förhör med den felande lämna denne tillfälle att förklara sig.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1986:1103.

20. Förslag till Lag om ändring i allmänna tjänstepliktslagen (1959:83)

Härigenom föreskrivs i fråga om allmänna tjänstepliktslagen (1959:83)[1]

dels att i 3 – 5, 8, 9, 14, 16, 18 – 21, 23, 26 och 27 §§ ordet "Konungen" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "regeringen" i motsvarande form,

dels att 1, 2 och 11 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Kommer riket i krig, skola bestämmelserna i 4, 5, 8 och 9 §§ *träda i tillämpning. Då kriget upphört, förordnar Konungen senaste före avslutande av den riksdagssession, som börjar näst efter krigets slut, att bestämmelserna icke vidare skola tillämpas; dock att vad nu sagts ej skall gälla, i den mån bestämmelserna alltjämt skola äga tillämpning på grund av förordnande enligt andra eller tredje stycket.*	*Under högsta beredskap skall* bestämmelserna i 4, 5, 8 och 9 §§ *tillämpas.*
Vid krigsfara, vari riket befinner sig, äger Konungen förordna, att bestämmelserna i nämnda paragrafer eller i en eller flera av dem skola tillämpas. Sådant förordnande skall, vid äventyr att det eljest förfaller, inom en månad underställas riksdagen *för dess prövning av frågan, huruvida förordnandet skall bestå. Blir förordnandet icke inom två månader från det underställningen sker av riksdagen gillat, är detsamma förfallet. Upphör krigsfaran, skall meddelat förordnande av Konungen upphävas senast före nästkommande riksdagssessions avslutande.*	*Om förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger, får regeringen föreskriva att 4, 5, 8, och 9 §§ helt eller delvis skall tillämpas från den tidpunkt som regeringen bestämmer.* *Föreskrifter enligt andra stycket måste* inom en månad underställas riksdagen. *Pågår inte riksmöte, räknas tiden från det nästa möte börjar. Föreskrifterna upphör att gälla, om den inte underställs riksdagen i rätt tid eller om riksdagen inte godkänner den inom två månader från underställningen. Om det inte längre råder sådana förhållanden som anges i första eller andra stycket, skall regeringen föreskriva att bestämmelserna i 4, 5, 8 och 9 §§ inte skall tillämpas.*
I andra fall än som avses i första och andra styckena äger Konungen,	

[1] Lagen omtryckt 1981:1360.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
där så påkallas av utomordentliga förhållanden, föranledda av krig, vari riket befunnit sig, eller krig mellan främmande makter, med riksdagens samtycke förordna att vad i 4 och 5 §§ eller endera av dem stadgas skall under viss tid, högst ett år varje gång, äga tillämpning.	
2§[1]	
Förordnande *jämlikt* 4, 5, 8 eller 9 § får meddelas för att tillgodose ändamål av synnerlig vikt för *det allmänna, såsom folkförsörjningen eller samfärdseln eller försvarsmaktens eller civilförsvarets utrustning, underhåll eller anläggnings- och reparationsarbeten.* Sådant förordnande får dock inte gälla vapentjänst vid försvarsmakten.	Förordnande *enligt* 4, 5, 8 eller 9 § får meddelas för att tillgodose ändamål av synnerlig vikt för *totalförsvaret.* Sådant förordnande får dock inte gälla vapentjänst vid försvarsmakten.
Om tillgodoseende av den civila hälso- och sjukvårdens, den allmänna hälsovårdens samt veterinärverksamhetens behov av personal vid krig, krigsfara och sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller krigsfara vari riket har befunnit sig gäller vad därom är särskilt stadgat. För tillgodoseende av sådant behov får förordnande som omförmäles i första stycket inte meddelas.	
11§[2]	
Den som på grund av värnplikt eller *civilförsvarsplikt tages* i anspråk för tjänstgöring vid *krigsmakten är undantagen från tjänsteplikt, så och civilförsvarpliktig* under tid då tjänstgöring i *civilförsvaret* utgör	Den som på grund av värnplikt eller *civilplikt tas* i anspråk för tjänstgöring vid *försvarsmakten är undantagen från tjänsteplikt. Detsamma gäller civilpliktig* under tid då tjänstgöring i *det civila försvaret* utgör hin-

[1] Senaste lydelse 1981:293.

[2] Senaste lydelse 1966:420.

Nuvarande lydelse

hinder för tjänstepliktens fullgörande. Från tjänsteplikt är även den undantagen som fullgör vapenfri tjänst.

Den som är anställd hos staten *eller vid polisväsendet må* endast i den omfattning *Konungen* föreskriver åläggas allmän tjänsteplikt.

Beträffande den som *eljest* är anställd hos *kommun, landstingskommun* eller hos annan, vars verksamhet har betydelse för ändamål som i 2 § *sägs, äger* arbetsmarknadsstyrelsen i särskilt fall eller *allmänt föreskriva* att sådan person ej må åläggas allmän tjänsteplikt.

Om synnerliga skäl *därtill föreligga, må* arbetsmarknadsstyrelsen eller länsarbetsnämnd *medgiva* befrielse tills vidare från fullgörande av tjänsteplikt.

Föreslagen lydelse

der för tjänstepliktens fullgörande. Från tjänsteplikt är även den undantagen som fullgör vapenfri tjänst.

Den som är anställd hos staten *får* endast i den omfattning *regeringen* föreskriver åläggas allmän tjänsteplikt.

I fråga om den som är anställd hos *kommunen, landstinget* eller hos annan vars verksamhet har betydelse för ändamål som *anges* i 2 §, *får* arbetsmarknadsstyrelsen i särskilt fall *besluta om* eller *meddela föreskrifter om* att en sådan person *inte får* åläggas allmän tjänsteplikt.

Om *det finns* synnerliga skäl, *får* arbetsmarknadsstyrelsen eller länsarbetsnämnden *medge* befrielse tills vidare från fullgörande av tjänsteplikt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

21. Förslag till Lag om ändring i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar och för civilförsvarets internationella kännetecken

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar och för civilförsvarets internationella kännetecken[1] samt 4 § i lagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om skydd för vissa internationella *sjukvårdsbeteckningar och för civilförsvarets internationella* kännetecken.	Lag om skydd för vissa internationella kännetecken
4 §[2]	
Civilförsvarets internationella kännetecken, bestående av en liksidig blå triangel mot orangefärgad bakgrund, *må icke offentligen brukas* utan medgivande av regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer.	*Det* internationella kännetecken *för civilförsvar som avses i artikel 66 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter,* bestående av en liksidig blå triangel mot orangefärgad bakgrund, *får inte användas offentligt* utan medgivande av regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1979:74.

[2] Senaste lydelse 1979:74.

22. Förslag till Lag om ändring i lagen (1942:335) om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar m. m.

Härigenom föreskrivs att i 4, 15 och 16 §§ lagen (1942:335) om särskilda skyddsåtgärder för vissa kraftanläggningar m. m.[1] ordet "civilförsvaret" skall bytas ut mot "befolkningsskyddet och räddningstjänsten".

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1]Lagen omtryckt 1978:163.
Senaste lydelse av
15 § 1982:488
16 § 1982:488.

23. Förslag till Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 6 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Anvisningar	
till 32 §	
6.[1] Värnpliktig tillkommande naturaförmåner, dagersättning och tillägg till sådan ersättning, befattningspenning, avgångsvederlag, utbildningspremie, utryckningsbidrag samt fälttraktamente skola icke upptagas såsom skattepliktig intäkt. Utgående dagpenning utgör däremot skattepliktig intäkt.	
Familjebidrag, vilket annorledes än såsom näringsbidrag utgår till värnpliktig, räknas icke till skattepliktig intäkt. Näringsbidrag utgör däremot skattepliktig intäkt och hänföres till den förvärvskälla bidraget avser. Familjebidrag anses tillkomma den värnpliktige, även om bidraget utbetalas till annan person. Det förhållandet att bidraget använts för bestridande av en vid inkomsttaxeringen i och för sig avdragsgill utgift, t. ex. ränta eller periodiskt understöd, skall icke föranleda, att avdrag vägras för utgiften i fråga.	
Vad ovan i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om annan personal vid försvarsmakten som avlönas enligt de för värnpliktiga gällande grunder, vapenfri tjänsteplikt, hemvärnspersonal och annan personal som frivilligt fullgör utbildning för att nå eller bibehålla kompetens för placering inom totalförsvaret, *civilförsvarspliktig* som inkallats till tjänstgöring enligt *12 § civilförsvarslagen (1960:74)* och annan som avlönas enligt för värnpliktiga eller *civilförsvarspliktiga* gällande grunder.	Vad ovan i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fråga om annan personal vid försvarsmakten som avlönas enligt de för värnpliktig gällande grunder, vapenfri tjänstepliktig, hemvärnspersonal och annan personal som frivilligt fullgör utbildning för att nå eller bibehålla kompetens för placering inom totalförsvaret, *civilpliktig* som inkallats till tjänstgöring enligt *4 kap. 9-12 §§ lagen (1992:00) om civilt försvar* och annan som avlönas enligt för värnliktiga eller *civilpliktiga* gällande grunder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1983:333.

24. Förslag till Förordning om beredskapshöjningar

Regeringen föreskriver följande.

Hur beslut om beredskapshöjning tillkännages

1 § Beslut om skärpt och högsta beredskap tillkännages genom förordning som kungörs, förutom på det sätt som anges i 4 § lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar, även i ljudradion och televisionen.

2 § Om Sverige kommer i krig, tillkännager regeringen detta genom beredskapslarm.

3 § Beredskapslarm skall ges över de anläggningar för varning av befolkningen som staten ställer till kommunernas förfogande.

4 § Beredskapslarm skall ges genom trettio sekunder långa signaler med femton sekunders uppehåll mellan signalerna under sammanlagt fem minuter.

Beredskapslarm skall också tillkännages genom ljudradion och televisionen.

5 § Beslut om att upphäva beslut om beredskapshöjning skall tillkännages på det sätt som anges i 1 §.

6 § Innan civilbefälhavaren respektive länsstyrelsen beslutar om högsta beredskap enligt 4 § lagen (1992:00) om beredskapshöjningar, skall samråd ske med militärbefälhavaren respektive försvarsområdesbefälhavaren.

Åtgärder vid skärpt beredskap

Myndigheterna

7 § Vid skärpt beredskap skall statliga, kommunala och landstingskommunala myndigheter

1. se över sina beredskapsplaner och anpassa dem till rådande förhållanden,
2. ordna jourtjänstgöring med passning av telefoner och andra sambandsmedel samt ordna bevakning i den omfattning som behövs,
3. endast bevilja tjänstledighet eller semester när den enskilde anses ha särskilt behov av ledighet,
4. i mån av behov återkalla personal med tjänstledighet eller semester,
5. i mån av behov kalla in personal som enligt avtal skall tjänstgöra i krigsorganisationen,
6. vidta särskilda skyddsåtgärder för att förhindra obehörig insyn eller för att säkerställa driften med hänsyn till fara för spionerі, sabotage eller skada genom fientlig verksamhet,
7. vidta förberedelser för överflyttning till krigsuppehållsplats och för undanförsel eller annat skydd av materiel och arkivalier,

8. vidta de speciella åtgärder som myndigheten behöver för sin övergång till krigsorganisationen.

8 § Myndigheterna skall vid skärpt beredskap i första hand inrikta sin verksamhet på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Den fredsmässiga verksamheten skall om möjligt upprätthållas i normal omfattning. Uppgifter som inte angår totalförsvaret och som under rådande förhållanden har förlorat i betydelse får dock inskränkas.

Om vissa uppgifter skall överföras till andra myndigheter vid högsta beredskap, skall åtgärder för detta vidtas så att överföringen kan ske snabbt om beslut om högsta beredskap meddelas.

9 § I den mån det är möjligt och lämpligt skall vid skärpt beredskap materiel som är nödvändig för verksamheten föras över till myndighetens särskilda krigsuppehållsplats, om sådan finns.

Särskilda regler gäller för de centrala myndigheter som avses i 17 §.

Enskilda organisationer och företag

10 § Vad som föreskrivs i 7 § skall också tillämpas på sådana enskilda organisationer och företag som avses i 6 § andra stycket lagen (1992:00) om beredskapshöjningar.

Försvarsmakten

11 § För försvarsmakten gäller vid skärpt beredskap, utöver vad som anges i 7 § , de föreskrifter som meddelas av regeringen i särskild ordning.

Befolkningsskyddet och räddningstjänsten samt hemskyddet.

12 § För befolkningsskyddet och räddningstjänsten samt för hemskyddet gäller följande vid skärpt beredskap.

1. Personal skall kallas in i begränsad omfattning, främst för mobiliseringen och för ledningen av verksamheten, men också för varning, information, utbildning och övning.
2. Materiel skall i behövlig omfattning ställas i ordning för användning.
3. Förberedelser skall göras för omedelbar utdelning av andningsskydd till befolkningen.
4. Kommunerna och ägarna av byggnader och andra anläggningar skall vidta de förberedelser som behövs för att skyddsrum och skyddade utrymmen utan dröjsmål skall kunna ställas i ordning för användning.

Hälso- och sjukvården

13 § För den civila hälso- och sjukvården gäller följande vid skärpt beredskap.

1. Intagningen på sjukhus skall om möjligt begränsas till sådana fall som kräver skyndsam vård eller där behovet av sjukhusvård beräknas bli kortvarigt.

2. Byggnadsarbeten och installationer skall göras i lokaler som skall tas i bruk vid högsta beredskap.

3. Utskrivning av patienter skall ske i den utsträckning som är möjlig.

14 § Om regeringen har beslutat om det, får socialstyrelsen, efter samråd med överbefälhavaren och överstyrelsen för civil beredskap, besluta att verksamheten inom den civila hälso- och sjukvården samt hälsoskyddet helt eller delvis skall krigsorganiseras vid skärpt beredskap.

Veterinärverksamheten

15 § För den civila veterinärverksamheten gäller följande vid skärpt beredskap.

1. Lokaler som skall användas vid krigsorganisation skall ställas i ordning och i fråga om materiel sådana förberedelser vidtas som underlättar övergång till krigsorganisationen.

2. Skärpt livsmedelskontroll skall förberedas.

3. Lantbruksstyrelsen får i samråd med överbefälhavaren besluta att verksamheten vid veterinärmedicinska beredskapslaboratorier helt eller delvis skall krigsorganiseras eller att veterinärpersonal skall kallas in till tjänstgöring. I fråga om personal för livsmedelskontroll skall samråd ske även med statens livsmedelsverk.

Åtgärder vid högsta beredskap

Myndigheterna

16 § Myndigheternas verksamheter skall vid högsta beredskap koncentreras på uppgifter som är av betydelse för totalförsvaret.

Överföring av uppgifter till andra myndigheter skall genomföras.

17 § Regeringen beslutar i särskild ordning om flyttning till särskild krigsuppehållsplats vid högsta beredskap för vissa centrala myndigheter.

Civilbefälhavaren eller länsstyrelsen får besluta om när övriga myndigheter skall flytta till sin krigsuppehållsplats.

18 § Om en myndighet flyttar till krigsuppehållsplats, skall myndigheten vid behov se till att personal finns kvar på den ordinarie arbetsplatsen för att där avveckla arbetet samt bevaka och se till lokalerna.

För att krigsuppehållsplatsen inte skall röjas, skall personalen på den ordinarie arbetsplatsen så länge som möjligt förmedla myndighetens kontakter med allmänheten.

19 § Myndigheterna skall vid högsta beredskap vidta de åtgärder som behövs för att handlingar och materiel snabbt skall kunna arkiveras, undanföras och förstöras.

Befolkningsskyddet och räddningstjänsten samt hemskyddet

20 § Vid högsta beredskap skall, utöver vad som föreskrivs i 7 § lagen (1992:00) om beredskapshöjningar, andningsskydd delas ut till befolkningen. Skyddsrum och skyddade utrymmen skall ställas i ordning för omedelbar användning.

Personal

21 § Vid högsta beredskap skall personal som är krigsplacerad i totalförsvaret ofördröjligen inställa sig till tjänstgöring enligt vad som angetts på krigsplaceringsorder eller motsvarande handling, om inte regeringen för försvarsmakten bestämmer annat.

Förfogande

22 § Beslut om högsta beredskap innebär att regeringen samtidigt beslutar om att egendom som har tagits ut med stöd av förordningen (1978:561) om förberedelser för krigsanskaffning omedelbart skall avlämnas enligt uttagningsbesked, om inte regeringen för försvarsmakten bestämmer annat. Vad som nu sagts gäller annan egendom än fastigheter.

Bemyndiganden

23 § Statens räddningsverk får meddela de närmare föreskrifter som behövs för verkställigheten av 12 och 20 §§.

24 § Socialstyrelsen får meddela de närmare föreskrifter som behövs för verkställigheten av 13 §.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

Genom förordningen upphävs

1. beredskapskungörelsen (1960:515),

2. förordningen (1977:55) om vissa statliga myndigheters beredskap. m. m.,

3. 1982 års anvisningar till förordningen (1977:55) om vissa statliga myndigheters beredskap m. m. fastställda av chefen för försvarsdepartementet den 12 mars 1982.

25. Förslag till Förordning om civilt försvar

Regeringen föreskriver följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns bestämmelser för tillämpningen av lagen (1992:00) om civilt försvar. De behandlar

1. definitioner (1 kap.),
2. organisation och ledning av det civila försvaret (2 kap.),
3. planläggning och ersättning för beredskapsförberedelser (3 kap.),
4. civilplikt (4 kap.),
5. utbildning och övning av civilpliktiga (5 kap.),
6. förmåner åt civilpliktiga (6 kap.),
7. verkskydd (7 kap.),
8. skyddsrum och skyddade utrymmen (8 kap.),
9. särskilda skyldigheter för ägare och andra innehavare av egendom m. m. (9 kap.),
10. utrymning, varning m. m. och vissa skyldigheter för kommuner och landsting (10 kap.),
11. säkerhetsskydd i kommuner och landsting (11 kap.),
12. överklagande av beslut (12 kap.),
13. bemyndiganden (13 kap.).

2 § Termer och begrepp som används i lagen (1992:00) om civilt försvar har samma betydelse i denna förordning.

2 kap. Organisation och ledning m.m.

Funktionsindelning

1 § Myndigheternas verksamhet i det civila försvaret hänförs till funktioner enligt uppställning i bilaga till denna förordning. Av uppställningen framgår vilken myndighet som skall ansvara för funktionen och de övriga myndigheter som har uppgifter inom funktionen.

Av särskilda bestämmelser följer att civilbefälhavarnas och länsstyrelsernas verksamhet ingår i vissa funktioner utöver vad som framgår av uppställningen. Enligt 20 § lagen (RFS 1975:6) med reglemente för riksbanken (Bankoreglementet) skall fullmäktige i riksbanken ombesörja beredskapsplanläggning på bank- och betalningsväsendets område.

I lagen (1992:00) om civilt försvar finns bestämmelser om kommunala, landstingskommunala och kyrkokommunala uppgifter i fråga om totalförsvaret. För Sveriges Radio aktiebolag gäller bestämmelser i ett särskilt avtal mellan staten och bolaget om verksamheten vid krig och krigsfara.

2 § Om indelning i delfunktioner bestämmer den myndighet som är ansvarig för funktionen. Den funktionsansvariga myndigheten får överlåta till en an-

nan myndighet vars verksamhet ingår i funktionen att i fråga om en delfunktion fullgöra de uppgifter som anges i 5 och 6 §§.

3 § Vissa myndigheter medverkar såsom fristående beredskapsmyndigheter i totalförsvaret utan att deras verksamhet hänförs till någon funktion enligt 1 §. Dessa myndigheter är justitiekanslern, riksvärderingsnämnden, statens hundskola, Sveriges metorologiska och hydrologiska institut, byggnadsstyrelsen, universitets- och högskoleämbetet, statskontoret, riksrevisionsverket och statistiska centralbyrån.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte totalförsvarets chefsnämnd.

Den funktionsansvariga myndighetens uppgifter

4 § Den funktionsansvariga myndigheten skall samordna verksamheten inom funktionen. Myndigheten skall i den utsträckning som det behövs samordna denna verksamhet med verksamhet vid andra myndigheter inom det civila försvaret och det militära försvaret.

5 § I fred skall den funktionsansvariga myndigheten

1. i samråd med övriga myndigheter med uppgifter inom funktionen utarbeta underlag för statsmakternas beslut om målen för funktionen i krig,
2. samordna beredskapsförberedelser,
3. samordna planering och budgetering av beredskapsförberedelser,
4. samordna och genomföra krigsplanläggning,
5. svara för att personal utbildas,
6. svara för att övningar genomförs,
7. regelbundet till regeringen redovisa beredskapsläget.

6 § Underlag för beslut om funktionens inriktning och resursåtgång på fem års sikt skall utarbetas av den funktionsansvariga myndigheten genom programplanering.

Ledning och samordning

Uppgifter för överstyrelsen för civil beredskap

7 § Överstyrelsen för civil beredskap skall i fred leda och samordna beredskapsförberedelserna vid övriga funktionsansvariga myndigheter.

Överstyrelsen skall därvid särskilt

1. genom råd och rekommendationer verka för enhetlighet i frågor som är gemensamma för det civila försvaret,
2. regelbundet till regeringen redovisa beredskapsläget i stort,
3. verka för att totalförsvarets intressen beaktas i samhällsutvecklingen,
4. samordna utbildning i frågor som är gemensamma för det civila försvaret,
5. informera inom verksamhetsområdet.

8 § Överstyrelsen för civil beredskap skall också för det civila försvaret

1. till regeringen enligt särskilt beslut redovisa en samlad studie över utvecklingen på längre sikt(perspektivstudie),

2. till regeringen varje år ge in en gemensam programplan som upprättats i samråd med funktionsansvariga myndigheter,

3. yttra sig över de statliga myndigheternas anslagsframställningar i den del de berör totalförsvaret,

4. samordna frågor om gemensam försvarsforskning.

9 § I den uppgift som överstyrelsen för civil beredskap har som ansvarig myndighet för funktionen Civil ledning och samordning ingår att

1. bedriva studier som underlag för krigsplanläggningen inom det civila försvaret,

2. samordna planeringen, inriktningen och uppföljningen av ledningsövningar inom det civila försvaret,

3. leda större övningar för civilbefälhavare och militärbefälhavare vad avser det civila försvaret.

10 § Överstyrelsen för civil beredskap skall samverka med överbefälhavaren i frågor som är gemensamma för det civila försvaret. Överstyrelsen skall samordna planläggningen och övriga beredskapsförberedelser inom det civila försvaret med motsvarande åtgärder inom försvarsmakten.

Om inte annat följer av särskilda föreskrifter skall överstyrelsen på central nivå företräda det civila försvaret i frågor som har betydelse för avvägning mellan civila och militära behov av samhällets resurser.

11 § Ytterligare föreskrifter om överstyrelsen för civil beredskaps uppgifter finns i lagen (1992:00) om civilt försvar och förordningen (1988:1122) med instruktion för överstyrelsen för civil beredskap.

Uppgifter för civilbefälhavarna och länsstyrelserna

12 § Civilbefälhavarna och länsstyrelserna skall inom civilområdena respektive länen svara för de uppgifter som, enligt 7 § 1 och 4 samt 9 § 1 och 2 i fråga om den centrala nivån, ligger på överstyrelsen för civil beredskap.

13 § Civilbefälhavarna får meddela länsstyrelserna de föreskrifter som behövs för planläggningen av totalförsvaret inom civilområdet. Civilbefälhavarna får också meddela andra myndigheter föreskrifter om inriktningen av de beredskapsförberedelser som berör civilområdet.

Civilbefälhavarna och länsstyrelserna får meddela sådana föreskrifter som avses i 2 kap. 11, 12 och 17 §§ lagen (1992:00) om civilt försvar.

14 § På regional nivå skall civilbefälhavare och länsstyrelser samverka med militära myndigheter på motsvarande nivå för att åstadkomma en enhetlig inriktning och ledning av totalförsvarets olika delar och en ändamålsenlig användning av civila och militära resurser.

15 § Ytterligare föreskrifter om civilbefälhavarnas och länstyrelsens uppgifter finns i lagen (1992:00) om civilt försvar, förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna, förordningen (1975:1004) med krigsinstruktion för länsstyrelserna, förordningen (1986:1122) med länsstyrelsein-

struktion och förordningen (1986:1123) med instruktion för länsstyrelsen i Norrbottens län.

Statens räddningsverk

16 § Statens räddningsverk skall i en krigsorganisationsplan efter samråd med överstyrelsen för civil beredskap fastställa och redovisa fördelningen till länen av de statliga resurser för befolkningsskyddet och räddningstjänsten samt för hemskyddet som skall ställas till kommunernas förfogande. Härvid skall iakttas vad regeringen har beslutat om det antal civilpliktiga som får vara krigsplacerade i räddningskåren och hemskyddsorganisationen under den tid då skärpt eller högsta beredskap inte råder.

17 § Statens räddningsverk får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av bestämmelserna i lagen (1992:00) om civilt försvar i fråga om räddningskårernas organisation, beredskap, mobilisering och verksamhet under skärpt och högsta beredskap.

18 § Ytterligare föreskrifter om statens räddningsverks uppgifter finns i förordningen (1988:1040) med instruktion för statens räddningsverk.

Räddningskåren m. m.

19 § Rätt att besluta om användning av räddningskåren för uppgifter som inte berör den egna kommunen enligt 1 kap. 8 § lagen (1992:00) om civilt försvar tillkommer

1. överstyrelsen för civil beredskap efter samråd med statens räddningsverk för omfördelning av resurserna mellan civilområdena,
2. civilbefälhavaren för omfördelning av resurserna mellan länen,
3. länsstyrelsen för omfördelning av resurserna mellan kommunerna.

Om kommunens rätt att använda verkskydden för uppgifter som inte rör det egna företaget eller den egna anläggningen finns bestämmelser i 6 kap. 1 § andra stycket lagen om civilt försvar.

20 § Ersättning enligt 1 kap. 8 § andra stycket lagen (1992:00) om civilt försvar bestäms av länsstyrelsen och betalas ut av statens räddningsverk.

21 § Under skärpt och högsta beredskap får länsstyrelsen eller, efter länsstyrelsens beslut, kommunen medge undantag från de utbildningskrav som enligt räddningstjänstförordningen (1986:1107) ställs på en räddningschef eller ett annat befäl i räddningskåren.

Hälso- och sjukvård m. m.

22 § Överstyrelsen för civil beredskap får efter samråd med socialstyrelsen med hänsyn till behovet inom en särskild del av Sverige eller inom en viss verksamhetsgren av den civila hälso- och sjukvården under skärpt och högsta beredskap besluta om utnyttjande av vårdplatser och förflyttning av personal, patienter och förnödenheter samt i övrigt bestämma om de civila hälso- och sjukvårdsresurserna.

Motsvarande befogenheter tillkommer inom varje civilområde civilbefälhavaren.

23 § Socialstyrelsen skall övervaka planläggningen av den civila hälso- och sjukvårdens samt det civila hälsoskyddets krigsorganisation och efter samråd med överstyrelsen för civil beredskap utfärda sådana föreskrifter som behövs för att denna skall få en samordnad inriktning under skärpt och högsta beredskap. Därvid skall socialstyrelsen anskaffa materiel för den civila hälso- och sjukvårdsberedskapen samt svara för förvaring och underhåll av denna materiel, om inte annat bestämts.

24 § Socialstyrelsen skall samordna förberedelserna för försörjningen med läkemedel och sjukvårdsmateriel under skärpt och högsta beredskap och skall därvid samverka med överstyrelsen för civil beredskap vid handläggningen av försörjningsfrågor på hälso- och sjukvårdens område.

25 § Socialstyrelsen skall efter samråd med överbefälhavaren, överstyrelsen för civil beredskap och Landstingsförbundet utfärda föreskrifter om samarbete rörande totalförsvarets hälso- och sjukvård.

3 kap. Planläggning och ersättning för vissa beredskapsförberedelser

Planläggning m. m.

1 § Överstyrelsen för civil beredskap får i samråd med övriga funktionsansvariga myndigheter meddela föreskrifter om vilka uppgifter som skall finnas i civilbefälhavarnas civilområdesplaner i fråga om det civila försvaret.

2 § Statliga myndigheter skall planera för att under skärpt eller högsta beredskap kunna

1. inta krigsorganisationen och vidta övriga åtgärder för den egna beredskapen,
2. bedriva avsedd verksamhet,
3. flytta verksamheten till en krigsuppehållsplats, om en sådan finns.

3 § Planeringen skall avse såväl att höja beredskapen efter hand som att inta högsta beredskap utan föregående beredskapshöjning.

Statliga myndigheter skall samordna sin planering sinsemellan och med kommunala och landstingskommunala myndigheter.

4 § Myndigheten skall upprätta de planer som behövs för verksamheten såsom krigsuppgiftsförteckning, krigsorganisationsplan, personalplan, materielplan, flyttningsplan, sambandsplan samt lokalplan.

5 § Om en myndighet enligt planeringen skall överföra uppgifter till en annan myndighet, skall myndigheterna samråda vid planeringen.

6 § Personalen inom myndigheten samt andra myndigheter skall underrättas om planernas innehåll i den utsträckning som behövs för fortsatt planering och för samordning av planeringen mellan berörda totalförsvarsmyndighe-

ter. De centrala myndigheternas krigsuppgiftsförteckningar skall lämnas till civilbefälhavarna och länsstyrelserna.

Uppgifter om myndigheternas särskilda krigsuppehållsplatser får endast lämnas till den som absolut behöver uppgiften i tjänsten.

7 § Planerna skall fortlöpande hållas aktuella.

Ersättning för vissa beredskapsförberedelser

8 § Ansökan om ersättning för kostnader som avses i 3 kap. 25 § första stycket lagen (1992:00) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen.

Ersättningen bestäms och betalas ut av överstyrelsen för civil beredskap.

9 § Ansökan om ersättning för kostnader som avses i 3 kap. 26 § första stycket lagen (1992:00) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen.

Ersättningen bestäms och betalas ut av statens räddningsverk.

10 § Ansökan om ersättning för kostnader som avses i 3 kap. 26 § andra stycket lagen (1992:00) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen.

Ersättningen bestäms av länsstyrelsen och betalas ut av statens räddningsverk enligt länsstyrelsens beslut.

11 § Ansökan om ersättning för kostnader som avses i 3 kap. 27 § lagen (1992:00) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen.

Ersättningen bestäms och betalas ut av överstyrelsen för civil beredskap.

Överstyrelsen för civil beredskap skall bestämma de grunder som behövs för beräkningen av ersättningen.

12 § Vid beräkningen av ersättning för åtgärder enligt 3 kap. 20 § 1 lagen (1992:00) om civilt försvar får kostnader medräknas för sådant arbete som har utförts av personal som kommunen särskilt har anställt eller avdelat för åtgärderna. Ersättningen får också omfatta kostnader för förvärv av mark eller intrång på mark som ägs av kommunen.

Närmare föreskrifter om formerna för att granska kostnaderna och för att fastställa ersättningarnas storlek får meddelas av statens räddningsverk efter samråd med riksrevisionsverket.

13 § Ersättning som avses i 12 § får betalas ut till den ersättningsberättigade i den takt som arbetet fortskrider. En fjärdedel av ersättningen skall dock innehållas till dess att arbetena har färdigställts och godkänts. Ersättning för grundläggande utredningar får betalas ut i takt med nedlagda kostnader.

14 § Kommunen kan få förskott på ersättning som avses i 12 § om den

1. på grund av likviditetssvårigheter inte kan utföra arbete som är lämpligt med hänsyn till konjunktursituationen,
2. med hänsyn till särskilda omständigheter inte har kunnat planera för finansieringen av arbetet.

4 kap. Civilplikt

Uttagning m. m.

Räddningskåren och hemskyddsorganisationen

1 § Civilpliktiga, som skall tjänstgöra i räddningskåren och hemskyddsorganisationen, skall under tid då det inte råder skärpt eller högsta beredskap tas ut till det antal som behövs och till de befattningar för vilka var och en kan anses bäst lämpad.

Under skärpt och högsta beredskap skall ytterligare civilpliktiga tas ut och krigsplaceras, om det behövs för att räddningskåren och hemskyddsorganisationen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

2 § För uttagning till räddningskåren och hemskyddsorganisationen skall i första hand komma i fråga

1. icke krigstjänstskyldiga,
2. krigstjänstskyldiga som har fått uppskov enligt uppskovskungörelsen (1973:939) för tjänstgöring i räddningskåren,
3. personal i försvarsmaktens reserver som överförts till räddningskåren från försvarsmakten.

3 § Om det är möjligt skall sådan personal tas ut som genom sin utbildning och yrkeskunnighet är särskilt lämpad för civilpliktstjänstgöring.

Den som inte är bosatt eller stadigvarande vistas inom kommunen får tas ut till kommunens räddningskår eller hemskyddsorganisation endast om det finns särskilda skäl.

4 § Statens räddningsverk får efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av 2 och 3 §§.

5 § Länsstyrelsen skall efter samråd med länsarbetsnämnden och kommunerna upprätta en förteckning över dem som bör komma i fråga för uttagning till räddningskåren och hemskyddsorganisationen. Länsstyrelsen skall även samråda med andra som genom personkännedom kan ge upplysningar till ledning för lämpligast möjliga personurval.

Om länsarbetsnämnden har motsatt sig uttagning av någon som har upptagits i förteckningen, får länsstyrelsen underställa personalprövningsnämnden frågan om dennes uttagning.

6 § Länsstyrelsen skall besluta om uttagning av personal som skall ingå i räddningskåren och hemskyddsorganisationen.

7 § Om en civilpliktig med stöd av 4 kap. 8 § lagen (1992:00) om civilt försvar skall kallas att personligen inställa sig till uttagningsförrättning, skall inställelsen om möjligt ske på sådan tid och plats att den inte medför avsevärd tidsförlust eller annan större olägenhet för honom.

En civilpliktig som visar att han har ansökt om att bli antagen till hemvärnsman eller annars till krigsfrivillig, får inte utan synnerliga skäl tas ut om det kan antas att han blir antagen som hemvärnsman eller krigsfrivillig.

8 § Uttagning får ske endast i den mån länsarbetsnämnden tillstyrkt uttagning av dem som har tagits upp i den förteckning som anges i 5 §, eller om personalprövningsnämnden har medgett uttagning.

Ett skriftligt meddelande om beslut om uttagning skall ofördröjligen sändas till den som tagits ut.

9 § En uttagning till räddningskåren och hemskyddsorganisationen är utan särskilt beslut att anse som upphävd från och med det år då den civilpliktige fyller sjuttioett år. Om den civilpliktige medger det, får det beslutas att uttagningen alltjämt skall bestå.

Uttagningen får upphävas innan civilplikten upphör.

10 § Om länsarbetsnämnden begär att uttagningen skall upphävas, skall länsstyrelsen besluta om detta eller hänskjuta frågan till personalprövningsnämnden för beslut.

Beslut om upphävande av uttagningen skall sändas till den civilpliktige och till den som har gjort framställning om detta.

Verkskydd

11 § Civilpliktiga, som skall tjänstgöra inom verkskydden, skall under tid då det inte råder skärpt eller högsta beredskap tas ut i den utsträckning som det behövs särskilt utbildad personal för verkskyddsuppgifterna.

För uttagning till ett verkskydd får de civilpliktiga komma i fråga som har sin huvudsakliga sysselsättning vid det företag eller den anläggning som skall ha verkskyddet.

Om det finns särskilda skäl, får även annan civilpliktig tas ut till verkskyddet.

12 § Den som skall organisera ett verkskydd skall lämna förslag till länsstyrelsen om vilka civilpliktiga som bör tas ut till verkskyddet.

13 § Länsstyrelsen beslutar om uttagning till verkskydden. Statens räddningsverk får föreskriva att uttagning till verkskydd vid statlig myndighet skall göras av myndigheten.

Den myndighet som beslutar om uttagning skall inhämta länsarbetsnämndens yttrande över förslagen till uttagning. Om länsarbetsnämnden inte kan godta förslaget och den inte kan komma överens med myndigheten, skall frågan om uttagning hänskjutas till personalprövningsnämnden.

14 § För uttagningen av civilpliktiga till verkskydden skall 7 och 8 §§ tillämpas.

15 § Uttagning till ett verkskydd är utan särskilt beslut att anse som upphävd från och med det år då den civilpliktige fyller sjuttioett år. Om den civilpliktige medger det, får det beslutas att uttagningen alltjämt skall bestå.

Uttagningen upphävs också om den civilpliktige upphör att ha sin huvudsakliga sysselsättning vid företaget eller anläggningen.

Den som skall organisera ett verkskydd skall, när den uttagne lämnar sin

anställning, underrätta den myndighet som har gjort uttagningen samt lämna förslag till ny uttagning.

Hälso- och sjukvårdspersonal

16 § Till sådan civilpliktig hälso- och sjukvårdspersonal som avses i 4 kap. 1 § 4 lagen (1992:00) om civilt försvar skall hänföras

1. läkare, tandläkare, apotekare, sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och glasögonoptiker,

2. arbetsterapeuter, farmacie kandidater, kuratorer, legitimerade psykologer, logopeder, receptarier, sjukhusfysiker samt de som är anställda med tillsynsuppgifter hos miljö- och hälsoskyddsnämnder under en tid av högst tio år efter tjänstgöringens upphörande,

3. ambulanspersonal, apotekstekniker, bandagister, bandagearbetare, barnsköterskor, cytologassistenter, laboratorieassistenter, laboratoriebiträden, medicinsk-tekniska assistenter, ortoptister, röntgenbiträden, sjukvårdsbiträden, skötare inom psykiatrisk vård, tandhygienister, tandsköterskor, tandtekniker, terapibiträden och undersköterskor under en tid av högst fem år efter tjänstgöringens upphörande.

17 § Socialstyrelsen får efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen och försvarets sjukvårdsstyrelse föreskriva att viss i 16 § 2 och 3 nämnd yrkeskategori skall omfattas av civilplikten under kortare tid än vad som angetts där och i övrigt begränsa antalet personer som skall omfattas av civilplikten.

18 § Socialstyrelsen skall efter samråd med försvarets sjukvårdsstyrelse, eller i förekommande fall med överbefälhavaren, besluta hur den civilpliktiga hälso- och sjukvårdspersonalen skall fördelas för uttagning och krigsplacering samt i vilken omfattning respektive myndighet skall disponera personalen.

19 § Socialstyrelsen skall i den utsträckning som behövs ta ut och krigsplacera den personal som disponeras för tjänstgöring inom den civila hälso- och sjukvården och hälsoskyddet.

20 § Socialstyrelsen får överlåta på någon annan statlig myndighet eller landstinget att ta ut och krigsplacera särskilda grupper av civilpliktig hälso- och sjukvårdspersonal som avses i 19 §. Detta får ske endast efter överenskommelse med den statliga myndigheten respektive landstinget.

21 § Den civilpliktiga hälso- och sjukvårdspersonal som disponeras för tjänstgöring inom försvarsmakten tas ut och krigsplaceras enligt de bestämmelser som fastställts för försvarsmakten.

I fråga om förmåner, anstånd m. m. gäller föreskrifterna i förordningen (1992:00) om förmåner m. m. till viss civilpliktig hälso- och sjukvårdspersonal vid tjänstgöring inom försvarsmakten.

22 § Den som tas ut och krigsplaceras skall underrättas om beslutet. Underrättelse om beslutet skall också lämnas till den som den krigsplacerade skall

civila hälso- och sjukvården eller hälsoskyddet skall krigstjänstgöringsorder färdigställas i den utsträckning som behövs.

En kopia av krigstjänstgöringsordern skall i fråga om civilpliktiga inom den civila hälso- och sjukvården tillställas det landsting som den krigsplacerade skall tjänstgöra hos.

I fråga om civilpliktiga inom hälsoskyddet skall kopian tillställas länsstyrelsen i det län där den krigsplacerade skall tjänstgöra.

24 § Personal som disponeras för tjänstgöring inom den civila hälso- och sjukvården skall kallas in till tjänstgöring av socialstyrelsen eller av den på vilken uttagningen enligt 20 § har överlåtits.

Personal som disponeras för tjänstgöring inom hälsoskyddet skall kallas in till tjänstgöring av socialstyrelsen eller, efter beslut av styrelsen, av länsstyrelsen i det län där den krigsplacerade skall tjänstgöra.

Kan inte inkallelse ske på det sätt som angetts i första och andra styckena får den, som enligt 23 § fått kopior av krigstjänstgöringsorder för viss personal, inkalla denna personal till tjänstgöring.

Särskilda hälso- och sjukvårdsenheter

25 § Med stöd av 4 kap. 1 § 4 och 3 § lagen (1992:00) om civilt försvar skall länsstyrelsen besluta om uttagning av dem som skall ingå i de särskilda enheter med huvudsaklig uppgift att komplettera den landstingskommunala hälso- och sjukvårdens ordinarie resurser till det antal som regeringen för varje budgetår bestämmer.

26 § Socialstyrelsen skall krigsplacera den uttagna personalen.

Socialstyrelsen får överlåta på någon annan statlig myndighet eller landstinget att krigsplacera personalen. Detta får ske endast efter överenskommelse med den statliga myndigheten respektive landstinget.

27 § Den som krigsplaceras enligt 26 § skall underrättas om beslutet. Om en statlig myndighet beslutat om krigsplacering, skall underrättelse om beslutet också lämnas till det landsting där den krigsplacerade skall tjänstgöra.

I samband med krigsplacering av personalen skall krigstjänstgöringsorder göras i ordning i den utsträckning som behövs. Om en statlig myndighet har beslutat om krigsplaceringen, skall en kopia av tjänstgöringsordern lämnas till det berörda landstinget.

28 § Inkallelse till tjänstgöring skall utfärdas av socialstyrelsen eller av den på vilken registreringen enligt 26 § har överlåtits.

Veterinärpersonal

29 § Om civilpliktig veterinärpersonal finns föreskrifter i krigsveterinärförordningen (1981:648).

Registrering

30 § Länsstyrelsen skall föra register över uttagen personal. Registret skall innehålla uppgifter om de uttagnas tjänstgöring i räddningskåren, hemskyddsorganisationen och verkskydden samt de uppgifter i övrigt som har samband med tjänstgöringsskyldigheten.

Om den uttagne flyttar till ett annat län, skall det som finns antecknat i registret om den uttagne meddelas till länsstyrelsen i det län till vilket han flyttar.

Om skyldighet att anmäla uttagen personal till beredskapsregistret finns föreskrifter i kungörelsen (1941:720) om beredskapsregister m.m.

31 § Socialstyrelsen skall i den utsträckning som det behövs registrera den civilpliktiga hälso- och sjukvårdspersonalen och den personal som skall ingå i de särskilda sjukvårdsenheterna.

Den civilpliktige skall lämna de uppgifter för registrering som socialstyrelsen föreskriver.

Tjänstgöring

32 § Om inte annat följer av 4 kap. 3, 5 och 20 §§ lagen (1992:00) om civilt försvar, skall varje civilpliktig under skärpt och högsta beredskap tjänstgöra i kommunens räddningskår på anmaning av kommunen, räddningschefen, eller, efter dennes bemyndigande, annat befäl hos räddningskåren.

Under fullgörande av uppgifter inom befolkningsskyddet och räddningstjänsten i omedelbar anslutning till fientliga anfall får varje befäl i räddningskåren kräva civilpliktstjänstgöring av den som är civilpliktig. Den civilpliktige får dock inte åläggas annan tjänstgöring än sådan som med hänsyn till hans kroppskrafter, hälsotillstånd, sysselsättning och andra åligganden samt övriga omständigheter kan krävas av honom.

5 kap. Utbildning och övning av civilpliktiga

Inledande bestämmelser

1 § Vad som föreskrivs i denna förordning för civilpliktiga om utbildning och övning skall också tillämpas på den som frivilligt tagits ut enligt 4 kap. 7 § lagen (1992:00) om civilt försvar.

2 § Regeringen fastställer årligen på förslag av statens räddningsverk

1. det högsta antal tjänstgöringsdagar som i mån av tillgång på medel får tas i anspråk för utbildning och övning inom räddningskårerna och hemskyddsorganisationerna,
2. det högsta antal civilpliktiga som i mån av tillgång på medel får utbildas och övas inom räddningskårerna och hemskyddsorganisationerna,
3. fördelning av de civilpliktiga till utbildning och övning med hänsyn till behovet.

3 § Socialstyrelsen får överlåta på annan statlig myndighet eller landstinget

att utbilda och öva personalen. Detta får ske endast efter överenskommelse med den statliga myndigheten respektive landstinget.

Utbildning

4 § För utbildning till befattningar i räddningskåren och hemskyddsorganisationen skall sådana civilpliktiga tas ut som är avsedda för befäl. Statens räddningsverk beslutar om vilka utbildningslinjer som utbildningen skall avse. Räddningsverket får också besluta att även civilpliktiga som är avsedda för manskapsbefattningar får tas ut till utbildning.

5 § Utbildningstiderna för befattningar i räddningskåren och hemskyddsorganisationen skall vara högst tjugofem dagar eller, i fråga om befälsbefattningar eller andra befattningar som kräver särskilda insikter eller färdigheter, högst femtio dagar.

6 § Utbildningstiderna för befattningar i verkskydden skall vara högst tio dagar eller, i fråga om befälsbefattningar eller andra befattningar som kräver särskilda insikter och färdigheter, högst fyrtio dagar.

7 § Utbildningstiderna för befattningar inom hälso- och sjukvården samt i särskilda civila sjukvårdsenheter skall vara högst tjugo dagar eller, i fråga om befattningar som kräver särskilda insikter eller färdigheter, högst femtio dagar.

Övning

8 § Inom räddningskåren och hemskyddsorganisationen skall den civilpliktige fullgöra övning i den enhet eller i den befattning där han är krigsplacerad eller är avsedd att krigsplaceras.

9 § Övning genomförs i form av enhetsövning, särskild övning och mobiliseringsövning.

10 § Enhetsövningar får omfatta högst fem dagar.
Särskild övning fullgörs av befäl under två dagar.
Mobiliseringsövning fullgörs av befäl och manskap under en dag.

11 § Inom verkskyddet skall civilpliktig fullgöra övning i form av enhetsövning, befälsövning och orientering.
Enhetsövning och orientering genomförs av all personal, enhetsövning under en dag och orientering under en halv dag. Befäl fullgör befälsövning under en dag.

12 § Civilpliktig hälso- och sjukvårdspersonal samt civilpliktig personal i särskilda civila sjukvårdsenheter skall fullgöra övningar i högst tio dagar under varje följd av fyra kalenderår.

Övriga bestämmelser

13 § Dag för inryckning eller utryckning i samband med utbildning och övning skall räknas som tjänstgöringsdag, om tjänstgöringen påbörjas eller avslutas under denna dag.

Tid som utöver in- och utryckningsdag tas i anspråk för resa till och från utbildnings- och övningsplats skall inte räknas in i utbildnings- och övningstiden men jämställs med in- och utryckningsdag när det gäller rätt till förmåner.

14 § En civilpliktig som är skyldig att fullgöra civilpliktsutbildning inom räddningskåren får helt eller delvis befrias från skyldighet att delta i denna om han genom tidigare sådan utbildning eller på annat sätt har förvärvat kunskaper och färdigheter som kan antas vara i huvudsak likvärdiga med dem till vilka den avsedda civilpliktsutbildningen syftar.

Befrielse meddelas av statens räddningsverk eller, enligt dess bestämmande, av länsstyrelsen.

Anstånd och ledighet

15 § Anstånd med eller ledighet från tjänstgöring som avses i 4 kap. 9 § tredje stycket lagen (1992:00) om civilt försvar får beviljas civilpliktiga efter samma grunder som gäller i fråga om anstånd med eller ledighet från värnpliktstjänstgöring.

Frågor om anstånd och ledighet skall prövas av statens räddningsverk eller, i fråga om hälso- och sjukvårdspersonalen samt personal för särskilda sjukvårdsenheter, socialstyrelsen eller, enligt bestämmande av dessa myndigheter, av länsstyrelsen.

Socialstyrelsen får träffa överenskommelse med landstinget om att på landstinget överlåta frågan om prövning av ledighet för hälso- och sjukvårdspersonal samt personal för särskilda civila sjukvårdsenheter.

16 § Civilpliktiga som visar särskilda skäl för anstånd med sådan tjänstgöring som avses i 4 kap. 9 § första och andra styckena lagen (1992:00) om civilt försvar kan få ledighet under den tid som är nödvändig med hänsyn till skälet för ledigheten.

Sådan ledighet skall prövas i fråga om tjänstgöring i räddningskåren av räddningschefen och i hemskyddsorganisationen av den som kommunen utser.

I fråga om hälso- och sjukvårdspersonal samt personal för särskilda civila sjukvårdsenheter skall frågor om ledighet prövas av den som den civilpliktige tjänstgör hos.

Administration

17 § Länsstyrelsen skall, efter samråd med kommunerna och i den omfattning som statens räddningsverk bestämmer,

1. se till att lokaler anskaffas för civilpliktsutbildningen för räddningskåren och hemskyddsorganisationen i de kommuner som finns i länet,

2. ta ut och kalla dem som skall utbildas,
3. administrera utbildningsverksamheten i länet,
4. hos verket göra de framställningar i fråga om utbildningen som länsstyrelsen anser nödvändiga.

6 kap. Förmåner åt civilpliktiga

Inledande bestämmelser

1 § Förmåner enligt detta kapitel lämnas under tjänstgöring, uttagning och färd till och från tjänstgörings- eller uttagningsplatsen, om inte annat anges.

Dagpenning och befattningspenning m. m.

2 § Civilpliktiga får dagpenning med ett belopp per dag som motsvarar sådan hel sjukpenning som den civilpliktige är berättigad till vid sjukdom enligt 3 kap. 4 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Om den civilpliktige inte är berättigad till sjukpenning eller har sjukpenningen beräknats utan beaktande av inkomst av annat förvärvsarbete, skall dagpenningen bestämmas till det belopp som sjukpenningen skulle ha utgjort enligt nämnda lagrum om den hade beräknats med hänsyn till den civilpliktiges inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete.

Dagpenningen skall alltid bestämmas till lägst femtiofem kronor.

3 § En arbetsgivare som enligt 6 kap. 11 § lagen (1992:00) om civilt försvar är skyldig att betala ersättning för tjänstgöring i verkskyddet till anställda, får i stället för dagpenning betala särskild ersättning med högre belopp än dagpenning. Sådan ersättning är att likställa med annan lön eller ersättning som arbetsgivaren betalar.

4 § Civilpliktiga får under annan övning än övning med verkskyddspersonal befattningspenning för varje hel tjänstgöringsdag som han uppehåller befattning som tillhör någon av befälskategorierna eller, enligt statens räddningsverks bestämmande, är likställd med befattning som tillhör en befälskategori.

Befattningspenningen är för varje dags tjänstgöring i befattning för högre befäl tolv kronor och för övriga fall åtta kronor.

5 § Dag under vilken mindre än sju timmar används för verksamhet som anges i 34 § berättigar inte till dagpenning eller befattningspenning. Dagpenning betalas inte för dag då den civilpliktige uppbär sjukpenning eller föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Resor

6 § Bestämmelserna i värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008) om resor för värnpliktiga skall tillämpas på civilpliktiga med följande avvikelser och tillägg.

1. Vid tillämpningen av 19 § värnpliktsförmånsförordningen skall civil-

pliktstjänstgöring motsvara sådan värnpliktstjänstgöring som anges i 19 § första stycket andra meningen nämnda förordning.

2. Om rätten för civilpliktig att vid fri resa utnyttja flyg och annat färdmedel än allmänt kommunikationsmedel föreskriver statens räddningsverk eller, i fråga om hälso- sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal, socialstyrelsen. Samråd skall ske med försvarets civilförvaltning.

Förplägnad, inkvartering och sjukvård

7 § Civilpliktiga får fri förplägnad och fri inkvartering för dag under vilken minst sju timmar används för verksamhet som anges i 1 §. I den mån fri förplägnad eller fri inkvartering inte kan tillhandahållas den civilpliktige, lämnas i stället ersättning enligt föreskrifter som statens räddningsverk eller, i fråga om hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal, socialstyrelsen meddelar efter samråd med försvarets civilförvaltning.

8 § Civilpliktiga får fri sjukvård. En civilpliktig som vid tiden för utryckning från tjänstgöringen är intagen på en sjukvårdsinrättning, har rätt till fri sjukvård under högst 90 dagar från tiden för utryckningen.

9 § Till fri sjukvård hänförs förmåner som enligt värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008) räknas till fri sjukvård, i den mån dessa överstiger vad den civilpliktige har rätt till som sjukvårdsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

10 § En civilpliktig som med anledning av inryckning till tjänstgöring har skaffat läkarintyg för att styrka sjukdom, får ersättning för kostnaderna för läkarintyget eller för den del av kostnaderna som inte har ersatts enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta gäller endast om sjukdomen kan anses utgöra giltigt skäl för att utebli från tjänstgöringen.

Särskild ekonomisk hjälp

11 § En civilpliktig som fullgör tjänstgöring kan få särskild ekonomisk hjälp i form av bidrag, om han genom tjänstgöringen får den ekonomiska standarden försämrad i sådan grad att han inte kan upprätthålla en skälig levnadsnivå för sig och familjen.

Begravningshjälp m. m.

12 § Föreskrifterna i värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008) om begravningshjälp och ersättning för transportkostnad för avliden värnpliktig skall tillämpas i fall då en civilpliktig har avlidit.

Utbetalning m. m.

13 § Dagpenning bestäms och betalas ut av den allmänna försäkringskassa som den civilpliktige är inskriven i eller, om han inte är inskriven i sådan kassa, den försäkringskassa inom vars verksamhetsområde han är bosatt. En sådan försäkringskassa får dock uppdra åt en annan försäkringskassa att bestämma och betala ut dagpenningen.

Dagpenning till civilpliktiga för tjänstgöring inom verkskyddet betalas dock ut av den arbetsgivare som enligt 6 kap. 11 § lagen (1992:00) om civilt försvar skall lämna ersättning för tjänstgöringen. Andra förmåner betalas ut av statens räddningsverk eller, i fråga om hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal, socialstyrelsen.

Underlag för den allmännna försäkringskassans utbetalning av dagpenning lämnas av statens räddningsverk, socialstyrelsen eller länsstyrelsen.

14 § Ärenden om särskild ekonomisk hjälp enligt 11 § prövas efter ansökan dit av försvarets civilförvaltning.

Övriga bestämmelser

15 § Vad som i lagen (1962:381) om allmän försäkring föreskrivs om riksförsäkringsverkets tillsyn över de allmänna försäkringskassorna tillämpas på kassornas befattning med dagpenning.

16 § Regeringen överlåter åt

1. riksförsäkringsverket att efter samråd med försvarets civilförvaltning, statens räddningsverk och socialstyrelsen meddela ytterligare föreskrifter om bestämmande och utbetalning av dagpenning,
2. statens räddningsverk eller, i frågor om hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal, socialstyrelsen att efter samråd med försvarets civilförvaltning meddela ytterligare föreskrifter i de ämnen som behandlas i detta kapitel i den mån något annat inte har föreskrivits.

7 kap. Verkskydd

Ledningen av verkskyddens verksamhet

1 § Verksamheten inom ett verkskydd leds av en verkskyddschef.

Verkskyddschefen skall se till att verkskyddet kan fullgöra sina uppgifter.

Uttagning

2 § Bestämmelser om uttagning av verkskyddspersonalen finns i 4 kap. 11-15 §§.

Utbildning

3 § Statens räddningsverk skall genomföra utbildning av verkskyddspersonalen. Räddningsverket får överlåta åt kommunen att genomföra utbildning i räddningsverkets ställe.

4 § Länsstyrelsen skall genomföra övningar med verkskyddspersonalen. Länsstyrelsen får bestämma att kommunen skall genomföra övning i länsstyrelsens ställe.

Statens räddningsverk får meddela föreskrifter om olika övningstyper och deras längd.

5 § Gemensamma bestämmelser om utbildning och övning av civilpliktiga finns i 5 kap.

Kostnaderna för verkskyddet

6 § Ägaren av ett företag eller en anläggning där verkskydd organiseras, skall betala ersättning för utbildning av verkskyddspersonalen enligt en taxa som fastställs av statens räddningsverk efter samråd med riksrevisionsverket.

Taxan skall beräknas så att den täcker kostnaderna för utbildningsmyndigheternas medverkan i utbildningen. Vid utbildning av verkskyddsledare skall taxan dock endast omfatta kostnader för kost och logi.

Bemyndigande

7 § Beslut enligt 6 kap. 6 § lagen (1992:00) om civilt försvar får meddelas av länsstyrelsen.

8 § Statens räddningsverk får meddela ytterligare föreskrifter om verkskyddens organisation, utrustning, beredskap, mobilisering och verksamhet under skärpt och högsta beredskap.

8 kap. Skyddsrum och skyddade utrymmen

Inledande bestämmelser

1 § Länsstyrelsen skall lämna det planeringsunderlag som behövs för byggandet av skyddsrum och skyddade utrymmen i kommunerna.

Skyddsrum

Allmänna förutsättningar för skyddsrum

2 § Skyddsrummen skall vara belägna så nära som möjligt intill bostäder, arbetsplatser och andra ställen där människor brukar uppehålla sig.

3 § Antalet platser i skyddsrummen skall beräknas med utgångspunkt i befolkningsutvecklingen inom de områden där skyddsrum skall byggas. Skyddsrumsplatser skall dock inte beräknas för dem som på grund av sina uppgifter i totalförsvaret inte bor eller arbetar inom dessa områden under skärpt och högsta beredskap.

4 § Vid bestämmande av skyddsrummens storlek skall man beräkna en nettogolvyta av 0,75 kvadratmeter för varje person som skall beredas plats i skyddsrummet.

5 § Ett skyddsrum skall ge skydd mot brand, byggnadsras, sprängverkan och splitter samt vara försett med anordningar för luftrening och reservutgångar.

6 § Ett skyddsrum skall utformas så att det motstår en långvarig luftstötvåg med ett övertryck om 0,05 megapascal (MPa) och så att strålningsnivån i

skyddsrummet från radioaktivt nedfall blir högst en fyrtiondel av strålningsnivån i det fria.

7 § Statens räddningsverk får i fråga om skyddsrum som avses i 7 kap. 28 § lagen (1992:000) om civilt försvar eller som inte byggs inom högriskområden föreskriva undantag från bestämmelserna i 5 och 6 §§.

Närmare föreskrifter om skyddsrummens utformning och utrustning får meddelas av statens räddningsverk. Räddningsverket får också i särskilda fall besluta om skyddsrummens utformning och utrustning.

Anmälningsskyldighet för byggnadsåtgärder

8 § Kommunen får föreskriva undantag från anmälningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § lagen (1992:000) om civilt försvar i fråga om uppförandet av byggnader eller andra anläggningar

1. som på grund av storlek, utförande eller liknande anledning uppenbarligen inte är lämpliga att bygga skyddsrum i,
2. som ligger inom en sådan del av kommunen där

a) behovet av skyddsrumsplatser är tillgodosett, eller

b) kostnaden att bygga skyddsrum är högre och risken för skadegörelse i krig är mindre än inom andra delar av kommunen.

9 § Anmälan enligt 7 kap. 8 § lagen (1992:000) om civilt försvar skall vara skriftlig. Den skall innehålla de uppgifter som kommunen behöver för att kunna bedöma behovet och lämpligheten av att bygga skyddsrum i anläggningen eller byggnaden.

Kommunen skall för anmälan tillhandahålla blanketter enligt formulär som fastställs av statens räddningsverk.

10 § Besked enligt 7 kap. 8 § lagen (1992:000) om civilt försvar skall utöver de uppgifter som anges där innehålla preliminär uppgift om den beräknade ersättningen till den som åläggs att bygga skyddsrummet.

11 § Ansökan om godkännande som avses i 7 kap. 28 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos kommunen. Kommunen är skyldig att lämna den sökande uppgift om han kan få bidrag av statsmedel för skyddsrummet och, om så är fallet, hur stort detta kan bli.

12 § När ett skyddsrum är färdigbyggt och för att ersättningen skall kunna bestämmas skall skyddsrummet besiktas.

Besiktningen av ett skyddsrum som har byggts enligt 7 kap. 12 eller 28 § lagen (1992:000) om civilt försvar skall utföras av kommunen. Besiktningen av skyddsrum enligt 7 kap. 14 och 15 §§ lagen om civilt försvar skall göras av länsstyrelsen.

Om anordningen är särskilt komplicerad eller kostnadskrävande, skall besiktningen göras av statens räddningsverk.

Över besiktningen skall den myndighet som har utfört besiktningen utfärda ett bevis. Beviset skall lämnas till ägaren av byggnaden eller anläggningen. I fall som avses i andra stycket skall beviset också lämnas till kommunen.

13 § Kommunen skall utfärda ett bevis över att åtgärder enligt 7 kap. 16 § lagen (1992:000) om civilt försvar har godkänts av kommunen. Beviset skall lämnas till ägaren av anläggningen eller byggnaden.

Skyldighet att bereda plats i skyddsrum

14 § Statens räddningsverk får meddela de föreskrifter som behövs om skyldigheten att bereda plats åt civilbefolkningen i skyddsrum enligt 7 kap. 19 § lagen (1992:000) om civilt försvar.

Skyltning

15 § Statens räddningsverk får meddela föreskrifter om skyltning enligt 7 kap. 20 § lagen (1992:000) om civilt försvar.

Ersättning

16 § Ansökan om ersättning enligt 7 kap. 21 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Till ansökningen skall bevis enligt 12 § fogas.

Ersättningen betalas ut av statens räddningsverk enligt länsstyrelsens beslut.

17 § Ersättningen betalas med ett grundbelopp enligt följande tabell.

Skyddsrumstyp	*För varje skyddsrum*	*För varje skyddsrums-plats*
Skyddsrum i byggnad med bärande väggar av betong	28 000 kr.	700 kr.
Skyddsrum i annan byggnad	32 000 kr.	1 100 kr.

18 § För ett skyddsrum som i sin helhet eller i väsentliga delar har byggts på det sätt som anges i följande tabell betalas tillägg till grundbeloppet med belopp enligt tabellen.

Sätt att bygga	*För varje skyddsrum*	*För varje skyddsrums-plats*
Skyddsrum i sådan lokal som i fredstid är avsedd att användas för stadigvarande vistelse och därför utförs med fler öppningar för fönster, dörrar och ventilationssystem än dem som behövs för skyddsrumsfunktionen enligt statens räddningsverks tekniska bestämmelser för skyddsrum. Öppningar för vilka ersättning lämnas särskilt enligt nästa punkt skall inte medräknas.		130 kr.

Skyddsrum i sådan lokal som på grund av fredsanvändningen är försedd med minst en öppning som är 4 kvadratmeter eller större.	17 000 kr.
Skyddsrum i en anläggning eller en byggnad med fler än fyra våningar ovanför skyddsrummet eller som av annat skäl har dimensionerats för en motsvarande raslast enligt statens räddningsverks tekniska bestämmelser för skyddsrum.	80 kr.
Skyddsrum med en golvkonstruktion som inte vilar direkt på berg, på sprängbotten, på fyllning av sprängsten eller på grus, fast lagrad grov- och mellansand eller på fyllning av friktionsjord med större grundläggningsdjup än 1 meter under den marknivå som omger skyddsrummet, dvs. byggnad som hänförs till huvudfall 2 — 4 enligt statens räddningsverks tekniska bestämmelser för skyddsrum.	60 kr.

19 § Summan av de belopp som har beräknats enligt 17 och 18 §§ skall multipliceras med den ortskoefficient som fastställs enligt 7 § förordningen (1978:384) om beräkning av låneunderlag och pantvärde för bostadslån.

20 § Det enligt 19 § erhållna beloppet skall multipliceras med en tidskoefficient som statens räddningsverk fastställer med tillämpning av de grunder som anges i 8 § förordningen (1978:384) om beräkning av låneunderlag och pantvärde för bostadslån.

21 § Vid tillämpningen av 19 och 20 §§ skall den ortskoefficient och den tidskoefficient användas som gäller när skyddsrummet besiktas enligt 12 §.

22 § Statens räddningsverk får meddela sådana föreskrifter som avses i 7 kap. 23 § lagen (1992:00) om civilt försvar. Räddningsverket får i sådana fall också besluta att ersättningen skall betalas ut i den takt som arbetet fortskrider.

23 § Ansökan om ersättning enlig 7 kap. 24 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Till ansökan skall bevis enligt 12 § fogas.

Ersättningen betalas ut av statens räddningsverk enligt länsstyrelsens beslut.

24 § Ansökan om bidrag enligt 7 kap. 28 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Till ansökan skall bevis enligt 12 § fogas.

Bidraget betalas ut av statens räddningsverk enligt länsstyrelsens beslut.

Bidraget betalas ut med ett grundbelopp om 1 600 kronor per skyddsrumsplats.

Beloppet skall anpassas till kostnadsläget enligt de grunder som anges i 19-21 §§.

25 § Ansökan om ersättning som avses i 7 kap. 27 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Till ansökningen skall bevis enligt 12 § fogas, när sådant har utfärdats.

Ersättningen bestäms och betalas ut av statens räddningsverk.

26 § Vid beräkning av ersättningen enligt 7 kap. 27 § lagen (1992:000) om civilt försvar får medräknas kostnader för arbete som har utförts av personal som kommunen särskilt har anställt eller avdelat för arbetet. Ersättningen får också omfatta kostnader för förvärv av mark eller intrång på mark som ägs av kommunen.

27 § Ersättning som avses i 25 § får betalas ut till den ersättningsberättigade i den takt som arbetet fortskrider. En tiondel av ersättningen skall dock innehållas till dess att arbetena har färdigställts och godkänts. Ersättning för grundläggande utredningar får betalas ut i takt med nedlagda kostnader.

28 § Kommunen kan få förskott på ersättning som avses i 25 § om den

1. på grund av likviditetssvårigheter inte kan utföra arbete som är lämpligt med hänsyn till konjunktursituationen,
2. med hänsyn till särskilda omständigheter inte har kunnat planera för finansiering av arbetet.

Skyddade utrymmen

29 § Statens räddningsverk får meddela närmare föreskrifter om skyddade utrymmens utformning och utrustning.

30 § Ansökan om ersättning enligt 7 kap. 33 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Ersättningen betalas ut av statens räddningsverk enligt länsstyrelsens beslut.

Statens räddningsverk får efter samråd med riksrevisionsverket meddela föreskrifter om hur ersättningarna skall fastställas.

31 § Ansökan om ersättning enligt 7 kap. 34 § lagen (1992:000) om civilt försvar görs hos länsstyrelsen. Ersättningarna bestäms och betalas ut av statens räddningsverk.

32 § Det som föreskrivs i 14 § skall även tillämpas i fråga om skyddade utrymmen.

9 kap. Särskilda skyldigheter för ägare och andra innehavare av egendom m. m.

Varning och mörkläggning

1 § Länsstyrelsen får besluta om åtgärder för varning och mörkläggning enligt 8 kap. 1 § lagen (1992:00) om civilt försvar.

Andra åtgärder

2 § Länsstyrelsen eller kommunen får besluta om åtgärder enligt 8 kap. 3 § lagen (1992:00) om civilt försvar.

3 § Före ett beslut om en åtgärd som avses i 2 § skall ägaren och innehavaren få tillfälle att yttra sig, om omständigheterna medger det och åtgärden inte medför ringa skada eller olägenhet.

Sedan beslutet har meddelats, skall den som har beslutat, om så kan ske, utfärda skriftligt föreläggande att tåla eller vidta åtgärden.

Om beslutet innefattar en föreskrift som skall iakttas allmänt inom länet eller kommunen, skall beslutet kungöras i länets författningssamling samt anslås offentligt och införas i en ortstidning. I annat fall skall föreläggandet översändas med rekommenderat brev eller tillkännages på annat lämpligt sätt.

4 § Om ett beslut enligt 3 § kan leda till ersättningsanspråk, skall, om det behövs, besiktning ske för att ta reda på den kostnad eller skada som kan uppstå genom åtgärden.

5 § Besiktning som avses i 4 § skall ske på anmodan av den länsstyrelse eller kommun som beslutat om åtgärden.

Länsstyrelsen skall utse besiktningsmän till det antal som behövs samt bestämma hur arbetet mellan dem skall fördelas.

Underrättelse om tid och plats för besiktningen skall genom besiktningsmännens försorg meddelas såväl den myndighet, på vars anmodan besiktningen sker, som den enskilde sakägaren. Protokoll över besiktningen skall upprättas i två exemplar, av vilka myndigheten och sakägaren tar var sitt.

10 kap. Utrymning, varning m. m. och vissa skyldigheter för kommuner, landsting och näringsidkare m. fl.

Utrymning

1 § Statens räddningsverk får efter samråd med överbefälhavaren och överstyrelsen för civil beredskap meddela föreskrifter för utrymningsplanläggningen med beaktande av de föreskrifter som regeringen i särskild ordning meddelar om utrymning.

Civilbefälhavaren fastställer i samråd med militärbefälhavaren de orter och områden som skall planläggas för utrymning. Om myndigheterna har olika uppfattning i frågan, skall denna hänskjutas till överstyrelsen för civil

beredskap. Överstyrelsen skall i denna fråga samråda med överbefälhavaren.

Varning

2 § Om det finns risk för luftanfall, radioaktiv beläggning eller gasbeläggning, skall signalen *flyglarm* ges.

Då risken upphört och sådan åtgärder har vidtagits att faran för befolkningen kan anses vara över skall signalen *faran över* ges.

Tiden mellan flyglarm och faran över benämns *flyglarmstillstånd.*

3 § Om det är överhängande fara för olyckshändelse på grund av utsläpp av giftiga kemikalier eller liknande och det behövs snabb information till befolkningen, skall signalen *viktigt meddelande* ges. Denna signal skall följas av nödvändig information över rundradion eller på annat sätt.

4 § Statens räddningsverk får meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten av 2 och 3 §§.

Mörkläggning

5 § Statens räddningsverk får meddela de föreskrifter som behövs för mörkläggning samt de särskilda trafikregler som skall iakttas vid mörkläggning.

I fråga om särskilda trafikregler skall samråd ske med berörda myndigheter och kommuner.

Bestämmelser under flyganfall

6 § Statens räddningsverk, och efter dess bemyndigande, länsstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om hur civilbefolkningen skall förhålla sig under flyganfall.

Lokal kristidsförvaltning

7 § Kommunen skall i fråga om lokal kristidsförvaltning enligt 10 kap. 2 § lagen (1992:00) om civilt försvar

1. lämna sådant biträde åt statliga myndigheter som kan behövas för att trygga ortens försörjning med livsmedel och andra viktiga förnödenheter,
2. övervaka föreskriven inventering av förråd av varor och förnödenheter samt lämna allmänheten behövlig hjälp vid inventeringen,
3. se till att förnödenheter som skall avlämnas till det allmänna, noggrant vårdas och i föreskriven omfattning kommer det allmänna tillgodo,
4. medverka vid planläggning och verkställighet av undanförsel,
5. dela ut ransoneringskort och andra av myndigheter utfärdade inköpstillstånd till de personer som är berättigade att få dem, samt övervaka att föreskrifter i konsumtionsreglerande syfte noggrant efterlevs,
6. i behövlig utsträckning sprida upplysning om de krav som kristiden ställer och om medel att undvika eller lindra rådande svårigheter.

Skyldighet att hjälpa andra kommuner och landsting

8 § Kommuner eller landsting, som enligt 10 kap. 3 § lagen (1992:00) om civilt försvar har fått hjälp med personal, skall svara för personalens avlöning och andra anställningsförmåner.

Näringsidkares och andras medverkan i totalförsvaret

9 § Överstyrelsen för civil beredskap får meddela sådana beslut som avses i 13 kap. 1 § första stycket lagen (1992:00) om civilt försvar.

11 kap. Säkerhetsskydd i kommuner och landsting

1 § Föreskrifter om personalkontroll finns i personalkontrollagen (199x:xx) och personalkontrollförordningen (199x:xx).

2 § Länsstyrelserna skall efter samråd med landstingen och kommunerna besluta om vilka tjänster som avses i 12 kap. 2 § lagen (1992:00) om civilt försvar.

3 § Föreskrifterna i 2 – 6 §§ i förordningen (1981:421) om säkerhetsskyddet vid statliga myndigheter skall tillämpas på kommuner, landsting och kyrkliga kommuner.

Om överbefälhavarens och rikspolisstyrelsens skyldighet att lämna råd om säkerhetsskyddet till kommuner och landsting finns bestämmelser i 10 § nämnda förordning.

4 § Överstyrelsen för civil beredskap får efter samråd med överbefälhavaren och rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter för verkställigheten av 3 § och allmänna råd om säkerhetsskyddet för kommuner, landsting och kyrkliga kommuner.

12 kap. Överklagande av beslut

1 § Länsstyrelsens beslut enligt 3 kap. 20 § och 6 kap. 2 § lagen (1992:00) om civilt försvar samt 3 kap. 10 §, 7 kap. 7 § och 9 kap. 1 § denna förordning får överklagas hos statens räddningsverk.

2 § Länsstyrelsens beslut enligt 10 kap. 4 § lagen (1992:00) om civilt försvar samt 3 kap. 11 § och 9 kap. 2 § denna förordning får överklagas hos överstyrelsen för civil beredskap.

Detsamma gäller beslut av länsstyrelsen på grund av att beslut av kommunen enligt 11 kap. 1 och 7 §§ lagen om civilt försvar har överklagats dit.

3 § I fråga om ärenden som i första instans handläggs av allmän försäkringskassa tillämpas bestämmelserna om omprövning och ändring av försäkringskassas beslut samt överklagande av allmän försäkringskassas och försäkringsrätts beslut i 20 kap. 10 – 13 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Beslut om förmåner enligt 6 kap. av statens räddningsverk, socialstyrelsen eller av länsstyrelsen får överklagas hos kammarrätten.

Beslut av försvarets civilförvaltning enligt 6 kap. 14 § får inte överklagas.

4 § Beslut i ärenden om anstånd får överklagas hos totalförsvarets tjänstepliktsnämnd. Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den myndighet som har meddelat beslutet. Den skall ha kommit in dit inom två veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tjänstepliktsnämndens beslut får inte överklagas.

5 § Beslut i ärende om ledighet enligt 5 kap. 15 § får inte överklagas.

Beslut i ärende om ledighet enligt 5 kap. 16 § får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas.

6 § Föreskrifter om hur ett beslut om uttagning kan överklagas finns i 15 kap. 3 § lagen (1992:00) om civilt försvar.

13 kap. Bemyndiganden

1 § Överstyrelsen för civil beredskap, statens räddningsverk och socialstyrelsen får var och en inom sitt verksamhetsområde meddela de närmare föreskrifter som behövs för verkställigheten av lagen (1992:00) om civilt försvar.

2 § Berörda centrala myndigheter skall, efter behövligt samråd sinsemellan samt med överstyrelsen för civil beredskap, var och en för sitt verksamhetsområde meddela allmänna råd för den planläggning och de andra förberedelser som kommuner, landsting och kyrkliga kommuner skall vidta enligt lagen (1992:00) om civilt försvar.

Bilaga

Funktion	**Ansvarig myndighet**	**Övriga myndigheter med uppgifter inom funktionen**
Civil ledning och samordning	*Överstyrelsen för civil beredskap*	*Civilbefälhavarna* *Länsstyrelserna*
Domstolsväsende m.m. (domstolsväsende, statlig advokatverksamhet, rättshjälpsfrågor)	*Domstolsverket*	*Högsta domstolen* *Regeringsrätten* *Hovrätterna* *Tingsrätterna* *Kammarrätterna* *Länsrätterna* *Bostadsdomstolen* *Arrendenämnderna* *Hyresnämnderna* *Statens va-nämnd* *Allmänna advokatbyråerna* *Rättshjälpsnämnderna*
Ordning och säkerhet m.m. (upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, brottsbekämpning och brottsutredning, åklagarväsende, utlänningsfrågor utom	*Rikspolisstyrelsen*	*Riksåklagaren* *Regionåklagarmyndigheterna* *Den lokala åklagarorganisationen* *Statens kriminaltekniska laboratorium*

flyktingverkamhet)		*Den lokala polis-organisationen* *Statens invandrarverk*
Kriminalvård	*Kriminalvårdsstyrelsen*	
Utrikeshandel	*Kommerskollegium*	*Tullverket* *Statens jordbruksnämnd*
Befolkningsskydd och räddningstjänst	*Statens räddningsverk*	*Statens strålskyddsinstitut* *Statens kärnkraftinspektion*
Psykologiskt försvar	*Styrelsen för psykologiskt försvar*	*Televerket*
Socialförsäkring m.m. (administration av socialförsäkringen, arbetslöshets- och tjänstegrupplivförsäkring samt försäkringsrätternas verksamhet)	*Riksförsäkringsverket*	*Försäkringsrätterna* *De allmänna försäkringskassorna* *Statens löne- och pensionsverk* *Arbetsmarknadsstyrelsen*
Hälso- och sjukvård m.m. (hälso- och sjukvård, socialtjänst, miljö- och hälsoskydd)	*Socialstyrelsen*	*Statens strålskyddsinstitut* *Statens rättskemiska laboratorium* *Statens bakteriologiska laboratorium* *Statens livsmedelsverk* *Statens naturvårdsverk*
Postbefordran	*Postverket*	
Telekommunikationer	*Televerket*	
Transporter (transportsamordning, järnvägstransporter, landsvägstransporter, väghållning, flygtransporter, sjötransporter)	*Transportrådet*	*Statens räddningsverk* *Statens järnvägar* *Vägverket* *Trafiksäkerhetsverket* *Sjöfartsverket* *Luftfartsverket*
Försäkringar utom Socialförsäkring m.m.	*Försäkringsinspektionen*	*Statens krigsförsäkringsnämnd* *Statens krigsskadenämnd*
Skatte- och upp-	*Riksskatteverket*	*Tullverket*

bördsväsende		*Länsskattemyndigheterna* *De lokala skattemyndigheterna* *Kronofogdemyndigheterna*
Prisreglering	*Statens pris- och konkurrensverk*	*Statens jordbruksnämnd*
Skolväsende	*Skolöverstyrelsen*	*Länsskolnämnderna*
Livsmedelsförsörjning m.m. (försörjning med livsmedel inklusive vatten, reglerings- och ransoneringsåtgärder avseende livsmedel, livsmedelshygien, civil veterinärverksamhet)	*Statens jordbruksnämnd*	*Lantbruksstyrelsen* *Statens livsmedelsverk* *Statens naturvårdsverk*
Arbetskraft (arbetskraftsförsörjning, arbetsmarknadsutbildning, vapenfriutbildning, arbetarskydd, arbetsmarknadstvister)	*Arbetsmarknadsstyrelsen*	*Länsarbetsnämnderna* *AMU-styrelsen* *Vapenfristyrelsen* *Arbetarskyddsstyrelsen* *Yrkesinspektionen* *Arbetsdomstolen* *Statens förlikningsmannaexpedition*
Flyktingverksamhet	*Statens invandrarverk*	*Rikspolisstyrelsen* *Tullverket* *Statens räddningsverk* *Socialstyrelsen* *Arbetsmarknadsstyrelsen*
Landskapsinformation	*Lantmäteriverket*	*Övriga statliga lantmäterimyndigheter* *Sjöfartsverket* *Sveriges geologiska undersökning* *Centralnämnden för fastighetsdata*
Energiförsörjning (försörjning med bränslen, drivmedel och elkraft)	*Statens energiverk*	*Statens vattenfallsverk* *Statens kärnkraftinspektion* *Transportrådet*
Försörjning med industrivaror (utom energiförsörjning och livsmedelsför-	*Överstyrelsen för civil beredskap*	

sörjning)

Kyrklig beredskap	*Svenska kyrkans centralstyrelse*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

Genom förordningen upphävs

1. kungörelsen (1939:707) angående skyldighet för förvaltare av fastighet att biträda vid utlämnande av inköpskort, m. m.,

2. kungörelsen (1944:636) angående överflyttande på civilförsvarsstyrelsen på de uppgifter som åvilar luftskyddsinspektionen och statens utrymningskommission,

3. förordningen (1944:749) med vissa föreskrifter angående trafik med motorfordon och släpfordon vid utrymning,

4. Kungl. Maj:ts cirkulär (1951:561) till samtliga byggnadsnämnder och civilförsvarschefer om tillsyn över anordnandet av enskilda skyddsrum,

5. civilförsvarskungörelsen (1960:377),

6. kommunala beredskapskungörelsen (1964:722),

7. kungörelsen (1966:500) angående tillämpningen av lagen den 20 mars 1964 (nr 47) om krigshjälp,

8. kungörelsen (1969:361) om civilförsvar vid verksanläggning,

9. kungörelsen (1969:362) om civilförsvar vid militäranläggning,

10. kungörelsen (1973:863) om kristidsnämnder,

11. förordningen (1976:1011) om förmåner till civilförsvarspliktiga,

12. förordningen (1977:577) om grundutbildning och övning inom civilförsvaret,

13. förordningen (1978:706) om länsstyrelses verksamhet inom det ekonomiska försvaret,

14. skyddsrumsförordningen (1979:90),

15. förordningen (1981:642) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal m. m.,

16. förordningen (1984:288) om överföring i krig av vissa av domkapitlens uppgifter till kontraktsprostarna,

17. förordningen (1986:294) om ledning och samordning inom totalförsvarets civila del,

18. förordningen (1989:00) om uttagning av civilförsvarspliktiga till särskilda hälso- och sjukvårdsenheter,

19. förordningen (SRVFS 1986:3) om särskild ekonomisk hjälp till civilförsvarspliktiga.

Om det i en författning hänvisas till någon av de upphävda författningarna eller till en föreskrift i denna som har ersatts med en föreskrift i den nya förordningen, tillämpas i stället den nya förordningen eller den nya föreskriften.

26. Förslag till Vägtrafikförordning för räddningskåren under övningar samt under skärpt och högsta beredskap

Regeringen föreskriver följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller särskilda bestämmelser om fordon som används av räddningskåren under övningar samt under skärpt och högsta beredskap.

2 § I denna förordning avses med

1. *räddningsinsatser:* räddningskårens verksamhet under skärpt och högsta beredskap enligt lagen (1992:00) om civilt försvar,
2. *övningar:* utbildning och övning av räddningskåren enligt lagen om civilt försvar,

Andra beteckningar i denna förordning har samma betydelse som motsvarande beteckningar i terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595) och vägtrafikkungörelsen (1972:603).

3 § Om man med stöd av denna förordning åsidosätter bestämmelser i terrängkörningslagen (1975:1313), terrängkörningsförordningen (1978:594), vägtrafikkungörelsen (1972:603), fordonskungörelsen (1972:595), terrängtrafikkungörelsen (1972:594) eller lokala trafikföreskrifter, skall man iaktta varsamhet och vidta de särskilda åtgärder som behövs för att hindra trafikolyckor eller skador på vägen eller i terrängen och för att underlätta framkomligheten för övrig trafik.

4 § Lagen (1979:561) om biluthyrning och förordningen (1979:873) om biluthyrning gäller inte i fråga om uthyrning av bilar eller traktortåg till statens räddningsverk, länsstyrelsen eller kommunen eller i fråga om att tillhandahålla bilar och förare mot ersättning vid räddningskårens övningar.

5 § Bilregisterkungörelsen (1972:599) gäller inte släpfordon som ägs av staten och skall ställas till förfogande för räddningskåren.

Trafikregler

6 § Utan hinder av vägtrafikkungörelsen (1972:603), terrängkörningslagen (1975:1313), terrängkörningsförordningen (1978:594) och terrängtrafikkungörelsen (1972:594) får räddningskåren, vid räddningsinsatser föra, stanna eller parkera sina fordon på ett sätt som med hänsyn till omständigheterna är lämpligt.

Vid övningar får räddningskåren föra, stanna eller parkera sina fordon utan hinder av 22 – 27, 30, 32, 34, 69, 71 – 74, 90, 91, 93, 95 eller 96 §, 99 § andra stycket, 103 § andra stycket eller 104 § vägtrafikkungörelsen, 51 § terrängtrafikkungörelsen eller lokala trafikföreskrifter, om det absolut behövs för att övningar skall kunna genomföras.

7 § Statens räddningsverk får, efter samråd med statens naturvårdsverk, meddela de föreskrifter som behövs om körning i terräng med fordon som används av räddningskåren under övningar. Om myndigheterna har olika uppfattningar i frågan, skall denna hänskjutas till regeringen.

8 § Statens räddningsverk får, efter samråd med trafiksäkerhetsverket och vägverket, meddela föreskrifter om den högsta hastighet som i stället för vad som anges i 66 § första och andra styckena och 67 § vägtrafikkungörelsen (1972:603) skall gälla för färd med fordon som används av räddningskåren vid räddningsinsatser.

9 § Statens räddningsverk får, efter samråd med trafiksäkerhetsverket och vägverket, föreskriva att fordon som används av räddningskåren under räddningsinsatser eller övningar får föras på väg som inte är enskild med högre maximilast, axeltryck, boggitryck eller bruttovikt än vad som är tillåtet enligt 106 eller 114 § vägtrafikkungörelsen (1972:603) eller 54 § terrängtrafikkungörelsen (1972:594) eller lokala trafikföreskrifter.

10 § Statens räddningsverk får, efter samråd med trafiksäkerhetsverket och vägverket, föreskriva att det till ett motordrivet fordon som används av räddningskåren under räddningsinsatser eller övningar får kopplas fler fordon eller fordon med högre bruttovikt eller högre släpvagnsvikt än vad som tillåts enligt 111 § vägtrafikkungörelsen (1972:603) eller 55 § terrängtrafikkungörelsen (1972:594).

11 § Statens räddningsverk får, efter samråd med trafiksäkerhetsverket, föreskriva sådant undantag från 117 a § första stycket eller 117 b § första stycket vägtrafikkungörelsen (1972:603) som behövs för räddningskåren.

12 § Utan hinder av 107 § första stycket vägtrafikkungörelsen (1972:603) eller lokala trafikföreskrifter får ett motordrivet fordon eller till detta kopplat fordon som används av räddningskåren vid räddningsinsatser föras på vägar som inte är enskilda även om fordonets last skjuter ut mer än 20 centimeter utanför fordonet eller om fordonets bredd med lasten inräknad överstiger 260 centimeter.

13 § Närmare föreskrifter för verkställigheten av 6 och 8-12 §§ får meddelas av statens räddningsverk efter samråd med trafiksäkerhetsverket och, i fråga om 8, 9 och 12 §§, med vägverket.

Lokala trafikföreskrifter m. m.

14 § Länsstyrelsen skall utfärda de särskilda föreskrifter som föranleds av övningsverksamheten. Föreskrifterna skall avse en viss övning eller övningsverksamhet under en viss tid och avse vissa vägar eller ett visst område.

15 § Räddningschefen får meddela sådana lokala trafikföreskrifter som avses i 147 § vägtrafikkungörelsen (1972:603) om det behövs för att genomföra räddningsinsatser. Föreskrifterna får inte meddelas i strid mot lokala trafikföreskrifter som har meddelats av militära myndigheter.

I fråga om föreskrifter för en enskild väg som i liten utsträckning används av allmänheten för trafik gäller 149 § vägtrafikkungörelsen.

Den som meddelar lokala trafikföreskrifter enligt första stycket skall underrätta länsstyrelsen om föreskrifterna. Om föreskrifterna skall beröra trafiken under längre tid eller annars i större omfattning, skall samråd ske med länsstyrelsen innan föreskrifterna meddelas.

16 § Lokala trafikföreskrifter enligt 15 § skall tillkännages genom vägmärken eller på något annat lämpligt sätt. Föreskrifter som avses i 15 § tredje stycket andra meningen skall genom länsstyrelsens försorg kungöras i länets författningssamling.

17 § Särskilda trafikanvisningsmärken för räddningskåren får sättas upp vid vägar som inte är enskilda om det behövs för att genomföra övningar eller räddningsinsatser. Föreskrifter om sådana märken får meddelas av statens räddningsverk efter samråd med trafiksäkerhetsverket.

Fordonens beskaffenhet och utrustning

18 § Om det behövs för att kunna genomföra övningar eller räddningsinsatser får, utan hinder av 22 och 24 §§, 26 § andra stycket och 27 § fordonskungörelsen (1972:595),

1. efterfordon användas trots att de inte är försedda med baklyktor,
2. släpfordon användas trots att de inte är försedda med bromsar, lyktor, stänkskydd och underkörningsskydd som uppfyller kraven enligt fordonskungörelsen.

Utan hinder av 70 § första stycket 4 och 5 fordonskungörelsen får lastbilar eller fordon som kopplats till motordrivna fordon användas av räddningskåren vid räddningsinsatser för personbefordran.

Närmare föreskrifter för verkställigheten av första och andra styckena får meddelas av statens räddningsverk efter samråd med trafiksäkerhetsverket.

19 § Släpfordon som brukas av räddningskåren under övningar och räddningsinsatser skall vara försedda med skyltar. Närmare föreskrifter om utformningen av skyltarna skall meddelas av statens räddningsverk efter samråd med försvarets materielverk.

Behörighet att föra motorfordon

20 § Utan hinder av bestämmelserna i körkortslagen (1977:477) och körkortsförordningen (1977:722) om behörighet att föra tunga lastbilar, bussar eller släpfordon får sådana fordon, när de används av räddningskåren, föras av den som har körkort med behörigheten B, om det är absolut nödvändigt för att genomföra räddningsinsatser.

Ansvarsbestämmelser

21 § I fråga om fordon som används av räddningskåren vid räddningsinsatser tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare av fordon i

terrängtrafikkungörelsen (1972:594), fordonskungörelsen (1972:595), bilavgaskungörelsen (1972:596), bilregisterkungörelsen (1972:599) och vägtrafikkungörelsen (1972:603) på den eller de befattningshavare med tjänsteställning som räddningschef eller verkskyddschef som har utsetts att ansvara för fordon som har tilldelats dem.

I fråga om fordon som används vid övningar tillämpas första stycket på den som har utsetts till övningsledare.

Om en befattningshavare som avses i första och andra styckena har gjort vad som ankommer på honom för att förebygga förseelser och sker en förseelse ändå på grund av åtgärder eller vållande av en överordnad, skall bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare tillämpas på den överordnade.

Överklagande

22 § Beslut av en befattningshavare vid räddningskåren i frågor som avses i 15 § får överklagas hos länsstyrelsen.

23 § Beslut av statens räddningsverk eller länsstyrelsen enligt denna förordning får överklagas hos regeringen.

24 § Trafiksäkerhetsverket får överklaga ett beslut som avses i 15 §. Överklagandet är inte begränsat till viss tid.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992, då vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret skall upphöra att gälla.

Om det i lag eller annan författning hänvisas till föreskrifter som har ersatts genom bestämmelser i denna förordning, tillämpas i stället de nya bestämmelserna.

En hänvisning i denna förordning till bestämmelser i körkortskungörelsen (1972:592), fordonskungörelsen (1972:595), bilregisterkungörelsen (1972:599) eller vägtrafikkungörelsen (1972:603) skall i stället avse motsvarande äldre bestämmelser i den mån dessa gäller på grund av kungörelsen (1972:605) om införande av ny vägtrafiklagstiftning.

27. Förslag till Förordning om förmåner m. m. till viss civilpliktig personal vid tjänstgöring inom försvarsmakten

Regeringen föreskriver följande.

Tillämpningsområde m.m.

1 § Denna förordning tillämpas på dem som omfattas av civilplikt enligt lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter vid tjänstgöring inom försvarsmakten.

Den personal som denna förordning är tillämplig på tillhör försvarsmaktens militära personal.

Förmåner enligt värnpliktsförmånsförordningen

2 § Följande bestämmelser i värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008) skall tillämpas i fråga om de civilpliktiga:

7 – 9 §§ om dagpenning,
11 § om befattningspenning,
18 – 26 §§ om ersättning m.m. vid resor,
28 – 32 §§ om förplägnad, inkvartering och utrustning,
34 – 37 §§ om hälso- och sjukvård,
38 § om begravningshjälp,
39 § om utbetalning m.m.,
40 § om överklagande.

Civilpliktiga är dessutom berättigade till fälttraktamente enligt de grunder som gäller för värnpliktiga.

Anstånd med tjänstgöringen

3 § Bestämmelserna om anstånd i 20, 22, 23, 25, 26 och 28 §§ kungörelsen (1969:380) om värnpliktigas tjänstgöring m.m. skall tillämpas i fråga om civilpliktstjänstgöring vid försvarsmakten.

4 § Värnpliktsverket beslutar i ärenden om anstånd för de civilpliktiga. Ett beslut om anstånd får överklagas hos totalförsvarets tjänstepliktsnämnd. Skrivelsen med överklagandet skall ges in till den myndighet som har meddelat beslutet inom två veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Totalförsvarets tjänstepliktsnämnds beslut får inte överklagas.

Anmälan

5 § Bestämmelserna i 48 § kungörelsen (1969:380) om värnpliktigas tjänstgöring m. m. skall tillämpas i fråga om de civilpliktiga.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992, då förordningen

(1989:00) om förmåner till viss hälso- och sjukvårdspersonal vid tjänstgöring inom försvarsmakten skall upphöra att gälla.

28. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:1236) med instruktion för socialstyrelsen

Regeringen föreskriver att 4 § förordningen (1988:1236) med instruktion för socialstyrelsen skall ha följande lydelse.

4 § Föreskrifter om socialstyrelsens medverkan i totalförsvaret finns i förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

29. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:1122) med instruktion för överstyrelsen för civil beredskap

Regeringen föreskriver att 1 – 3, 11, 12, 15 och 20 §§ förordningen (1988:1122) med instruktion för överstyrelsen för civil beredskap skall ha följande lydelse.

1 § Överstyrelsen för civil beredskap är enligt 2 kap. 16 § lagen (1992:00) om civilt försvar central myndighet i frågor om ledning och samordning av de civila beredskapsförberedelserna.

Av förordningen (1992:00) om civilt försvar följer att överstyrelsen är ansvarig myndighet för funktionerna Civil ledning och samordning, Försörjning med industrivaror samt Kyrklig beredskap. Av samma förordning framgår vilka närmare uppgifter som följer av detta.

2 § Överstyrelsen skall inom funktionen Försörjning med industrivaror, i den mån det inte ankommer på någon annan myndighet, vidta beredskapsåtgärder så att individens överlevnad och samhällets funktion säkerställs, om landet under skärpt och högsta beredskap helt eller delvis blir hänvisat till egna försörjningsresurser. Härvid skall överstyrelsen särskilt

1. göra försörjningsanalyser innefattande planer för produktion, import, export, lagring, distribution och konsumtion under skärpt och högsta beredskap,
2. verka för att produktionen av försörjningsviktiga förnödenheter kan upprätthållas under skärpt och högsta beredskap,
3. ansvara för beredskapslagring,
4. verka för att varor kan distribueras till landets olika delar,
5. förbereda regleringar och ransoneringar,
6. följa och ta initiativ till sådan forskning och produktutveckling som har betydelse för funktionen.

3 § Överstyrelsen skall också, i den mån det inte ankommer på någon annan myndighet, förbereda åtgärder för att mildra verkningarna av importbortfall av varor, som är av vikt för folkförsörjningen, utan att det är skärpt eller högsta beredskap (fredskris). Dessa förberedelser skall avse

1. bedömning av riskerna för importstörningar inom olika varuområden,
2. upprätthållandet av en administrativ och organisatorisk beredskap för att regleringar och ransoneringar skall kunna vidtas,
3. ansvaret för beredskapslagring i den omfattning regeringen bestämmer.

11 § Under högsta beredskap eller annars efter särskilt beslut av regeringen skall överstyrelsen utöver vad som gäller i annat fall i samråd med funktionsansvariga myndigheter utarbeta och till regeringen lämna samordnade lägesbedömningar vad gäller det civila försvaret.

12 § Verksförordningen (1987:1100) skall tillämpas på överstyrelsen. Under högsta beredskap eller annars efter särskilt beslut av regeringen skall det

dock inte finnas någon styrelse vid överstyrelsen. Myndighetens chef skall då ensam fatta beslut som annars ankommer på styrelsen.

15 § När försörjningskommissionen inte är i verksamhet finns en planeringschef vid överstyrelsen.

Inom överstyrelsen finns fyra sakenheter för funktionen Ledning och samordning, tre sakenheter för funktionen Försörjning med industrivaror, en sakenhet för affärs- och lagringsverksamhet samt en administrativ enhet och ett informationssekretariat.

Under högsta beredskap eller annars efter särskilt beslut av regeringen skall antalet sakenheter vara tre. Dessa skall hänföras till funktionen Ledning och samordning.

Varje enhet leds av en byråchef.

20 § Utöver vad som anges i 13 § verksförordningen (1987:1100) skall styrelsen besluta om perspektivstudier som sägs i 2 kap. 8 § förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

30. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna

Regeringen föreskriver att 1, 2, 5, 6, 8, 10, 14 och 15 §§ förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna skall ha följande lydelse.

1 § Civilbefälhavaren är under skärpt och högsta beredskap den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom ett civilområde.

Föreskrifter om rikets indelning i civilområden finns i förordningen (1981:978) om rikets indelning i militär- och civilområden m.m.

2 § I lagen (1992:00) om civilt försvar finns föreskrifter om civilbefälhavarnas viktigaste uppgifter och befogenheter inom det civila försvaret.

Av förordningen (1992:00) om civilt försvar följer att civilbefälhavarna har uppgifter inom funktionen Civil ledning och samordning samt att deras verksamhet därutöver ingår i vissa andra funktioner. Av samma förordning framgår vilka närmare uppgifter som följer av detta.

5 § Under skärpt och högsta beredskap skall 6 – 13 §§ tillämpas. I annat fall tillämpas dessa bestämmelser i den utsträckning regeringen bestämmer.

6 § Av 2 kap. 7 § lagen (1992:00) om civilt försvar framgår att civilbefälhavaren under skärpt och högsta beredskap skall leda och samordna det civila försvaret inom civilområdet i samverkan med försvarsmakten så att största möjliga försvarseffekt uppnås.

I fråga om försvarsmakten skall samverkan i första hand ske med militärbefälhavaren.

8 § Civilbefälhavaren får meddela länsstyrelserna inom civilområdet föreskrifter för verksamheten.

Om det är nödvändigt för samordningen av det civila försvaret får civilbefälhavaren meddela annan regional civil myndighet med statliga förvaltningsuppgifter inom civilområdet, riksdagens myndigheter dock undantagna, föreskrifter i fråga om verksamheten.

Av 2 kap. 13 § förordningen (1992:00) om civilt försvar framgår att regeringen med stöd av 2 kap. 11 § lagen (1992:00) om civilt försvar bemyndigat civilbefälhavaren att meddela landstingen de föreskrifter som behövs för ledningen och samordningen av det civila försvaret i fråga om hälso- och sjukvården inom civilområdet.

10 § Om civilbefälhavarens befogenheter när förbindelserna med riksstyrelsen inte alls eller endast med avsevärda svårigheter kan upprätthållas eller omedelbara åtgärder annars måste vidtas finns bestämmelser i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under skärpt och högsta beredskap och i förordningen (1988:1215) med samma rubrik.

Civilbefälhavaren skall i fall som avses i första stycket självständigt vidta

de åtgärder som behövs för det civila försvaret och till stöd för det militära försvaret.

14 § Av 2 kap. 17 § lagen (1992:00)om civilt försvar framgår att civilbefälhavarna skall leda och samordna beredskapsförberedelserna inom civilområdet.

Av 2 kap. 13 § förordningen (1992:00) framgår att regeringen med stöd av 2 kap. 17 § lagen om civilt försvar bemyndigat civilbefälhavaren att meddela landstingen de föreskrifter som behövs för uppgifterna enligt första stycket.

Civilbefälhavaren får för sådant ändamål hos civila myndigheter med statliga förvaltningsuppgifter inom civilområdet, riksdagens myndigheter dock undantagna, begära att material rörande planläggningen sänds in till honom och, när det bedöms erforderligt, föreskriva att beredskapsplan inte får fastställas innan samråd ägt rum med honom.

15 § Civilbefälhavaren skall

- leda ledningsövningar inom civilområdet,
- verka för att personal hos de civila myndigheterna inom civilområdet utbildas för sin verksamhet under högsta beredskap samt själv anordna sådan utbildning,
- planlägga sin kansliorganisation, upprätta de civilområdesplaner och egna planer i övrigt som behövs för verksamheten under skärpt och högsta beredskap.

Civilbefälhavaren får i den utsträckning som behövs för hans eget planläggningsarbete ta del av krigsplanläggningen även hos militära myndigheter och organ inom civilområdet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

31. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:1040) med instruktion för statens räddningsverk

Regeringen föreskriver att 2, 3 och 11 § förordningen (1988:1040) med instruktion för statens räddningsverk skall ha följande lydelse.

2 § Av förordningen (1992:00) om civilt försvar framgår att räddningsverket är ansvarig myndighet för funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst. Av samma förordning framgår vilka närmare uppgifter som följer av detta.

3 § Utöver vad som följer av 2 § skall räddningsverket särskilt

1. samordna - - - - - - - - - - - - - - - - förebygga olyckor,

4. svara för utveckling av system för varning av befolkningen under skärpt och högsta beredskap,

5. tillhandahålla - - - - - - - - - - - - - - i övrigt,

11. planera och genomföra utbildning och övning av räddningskårernas krigsorganisation, av personal för räddningstjänsten och av beredskapsorganisationen för kärnenergiolyckor samt genomföra utbildning inom sotningsverksamheten,

12. anskaffa materiel som behövs för befolkningsskyddet och räddningstjänsten under skärpt och högsta beredskap,

13 - - - - - - - - - - - - - (1986:1107).

11 § Under högsta beredskap eller enligt regeringens bestämmande, om förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger, skall räddningsverket organiseras enligt en särskild plan.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

32. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:972) med instruktion för länsstyrelsen i Norrbottens län

Regeringen föreskriver att 11 och 19 §§ förordningen (1988:972) med instruktion för länsstyrelsen i Norrbottens län skall ha följande lydelse.

11 § Föreskrifter om länsstyrelsernas medverkan i totalförsvaret finns i lagen (1992:00) om civilt försvar och förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Utöver vad som framgår av de nyssnämnda författningarna skall länsstyrelsen vid planering och genomförande av verksamheten i fred beakta de krav som totalförsvaret ställer. Samråd skall därvid ske med berörda totalförsvarsmyndigheter.

19 § Styrelsen skall årligen besluta om förslag till beräkning av de statliga utgifterna för befolkningsskyddet och räddningstjänsten under nästa budgetår. Förslaget skall senast den 31 juli lämnas till statens räddningsverk.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

33. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:971) med länsstyrelseinstruktion

Regeringen föreskriver att 12 och 22 §§ förordningen (1988:971) med länsstyrelseinstruktion skall ha följande lydelse.

12 § Föreskrifter om länsstyrelsernas medverkan i totalförsvaret finns i lagen (1992:00) om civilt försvar och förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Utöver vad som framgår av de nyssnämnda författningarna skall länsstyrelsen vid planering och genomförande av verksamheten i fred beakta de krav som totalförsvaret ställer. Samråd skall därvid ske med berörda totalförsvarsmyndigheter.

22 § Styrelsen skall årligen besluta om förslag till beräkning av de statliga utgifterna för befolkningsskyddet och räddningstjänsten under nästa budgetår. Förslaget skall senast den 31 juli lämnas till statens räddningsverk.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

34. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1988:246) om grupplivförsäkring för värnpliktiga m.fl.

Regeringen föreskriver att 1 och 8 §§ förordningen (1988:246) om grupplivförsäkring för värnpliktiga m.fl. skall ha följande lydelse.

1 § Denna förordning gäller grupplivförsäkring för dödsfall åt följande personal som inte har försäkrings- eller efterskydd i en anställning med motsvarande förmåner under nedan angiven tjänstgöring, nämligen

a) för *värnpliktig personal* – inbegripet sådan personal över värnpliktsåldern som har avgått från anställning i någon av försvarsmaktens reserver eller i väg- och vattenbyggnadskåren och för vilken värnpliktslagen (1941:967) fortfarande gäller – under dels inskrivningsförrättning, dels prövning för antagning som yrkesofficers- eller reservofficersaspirant, dels tjänstgöring enligt värnpliktslagen, dels sådan föreskriven tjänstgöring för utbildning till befattning för yrkesofficer eller reservofficer som inte fullgörs enligt värnpliktslagen,

b) för *frivillig personal* under tjänstgöring vid försvarsmakten på grund av åtagande i krigsfrivilligavtal eller under annan frivillig utbildning för att nå eller behålla kompetens för placering inom totalförsvaret,

c) för *hemvärnets personal* under tjänstgöring vid hemvärnet,

d) för *civilpliktig personal* under tjänstgöring enligt lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter,

e) för *vapenfri tjänstepliktig* under tjänstgöring enligt lagen (1966:413) om vapenfri tjänst.

8 § Försäkringsförmånerna skall minskas med begravningshjälp enligt värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008), förordningen (1992:00) om civilt försvar eller kungörelsen (1966:414) med vissa bestämmelser om vapenfria tjänstepliktiga och med begravningsbidrag enligt familjebidragslagen (1978:520).

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

35. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1987:971) om totalförsvarspersonalens folkrättsliga ställning m.m.

Regeringen föreskriver att 6 – 9 och 12 §§ förordningen (1987:971) om totalförsvarspersonalens folkrättsliga ställning m.m. skall ha följande lydelse.

6 § Som *civilförsvarspersonal* enligt artikel 62 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter anses de som tjänstgör i räddningskårens krigsorganisation, om de inte enligt denna förordning tillhör sjukvårdspersonalen.

De som tillhör verkskyddet skall anses ha folkrättslig ställning som civilförsvarspersonal när de medverkar i befolkningsskydd och räddningstjänst utanför den egna anläggningen.

Personal i hemskyddsorganisationen skall inte anses ha folkrättslig ställning som civilförsvarspersonal.

7 § Som *sjukvårdspersonal* anses de som omfattas av civilplikt enligt 4 kap. 1 § 4 lagen (1992:00) om civilt försvar.

8 § [1] Utöver vad som följer av 7 § skall också följande anses som sjukvårdspersonal.

1. Annan civilpliktig än som avses i 7 § och frivillig personal som är krigsplacerad inom den civila hälso- och sjukvården.
2. Personal som är krigsplacerad vid apotek och lagercentraler för läkemedel samt vid statens bakteriologiska laboratorium och statens veterinärmedicinska anstalt.
3. Socialtjänstpersonal som fullgör uppgifter inom den civila hälso- och sjukvården.
4. Personal som är krigsplacerad inom den militära hälso- och sjukvården.

9 § Som *själavårdspersonal* anses fältpräster samt andra präster, om de är knutna till försvarsmakten och till sjukvårdsenheter.

12 § [2] Personal som anges i 2 – 10 §§ skall vid tjänstgöring under den tid när folkrättens regler i krig m.m. är tillämpliga vara försedd med identitetskort som utvisar personalens folkrättsliga ställning. Dessutom skall sjukvårdspersonal och själavårdspersonal vara försedd med armbindlar med rödakorstecknet samt civilförsvarspersonal vara försedd med armbindlar med det internationella kännetecken för civilförsvar som avses i 4 § lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella kännetecken.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1988:69.

[2] Senaste lydelse 1988:69.

36. Förslag till Förordning om ändring i räddningstjänstförordningen (1986:1107)

Regeringen föreskriver att 67 § räddningstjänstförordningen (1986:1107) skall ha följande lydelse.

67 § För alarmering enligt 39 § räddningstjänstlagen (1988:1102) får länsstyrelsen medge att den som äger eller innehar en anläggning som avses i 43 § räddningstjänstlagen får använda de statliga anordningar som finns för varning av civilbefolkningen under skärpt och högsta beredskap.

För alarmeringen skall föreskrifterna i 10 kap. 3 § förordningen (1992:00) om civilt försvar gälla.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

37. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1986:616) om beredskapspolisen

Regeringen föreskriver att 1 och 3 §§ förordningen (1986:616) om beredskapspolisen skall ha följande lydelse.

1 § Under skärpt och högsta beredskap skall beredskapspolismän finnas vid polismyndigheterna. Beredskapspolismännens huvudsakliga uppgift är att delta i sådan polisverksamhet som har anknytning till befolkningsskydd och räddningstjänst enligt lagen (1992:00) om civilt försvar, men de får tas i anspråk även för andra polisuppgifter.

Vad som i lag eller annan författning är föreskrivet om polismän gäller i tillämpliga delar även beredskapspolismännen.

3 § Med stöd av 1 § lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter skall länsstyrelsen besluta om uttagning av beredskapspolismän för tjänstgöring vid polismyndigheterna i länet till det antal och för den organisation som regeringen för varje budgetår bestämmer.

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos totalförsvarets tjänstepliktsnämnd. Tjänstepliktsnämndens beslut får inte överklagas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

38. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1982:366) om utbetalning av dagersättningar från de allmänna försäkringskassorna

Regeringen föreskriver att 1 § förordningen (1982:366) om utbetalning av dagersättningar från de allmänna försäkringskassorna skall ha följande lydelse.

1 § [1] Med dagersättning avses i denna förordning

1. sjukpenning – arbetsmarknadsstöd,

5. dagpenning enligt värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008), förordningen (1992:00) om civilt försvar och förordningen (FFS 1978:26) om arvode m.m. till motorreparationsledare,

6. utbildningsbidrag – första stycket 3.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1986:387.

39. Förslag till Förordning om ändring i krigsveterinärförordningen (1981:648)

Regeringen föreskriver att 1, 3, 7, 11 – 13, 17 a och 19 §§ krigsveterinärförordningen (1981:648) skall ha följande lydelse.

1 § Under högsta beredskap skall 2 – 6 §§ tillämpas.

3 § Om civilbefälhavarens uppgifter i fråga om den civila veterinärverksamheten finns bestämmelser i förordningen (1988:1121) med instruktion för civilbefälhavarna.

7 § Bestämmelser om vilka åtgärder som skall vidtas inom den civila veterinärverksamheten vid beredskapshöjningar finns i lagen (1992:00) om beredskapshöjningar och förordningen (1992:00) om beredskapshöjningar.

11 § Till civilpliktig veterinärpersonal som avses i 4 kap. 1 § 4 lagen (1992:00) om civilt försvar skall hänföras

1. den som är behörig att utöva veterinäryrket,
2. den som genomgår eller genomgått teoretisk eller praktisk utbildning eller praktisk utbildning för veterinäryrket,
3. den som är eller varit besiktningsassistent i besiktningsveterinärorganisationen,
4. den som i minst nio månader tjänstgjort som sjukvårdsbiträde eller tekniskt biträde vid djursjukhus som lantbruksstyrelsen bestämmer eller som i minst nio månader, utbildningstiden inberäknad, tjänstgjort som laboratoriebiträde eller innehaft annan kvalificerad laboratorietjänst vid veterinärmedicinskt laboratorium.

Om någon som anses i 4 har slutat sin tjänst innan han tjänstgjort sammanlagt två år, skall han inte hänföras till veterinärpersonal när fem år förflutit från tjänstgöringens slut.

12 § Lantbruksstyrelsen skall i den utsträckning det behövs registrera den civilpliktiga veterinärpersonalen.

Om det råder tveksamhet om en viss person är civilpliktig enligt 11 §, skall denna fråga avgöras av arbetsmarknadsstyrelsen efter samråd med lantbruksstyrelsen och överbefälhavaren.

Den civilpliktige skall lämna de uppgifter för registreringen som lantbruksstyrelsen föreskriver.

13 § [1] Lantbruksstyrelsen skall efter samråd med försvarets sjukvårdsstyrelse eller i förekommande fall överbefälhavaren, besluta om fördelningen av den civilpliktiga personalen som avses i 11 § för krigsplacering samt i vilken omfattning respektive myndighet skall disponera personalen. Ett beslut i fråga om veterinärpersonal för livsmedelskontroll skall fattas efter samråd med statens livsmedelsverk.

Om civilpliktig veterinärpersonal också är att hänföra till civilpliktig hälso-

[1] Senaste lydelse 1983:630.

och sjukvårdspersonal enligt 4 kap. 1 § 4 lagen (1992:00) om civilt försvar skall lantbruksnämnden och socialstyrelsen efter samråd besluta om personalens fördelning mellan den civila veterinärverksamheten och den civila hälso- och sjukvården eller hälsoskyddet.

17a § [1] Lantbruksstyrelsen skall ha det övergripande ansvaret för utbildning och övning av den civilpliktiga veterinärpersonalen.

19 § För den civilpliktiga veterinärpersonalen gäller i övrigt bestämmelserna för civilpliktiga i förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1987:494.

40. Förslag till Förordning om ändring i värnpliktsutbildningsförordningen (1980:1035)

Regeringen föreskriver att 12 § värnpliktsutbildningsförordningen (1980:1035) skall ha följande lydelse.

12 § Om det är en väsentlig personalbrist i ett förband som skall genomföra en krigsförbandsövning, får värnpliktiga som är krigsplacerade vid andra förband tas i anspråk för övningen, om dessa förband inte skall genomföra någon krigsförbandsövning under kalenderåret.

Även värnpliktig som har meddelats uppskov får tas i anspråk, om det är oundgängligen nödvändigt för att förbandet skall kunna genomföra krigsförbandsövningen. Värnpliktig som har uppskov för att han är eller avses bli placerad i räddningskårernas krigsorganisation får dock inte tas i anspråk.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

41. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1980:140) om användning av radiosändare under krig m. m.

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (1980:140) om användning av radiosändare under krig m. m.

dels att i 5 § ordet "civilförsvarsstyrelsen" skall bytas ut mot "statens räddningsverk",

dels att rubriken till förordningen och 1 och 3 §§ skall ha följande lydelse.

Förordning om användning av radiosändare under skärpt och högsta beredskap.

1 § Denna förordning skall tillämpas under högsta beredskap.

Om förutsättningarna för beslut om skärpt beredskap föreligger skall förordningen tillämpas om regeringen föreskriver det.

3 § Föreskriften i 2 § gäller inte i fråga om tillstånd som har meddelats

1. kommunerna,
2. företag som överstyrelsen för civil beredskap har tagit upp i en särskild förteckning över krigsviktiga företag,
3. företag som under skärpt och högsta beredskap enligt beslut av statens räddningsverk skall fullgöra särskilda uppgifter inom befolkningsskyddet och räddningstjänsten.

Föreskriften i 2 § utgör inte något hinder mot att meddela tillstånd enligt 1 § kungörelsen (1967:446) om radiosändare även efter det att denna förordning har börjat tillämpas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992

42. Förslag till Förordning om ändring i förfogandeförordningen (1978:558)

Regeringen föreskriver i fråga om förfogandeförordningen (1978:558)

dels att 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas en ny paragraf, 20 a §, av följande lydelse.

2 § Förfogande för annans räkning än försvarsmaktens beslutas, om förfogandet avser

1. transportmedel: av sjöfartsverket, luftfartsverket, transportrådet eller länsstyrelsen i det län där transportmedlet finns,
2. fastigheter: av länsstyrelsen i det län där fastigheten ligger,
3. radioanläggningar: av länsstyrelsen i det län där anläggningen finns,
4. annan egendom än som anges i 1 – 3 och tjänster: av kommunen i fråga om egendom som behövs för kommunens uppgifter i det civila försvaret, av landstinget för hälso- och sjukvården eller av den statliga myndighet som regeringen bestämmer särskilt.

Har förfogande förberetts genom uttagning eller på annat sätt, får beslut om förfogandet meddelas också av den myndighet för vars behov förberedelsen har gjorts.

Förfogande enligt 5 § första stycket 5 förfogandelagen (1978:262) får dessutom meddelas av vägtrafikombud.

20 a § Om regeringen beslutar om förfogande, skall den mottagande myndigheten besluta om ersättning om denna skall betalas enligt taxa.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

43. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd

Regeringen föreskriver att 16 § förordningen (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd skall ha följande lydelse.

16 § [1] Underrättelse om skada som omfattas av statligt personskadeskydd och som visar sig under skyddstiden skall lämnas

1. beträffande värnpliktstjänstgöring eller civilpliktstjänstgöring inom försvarsmakten: till kompanichefen eller motsvarande befäl eller, i fråga om inskrivningsprövning, till inskrivningschefen,

2. beträffande vapenfri tjänstgöring: till den hos vilken tjänstgöringen fullgörs eller arbetsföreståndare eller, i fråga om prövning, till chefen för vapenfrinämndens kansli,

3. beträffande civilpliktstjänstgöring: till socialstyrelsen i fråga om personal inom den civila hälso- och sjukvården eller veterinärverksamheten och till statens räddningsverk eller den myndighet som verket bestämmer i fråga om annan övrig personal än den som tjänstgör inom försvarsmakten,

4. beträffande räddningstjänst eller övning med räddningskår:
till räddningschefen, räddningsledaren eller länsstyrelsen,

5. beträffande hemvärnstjänstgöring:
till hemvärnschefen eller driftvärnschefen,

6. beträffande verksamhet som någon som avses i 6 § 2 – 5 deltar i:
till kompanichefen eller motsvarande befäl eller, i fråga om verksamhet som ej lyder under försvarsmakten, till länsstyrelsen,

7. beträffande intagning i anstalt, hem som avses i 12 § lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga, hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, häkte eller polisarrest:
till föreståndaren.

Kompanichef eller motsvarande befäl inom försvarsmakten skall omedelbart underrätta regementschefen eller motsvarande chef om skada som han blivit underrättad om eller på annat sätt har fått kännedom om.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1988:1487.

44. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (1975:1004) med krigsinstruktion för länsstyrelserna

Regeringen föreskriver att 1, 2, 4, 5, 7 och 10 §§ förordningen (1975:1004) med krigsinstruktion för länsstyrelserna skall ha följande lydelse.

1 § [1] Under skärpt och högsta beredskap skall 2 – 10 och 12 §§ tillämpas. I annat fall tillämpas dessa paragrafer i den mån regeringen förordnar om detta.

När 2 – 10 och 12 §§ skall tillämpas, gäller förordningen (1988:971) med länsstyrelseinstruktion endast i den mån den inte strider mot dessa paragrafer.

2 § Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet inom länet. I lagen (1992:00) om civilt försvar finns föreskrifter om länsstyrelsens viktigaste uppgifter och befogenheter inom det civila försvaret.

Av förordningen (1992:0) om civilt försvar framgår att länsstyrelsen har uppgifter inom funktionen Civil ledning och samordning samt att dess verksamhet därutöver ingår i vissa andra funktioner. Av samma förordning framgår vilka närmare uppgifter som följer av detta.

4 § [2] Av 2 kap. 7 § lagen (1992:00) om civilt försvar framgår att länsstyrelsen under skärpt och högsta beredskap skall leda och samordna det civila försvaret inom länet i samverkan med försvarsmakten så att största möjliga försvarseffekt uppnås.

Länsstyrelsen skall särskilt

1. leda befolkningsskyddet och räddningstjänsten,
2. leda hälsoskyddet och den civila veterinärverksamheten,
3. leda det psykologiska försvaret och vidta åtgärder för att bevara och stärka befolkningens försvarsvilja och motståndsanda,
4. leda polisväsendet och svara för att allmän ordning och säkerhet upprätthålls,
5. utöva transportreglering samt leda landsvägstransporter och sjötransporter,
6. vidta åtgärder för att trygga befolkningens försörjning och totalförsvarets behov av förnödenheter samt fullgöra uppgifter i fråga om undanförsel och förstöring,
7. svara för att verksamhet av betydelse för totalförsvaret tillgodoses med arbetskraft,
8. leda vägväsendet,
9. övervaka att den socialvårdande verksamheten upprätthålls och bedrivs på sätt som är lämpligt med hänsyn till befolkningsomflyttningar, flyktingrörelser och övriga förhållanden,

[1] Senaste lydelse 1988:1219.

[2] Senaste lydelse 1988:1219.

10. fullgöra uppgifter i samband med mottagande och omhändertagande av flyktingar,

11. vidta åtgärder för att trygga betalningsväsendet och penningförsörjningen,

12. verka för att förbindelserna upprätthålls,

13. i övrigt vidta åtgärder för den statliga, kommunala och landstingskommunala förvaltningens anpassning efter rådande förhållanden.

Länsstyrelsen skall samverka med försvarsområdesbefälhavaren.

5 § Om det är nödvändigt för samordningen av försvarsansträngningarna, får länsstyrelsen meddela regionala eller lokala civila myndigheter med statliga förvaltningsuppgifter inom länet föreskrifter i fråga om verksamheten, även om myndigheterna inte är underställda länsstyrelsen.

Sådana föreskrifter får dock inte meddelas för riksdagens verk eller civilbefälhavaren.

Av 2 kap. 13 § förordningen (1992:00) om civilt försvar framgår att regeringen med stöd av 2 kap. 12 § lagen (1992:00) om civilt försvar bemyndigat länsstyrelsen att meddela landstinget och kommunerna de föreskrifter som behövs för ledningen och samordningen av det civila försvaret inom länet.

7 § [1] Om länsstyrelsens befogenheter i vissa fall när förbindelsen har avbrutits med både regeringen och civilbefälhavaren finns bestämmelser i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under skärpt och högsta beredskap och i förordningen (1988:1215) med samma rubrik.

Länsstyrelsen skall i fall som avses i första stycket självständigt vidta de åtgärder som behövs för det civila försvaret och till stöd för det militära försvaret.

10 § [2] Länsstyrelsen organiseras enligt sin fastställda krigsorganisationsplan.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1988:1219.

[2] Senaste lydelse 1988:1219.

45. Förslag till Förordning om ändring i kartsekretessförordningen (1975:372)

Regeringen föreskriver att 4 och 5 §§ kartsekretessförordningen (1975:372)[1] skall ha följande lydelse.

4 § I en handling som avses i 3 § första stycket får följande anläggningar inte återges, nämligen

1. anläggningar som är avsedda att skydda mot vapenverkan eller att tjäna som hinder eller enbart utgöra uppställningsplatser för vapen eller för försvarsmaktens eller räddningskårens telemateriel, med undantag för skyddsrum åt civilbefolkningen och enstaka mindre anläggningar av ringa betydelse för totalförsvaret;
2. fast uppställda vapen samt fast uppställd telemateriel för försvarsmakten eller för räddningskåren;
3. krigsförtöjningsplatser;
4. anläggningar för lagring av mineralolja eller omformarstationer för järnvägsdrift och reservuppställningsplatser för dessa, om anläggningarna är byggda i berg eller försedda med skydd mot spräng- eller vapenverkan, samt sådana anordningar ovan jord som hör till anläggningarna;
5. transformatorer som är placerade i berg eller i bergnisch samt tillhörande anordningar ovan jord;
6. teleanläggningar, vägar, järnvägar, kraftledningar och andra förbindelser som enbart är anlagda för och direkt kan röja befintligheten av och platsen för de under 1 - 5 nämnda anläggningarna.

5 § I en handling, som avses i 3 § första stycket får följande anläggningar inte betecknas med symbol eller påskrift på sådant sätt att anläggningens funktion inom och betydelse för totalförsvaret röjs, nämligen

1. förråd för försvarsmakten eller räddningskåren, dock inte övningsmaterielförråd;
2. kommunens ledningsplatser och andra skyddade uppehållsplatser samt räddningskårens radioanläggningar;
3. försvarsmaktens forsknings- och försöksanläggningar;
4. varv;
5. krigsankarplatser och krigslossningsplatser;
6. flygfält;
7. luftförsvarsgruppcentraler;
8. industribyggnader avsedda för tillverkning av väsentlig betydelse för totalförsvaret;
9. mineraloljedepåer och omformarstationer för järnvägsdrift jämte reservuppställningsplatser för dessa;
10. transformatorer;
11. kraftledningar och teleanläggningar.

[1] Förordningen omtryckt 1981:1101.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

46. Förslag till Förordning om ändring i vapenkungörelsen (1974:123)

Regeringen föreskriver att 3 § vapenkungörelsen (1974:123)[1] skall ha följande lydelse.

3 § [2] Anmälan som avses i 25 a § andra stycket och 26 § tredje stycket vapenlagen (1973:1176) skall göras till polismyndigheten i den ort där anmälaren är kyrkobokförd eller, om han ej är kyrkobokförd i riket, i den ort, där han är bosatt.

Fråga om förordnande av provledare som avses i 5 a § denna förordning prövas av polismyndighet i det polisdistrikt där provledaren skall vara verksam.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Kungörelsen omtryckt 1982:66.

[2] Senaste lydelse 1983:1084. Ändringen innebär att första stycket upphävs.

47. Förslag till Förordning om ändring i uppskovskungörelsen (1973:939)

Regeringen föreskriver i fråga om uppskovskungörelsen (1973:939)[1]

dels att i 12, 19, 21 och 25 §§ orden "överstyrelsen för ekonomiskt försvar" skall bytas ut mot "överstyrelsen för civil beredskap",

dels att 1, 2, 4, 5, 11 och 22 §§ skall ha följande lydelse.

1 § [2] Om det oundgängligen behövs för att tillgodose behovet av personal inom andra delar av totalförsvaret än försvarsmakten, får värnpliktiga och anställda vid försvarsmakten undantas från skyldighet att tjänstgöra vid försvarsmakten under skärpt och högsta beredskap enligt denna kungörelse.

2 § [3] Statsråd och ledamöter av riksdagen är undantagna från skyldighet att tjänstgöra vid försvarsmakten under skärpt och högsta beredskap. Expeditionschefen i justitiedepartementet skall anmäla till värnpliktsverket när en värnpliktig eller en anställd vid försvarsmakten utses till statsråd. Motsvarande anmälningsskyldighet har chefen för riksdagens förvaltningskontor i fråga om en ledamot av riksdagen.

4 § [4] I denna kungörelse förstås med

uppskov: för en värnpliktig att han under skärpt och högsta beredskap tills vidare eller för viss tid inte inkallas till tjänstgöring enligt 28 § värnpliktslagen (1941:967) och för den som är fast anställd vid försvarsmakten att han under skärpt och högsta beredskap tills vidare eller för viss tid undantas från skyldighet att tjänstgöra vid försvarsmakten,

kollektiv yrkesledighet: undantagande för viss tid från tjänstgöring enligt 28 § värnpliktslagen för värnpliktiga som tillhör yrke med utpräglat säsongarbete eller av särskild vikt för folkförsörjningen,

värnpliktig: en värnpliktig som inte är fast anställd vid försvarsmakten och inte är befriad från värnpliktstjänstgöring enligt 4 § värnpliktslagen,

verk: sådan statlig myndighet, institution eller organisation eller sådant statlig företag som ej ingår i försvarsmaktens krigsorganisation och ej är kommunikationsverk, riksdagens förvaltningskontor och verk samt myndighet, institution, organisation eller företag av kommunal eller enskild natur,

kommunikationsverk: postverket, televerket, statens järnvägar, banverket, enskilda järnvägar, statens vattenfallsverk, kommunala och enskilda kraft- och vattenregleringsföretag enligt bestämmande av arbetsmarknadsstyrelsen och statens vattenfallsverk i samråd, vägverket, luftfartsverket, enskilda lufttrafikföretag enligt bestämmande av arbetsmarknadsstyrelsen och luftfartsverket i samråd, tullverket, sjöfartsverket utom dess regionala och lokala organisation för lots- och fyrväsendet samt sjöfartsverket underlydande organ för förvaltning av kanal eller farled,

uppskovsmyndighet: myndighet som prövar fråga om uppskov.

[1] Senaste lydelse av 25 § 1980:821.

[2] Senaste lydelse 1976:422.

[3] Senaste lydelse 1976:422.

[4] Senaste lydelse 1976:422.

5 § [1] Uppskov får meddelas för värnpliktiga och anställda vid försvarsmakten som skall fullgöra arbetsuppgifter vid ett verk vars verksamhet är så nödvändig för totalförsvaret att verksamheten måste upprätthållas under skärpt och högsta beredskap.

11 § [2] Verk där värnpliktiga och anställda vid förvarsmakten kan komma i fråga för uppskov skall föras till någon av följande fyra uppskovsgrupper.

Uppskovsgrupp 1: statliga verk som inte är kommunikationsverk eller ingår i uppskovsgrupp 3, riksdagens förvaltningskontor och verk samt civilbefälhavarnas kanslier.

Uppskovsgrupp 2: kommunikationverk.

Uppskovsgrupp 3: landsting, länsstyrelser, den regionala och lokala polisorganisationen, ledningsorgan för vägtrafikområden, kommunernas räddningskårer och verk inom den kommunala förvaltningen utom kommunikationsverk.

Uppskovsgrupp 4: övriga verk.

22 § [3] Denna kungörelse gäller inte för den som är civilpliktig enligt 4 kap. 1 § 4 lagen (1992:00) om civilt försvar eller för personal vid sjöfartsverkets regionala och lokala organisation för lots- och fyrväsendet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1976:422.

[2] Senaste lydelse 1976:422.

[3] Senaste lydelse 1981:646.

48. Förslag till Förordning om ändring i kungörelsen (1966:414) med vissa bestämmelser om vapenfria tjänstepliktiga

Regeringen föreskriver att 18 § kungörelsen (1966:414) med vissa bestämmelser om vapenfria tjänstepliktiga skall ha följande lydelse.

18 § [1] I fråga om förmåner till vapenfria tjänstepliktiga i samband med tjänstgöringen skall värnpliktsförmånsförordningen (1976:1008) tillämpas i den mån regeringen inte meddelar särskilda bestämmelser. Befattningspenning betalas dock endast till en vapenfri tjänstepliktig som tjänstgör i räddningskåren. Befattningspenning beräknas därvid enligt de bestämmelser som gäller för civilpliktiga. Vapenfria tjänstepliktiga får för erhållande av tillägg till dagersättningen tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring enligt värnpliktslagen (1941:967).

Vid tillämpningen av värnpliktsförmånsförordningens bestämmelser skall med myndighet inom försvarsmakten avses vapenfristyrelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1983:458.

49. Förslag till Förordning om ändring i anställningsförordningen (1965:601)

Regeringen föreskriver att 1 § anställningsförordningen (1965:601)[1] skall ha följande lydelse.

1 § Denna förordning gäller arbetstagare, som omfattas av lagen (1976:600) om offentlig anställning och som innehar eller uppehåller statligt reglerad tjänst.

Förordningen gäller inte den som är anställd i försvarsmaktens reserver, i väg- och vattenbyggnadskåren eller på reservstat i det militära försvaret och inte heller den som är anställd på prästerlig tjänst.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Förordningen omtryckt 1988:1021.

50. Förslag till Förordning om ändring i allmänna tjänstepliktskungörelsen (1961:461)

Regeringen föreskriver i fråga om allmänna tjänstepliktskungörelsen (1961:461)

dels att i 1 och 8 §§ orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 4 och 6 §§ skall ha följande lydelse.

4 § I den mån det kan ske utan att ändamålet med uttagningen motverkas, bör i första hand personer som frivilligt anmält sig tas ut till tjänsteplikt. I övrigt skall skälig hänsyn tas till arbetsgivarens och den tjänstepliktiges önskemål, tjänstepliktens inverkan på den tjänstepliktiges inkomster och möjlighet att fullgöra vårdnadsskyldighet samt olägenheten för den tjänstepliktige av en förändring av arbetsförhållandena eller bostadsorten.

Innan uttagning sker av någon som är uttagen till räddningskåren, skall räddningschefen höras. Om någon tas ut till tjänsteplikt och kan beräknas komma att tas i anspråk för försvarsmaktens behov eller behovet av personal till räddningskåren, bör han få en arbetsuppgift som kan förenas med nämnda verksamhet.

6 § Under högsta beredskap får arbetsmarknadsstyrelsen bemyndiga länsarbetsnämnden att meddela sådana föreskrifter som det enligt 1 § första stycket ankommer på styrelsen att utfärda.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

51. Förslag till Förordning om ändring i kungörelsen (1958:262) angående tillämpningen av lagen den 17 december 1943 (nr. 881) om polisens ställning under krig

Regeringen föreskriver att 7 § kungörelsen (1958:262) angående tillämpningen av lagen den 17 december 1943 (nr 881) om polisens ställning under krig skall ha följande lydelse.

7 § Om det krävs för en ändamålsenlig användning av tillgänglig personal att en polisman i annat fall än som sagts förut tjänstgör utanför anställningsområdet, är han skyldig att fullgöra sådan tjänstgöring. Länsstyrelsen får undanta personal som avses i 2 § andra stycket från nämnda skyldighet.

Befogenhet att ålägga en polisman tjänstgöring utanför anställningsområdet i andra fall än som avses i 5 eller 6 § har den länsstyrelse som polismannen är underställd. Om det är fråga om tjänstgöring inom ett annat län och polismannen uppehåller sig i detta, har länsstyrelsen i sistnämnda län samma befogenhet. I brådskande fall får i stället för länsstyrelsen vederbörande polischef beordra tjänstgöringen, varvid han dock dessförinnan, om det är möjligt, skall försäkra sig om att polismannen inte behövs för att fullgöra särskilda uppgifter för befolkningsskyddet och räddningstjänsten. Om åläggandet har meddelats av en polischef, skall anmälan om detta snarast göras till länsstyrelsen i det län där polismannen skall tjänstgöra.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

52. Förslag till Förordning om ändring i kungörelsen (1944:648) om personalprövningsnämnder

Regeringen föreskriver i fråga om kungörelsen (1944:648) om personalprövningsnämnder

dels att i 6 § orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen,

dels att 2 § skall ha följande lydelse.

2 § [1] Personalprövningsnämnden har till uppgift att avgöra frågor om sådan uttagning till civilplikt enligt 4 kap. 6, 8, 10 och 13 §§ förordningen (1992:00) om civilt försvar som har hänskjutits till nämnden.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1992.

[1] Senaste lydelse 1972:339.

53. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (FFS 1984:37) om särskild ekonomisk hjälp och flyttningsbidrag till värnpliktiga;

Regeringen föreskriver att 4 § förordningen (FFS 1984:37) om särskild ekonomisk hjälp och flyttningsbidrag till värnpliktiga skall ha följande lydelse.

4 § 1 och 3 §§ tillämpas också på den som

1. utan att vara anställd genomgår utbildning som inte fullgörs enligt värnpliktslagen (1941:967) till yrkesofficer eller reservofficer,

2. genomgår utbildning enligt lagen (1980:1021) om militär grundutbildning för kvinnor.

2 och 3 §§ tillämpas också på den som med stöd av lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter tjänstgör inom försvarsmakten.

Denna förordning skall kungöras i Försvarets författningssamling (FFS). Förordningen träder i kraft den 1 januari 1992.

54. Förslag till
Förordning om ändring i förordningen (FFS 1983:50) om försvarsmaktens personal

Regeringen föreskriver att 2 § förordningen (FFS 1983:50) om försvars-maktens personal skall ha följande lydelse.

2 § Den militära personalen består av följande grupper.

Grupp	Omfattar
1. — — — — — — —	
7. Civilpliktig personal	Personal som med stöd av 4 kap. 1 § 4 eller 3 § lagen (1992:00) om civilt försvar eller lagen (1992:00) om skyldighet att tjänstgöra med ordnings- och bevakningsuppgifter har tagits ut för tjänstgöring i försvarsmakten
8. —	

Yrkesofficerarna indelas i undergrupperna officerare, högskoleingenjörer, försvarsläkare, försvarsveterinärer, försvarstandläkare, försvarsapotekare och försvarsmeteorologer.

Denna förordning skall kungöras i försvarets författningssamling (FFS). Förordningen träder i kraft den 1 januari 1992.

55. Förslag till Förordning om ändring i förordningen (FFS 1981:18) om skadereglering inom försvaret, m.m.

Regeringen föreskriver att om förordningen (FFS 1981:18) om skadereglering inom försvaret, m.m. skall ha följande lydelse.

1 § Om inte annat följer av andra stycket, gäller denna förordning i fråga om anspråk mot staten om ersättning i följande fall.

1. Skadestånd, dock inte skadestånd i avtalsförhållanden, om skadan hänför sig till verksamhetsområdet för de myndigheter som hör till försvarsdepartementet.

2. Ersättning i annat fall än som anges i 1 för skador på egendom som tillhör värnpliktiga, civilpliktiga eller personal som genomgår frivillig utbildning vid försvarsmakten, om skadan har föranletts av tjänstgöringsförhållandena.

3. Ersättning i annat fall än som anges i 1 för skador på fiskefartyg och fiskeredskap, om skadan har föranletts av militär verksamhet.

4. Trafikskadeersättning beträffande fordon som innehas eller brukas av myndigheter som anges i 1.

5. Ersättning för bärgning eller annat tillvaratagande av egendom som tillhör eller brukas av myndigheter som anges i 1 eller som är av utländskt militärt ursprung.

Av särskilda föreskrifter framgår att denna förordning inte gäller frågor som rör försvarsmaktens fasta egendom eller ersättningsanspråk som grundas på påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut.

Denna förordning skall kungöras i försvarets författningssamling (FFS).
Förordningen träder i kraft den 1 januari 1992.

Bilaga 1

Förteckning över de ytterligare författningar som behöver anpassas till den föreslagna terminologin

1. Lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m. m., 1 §
2. Lagen (1940:79) om utsträckning av tiden för upptagande av växelprotest m. m. vid krig eller krigsfara
3. Lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg, 1 §
4. Lagen (1940:300) angående förordnande om anstånd med betalning av gäld m. m. (moratorielag), 11 §
5. Lagen (1940:358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m., 2 §
6. Värnpliktslagen (1941:967) 27 § 2, 28 § 1
7. Lagen (1943:881) om polisens ställning under krig 1 §
8. Lagen (1952:270) om skyddsympning vid krig eller krigsfara m. m., 1 §
9. Allmän prisregleringslag (1956:236) 1 §
10. Lagen (1957:684) om betalningsväsendet under krigsförhållanden 1-6 §§
11. Lagen (1957:686) om taxeringsväsendet under krigsförhållanden m. m. 1 §, 7 §
12. Lagen (1960:22) om statlig krigsförsäkring, 1 §
13. Lagen (1961:655) om undanförsel och förstöring 1 §
14. Lagen (1964:19) angående vissa utfästelser rörande införsel eller utförsel av varor m. m. (krigshandelslag), 1 §
15. Lagen (1976:600) om offentlig anställning 5 kap. 2 §
16. Ransoneringslagen (1978:268) 1-2 §§, 4 §
17. Lagen (1979:1088) om gränsövervakningen i krig m. m., 1 §, 12 §
18. Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), 20 §
19. Hälsoskyddslagen (1982:1080), 26 §
20. Lagen (1984:989) om socialförsäkringsväsendet under krig och krigsfara, 1 – 2 §§, 11 §
21. Lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol, 1 §, 25 §
22. Lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet 1 §, 19 §
23. Kungörelsen (1951:51) om postbehandling under beredskapstillstånd och krig, 1 §
24. Kungörelsen (1951:165) angående vissa inskränkningar i den civila luftfarten under beredskapstillstånd och krig
25. Instruktionen (1951:636) för vägtrafikombud, 4 §
26. Militärt järnvägsreglemente (1960:385), 7-8 §§
27. Kungörelsen (1970:301) om frivillig försvarsverksamhet, 14 §
28. Hemvärnskungörelsen (1970:304) 14 – 15 §§, 17 §

29. Kungörelsen (1973:206) om motorreparationstjänsten 1 §
30. Förordningen (1981:978) om rikets indelning i militär- och civilområden m. m., 5 §
31. Förordningen (1982:314) om utnyttjande av tullverkets kustbevakning inom försvarsmakten, 1 §
32. Förordningen (1983:276) om verksamheten inom försvarsmakten 38-39 §§
33. Förordningen (1984:825) om verksamheten vid vissa statliga skolor under krig och vid krigsfara
34. Förordningen (FFS 1985:3) om hemvärnsmäns medverkan vid bevakning och efterspaning m. m., 2 §
35. Teleförordningen (1985:765) 7 §
36. Förordningen (1988:14) med instruktion för sjöfartsverket, 36 – 37 §§
37. Förordningen (1988:78) med instruktion för luftfartsverket 37 §
38. Förordningen (1988:79) med instruktion för postverket, 42 §
39. Förordningen (1988:256) med instruktion för kustbevakningen
40. Förordningen (1988:521) med instruktion för bränslenämnden
41. Förordningen (1988:707) med instruktion för banverket, 17 §
42. Förordningen (1988:853) med instruktion för styrelsen för psykologiskt försvar, 1 §, 7 §
43. Efterforskningsförordningen (1988:1039) 2 §
44. Förordningen (1988:1074) med instruktion för vägverket 17 §
45. Förordningen (1988:1129) om kommunal och landstingskommunal skolverksamhet m. m. underkrig och vid krigsfara
46. Förordningen (1988:1179) med instruktion för transportrådet 1 §, 3 §
47. Förordningen (1989:000) om byggnads- och reparationsberedskapen, 1 §
48. Särskilt avtal mellan staten och Sveriges Radio AB angående koncernens verksamhet vid krig eller krigsfara, 1 §

Författningar som innehåller termen civilförsvar i olika böjningsformer och sammansättningar

1. Riksdagsordningen: i 4. 6. 7 anges försvarsutskottets ärenden.
2. Lag (1923:116) om hundskatt: i 1 § 1 mom. c) bör "civilförsvaret" bytas ut mot "räddningskåren".
3. Lagen (1940:358) med vissa bestämmelser till skydd för försvaret m. m.: i 11 § bör "civilförsvarsberedskap" bytas ut mot "skärpt och högsta beredskap".
4. Lagen (1962:381) om allmän försäkring: i 11 kap. 2 § i) bör "civilförsvarspliktiga" bytas ut mot "civilpliktiga".
5. Kungörelsen (1951:51) om postbehandling under beredskapstillstånd och krig: i 9 § 2 bör "civilförsvarets" bytas ut mot "hemskyddsorganisationens".
6. Instruktionen (1951:636) för vägtrafikombud: i 1 § bör "civilförsvarschef" bytas ut mot "räddningschef" och i 4 § b) bör "civilförsvaret" by-

tas ut mot "räddningskårens krigsorganisation" samt i 4 § d) bör "civilförsvarsmyndighet" bytas ut mot "kommunen".

7. Förordningen (1958:272) om tjänstekort: i 2 § bör "civilförsvaret, brandväsendet" bytas ut mot "räddningstjänsten".
8. Terrängtrafikkungörelsen (1972:594): i 2 § bör "vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret" bytas ut mot "vägtrafikförordningen (1992:00) för räddningskåren under övningar samt skärpt och högsta beredskap".
9. Fordonskungörelsen (1972:595): i 2 § bör "vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret" bytas ut mot "vägtrafikförordningen (1992:00) för räddningskåren under övningar samt skärpt och högsta beredskap".
10. Bilregisterkungörelsen (1972:599): i 2 § bör "vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret" bytas ut mot "vägtrafikförordningen (1992:00) för räddningskåren under övningar samt skärpt och högsta beredskap" samt i 37 § bör hänvisningen till civilförsvarslagen tas bort.
11. Vägtrafikkungörelsen (1972:603): i 1 § bör "vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret" bytas ut mot "vägtrafikförordningen (1992:00) för räddningskåren under övningar samt skärpt och högsta beredskap" och i 11 § bör "civilförsvarskolonn" bytas ut mot "kolonn av fordon i räddningskårens krigsorganisation".
12. Åklagarinstruktionen (1974:910): i 55-57 §§ bör "civilförsvarstjänstgöring" bör bytas ut mot "civilpliktstjänstgöring".
13. Körkortsförordningen (1977:722): i 3 § bör "vägtrafikkungörelsen (1974:98) för civilförsvaret" bytas ut mot "vägtrafikförordningen (1992:00) för räddningskåren under övningar samt skärpt och högsta beredskap".
14. Arbetsmiljöförordningen (1977:1166): i 14 § bör "civilförsvaret" bytas ut mot "räddningskårens krigsorganisation".
15. Terrängkörningsförordningen (1978:594): i 6 § bör "civilförsvaret" bytas ut mot "räddningskåren".
16. Sekretessförordningen (1980:657): i 1 a § bör "civilförsvarspliktig" bytas ut mot "civilpliktig" och i bilagan bör hänvisningen till civilförsvarslagen i stället göras till lagen (1992:00) om civilt försvar.
17. Departementsförordningen (1982:1177): i bilagan finns angivet försvarsdepartementets uppgifter.
18. Luftfartsförordningen (1986:171): i 89 § bör "civilförsvarsövning" bytas ut mot "övningar med räddningskårens krigsorganisation".
19. Sjötrafikförordningen (1986:300): i 4 kap. 3 § bör "civilförsvarsberedskap" bytas mot "skärpt och högsta beredskap".
20. Svävarfartsförordnignen (1986:305): i 4 och 10 §§ bör "civilförsvaret" bytas ut mot "räddningskårens krigsorganisation".

Författningar som innehåller hänvisningar till civilförsvarslagen eller civilförsvarskungörelsen.

1. Lagen (1971:309) om behörighet för allmänna förvaltningsdomstolar att pröva vissa mål: i 1 § 1 kan hänvisningen tas bort.
2. Lagen (1972:435) om överlastavgift: i 9 § kan hänvisningen tas bort.
3. Trafikskadelagen (1975:140): i 3 § bör en hänvisning i stället göras till lagen (1992:00) om civilt försvar.
4. Lagen (1981:691) om socialavgifter: i 2 kap. 4 § bör en hänvisning i stället göras till lagen (1992:00) om civilt försvar.
5. Polislagen (1984:387): hänvisningen i övergångsbestämmelserna saknar aktualitet.
6. Bevakningskungörelsen (1940:383): i 6 § bör en hänvisning i stället göras till förordningen (1992:00) om civilt försvar.
7. Förordningen (1978:384) om beräkning av låneunderlag för bostadslån: i 5 § bör en hänvisning i stället göras till lagen (1992:00) om civilt försvar.
8. Förordningen (1988:1037) med instruktion för värnpliktsnämnden: i 1 § 3 bör en hänvisning i stället göras till lagen (1992:00) om civilt försvar och förordningen (1992:00) om civilt försvar.

Författningar som innehåller benämningen "civilförsvarsstyrelsen" och som bör bytas ut mot "statens räddningsverk".

1. Förordningen (1961:656) om undanförsel och förstöring (1 §)
2. Förordningen (1980:849) om tillämpning av GATT-överenskommelsen om statlig upphandling (1 §).
3. Förordningen (1981:421) om säkerhetsskyddet vid statliga myndigheter (7 §).

Statens offentliga utredningar 1989

Kronologisk förteckning

1. Rapport av den särskilde utredaren för granskning av hotbilden mot och säkerhetsskyddet kring statsminister Olof Palme. C.
2. Beskattning av fåmansföretag. Fi.
3. Integriteten vid statistikproduktion. C.
4. Fasta Öresundsförbindelser. K.
5. Samordnad länsförvaltning. Del 1: Förslag. C.
6. Samordnad länsförvaltning. Del 2: Bilagor. C.
7. Vidgad etableringsfrihet för nya medier. U.
8. UD:s presstjänst. UD.
9. Särskild inkomstskatt för utländska artister m.fl. Fi.
10. Två nya treåriga linjer. U.
11. Hushållssparandet - Huvudrapport från Spardelegationens sparundersökning. Fi.
12. Den regionala problembilden. A.
13. Mångfald mot enfald. Del 1. A.
14. Mångfald mot enfald. Del 2. Lagstiftning och rättsfrågor. A.
15. Storstadstrafik 2 - Bakgrundsmaterial. K.
16. Kostnadsutveckling och konkurrens i banksektorn. Fi.
17. Risker och skydd för befolkningen. Fö.
18. SÄPO - Säkerhetspolisens arbetsmetoder. C.
19. Regionalpolitikens förutsättningar. A.
20. Tullregisterlag m.m. Fi.
21. Sätt värde på miljön - miljöavgifter på svavel och klor. ME.
22. Censurlagen - en modernisering av biografförordningen. U.
23. Parkeringsköp. Bo.
24. Statligt finansiellt stöd? I.
25. Rapporter till finansieringsutredningen. I.
26. Kustbevakningens roll i den framtida sjöövervakningen. Fi.
27. Forskning vid de mindre och medelstora högskolorna. U.
28. Utbildningar för framtidens tandvård. U.
29. Samarbete kring klinisk utbildning och forskning inför 90-talet. U.
30. Professorstillsättning. En översyn av proceduren vid tillsättning av professorstjänster. U.
31. Statens mät- och provstyrelse. I.
32. Miljöprojekt Göteborg - för ett renare Hisingen. ME.
33. Reformerad inkomstbeskattning
    - Skattereformens huvudlinjer. Del 1.
    - Inkomst av kapital. Del 2.
    - Inkomst av tjänst, lagtext och kommentarer. Del 3.
    - Bilagor, expertrapporter. Del 4. Fi.
34. Reformerad företagsbeskattning
    - Motiv och lagförslag. Del 1.
    - Expertrapporter. Del 2. Fi.
35. Reformerad mervärdeskatt m.m.
    - Motiv. Del 1.
    - Lagtext och bilagor. Del 2. Fi.
36. Inflationskorrigerad inkomstbeskattning. Fi.
37. Utländska förvärv av Svenska företag - en studie av utvecklingen. I.
38. Det nya skatteförslaget - sammanfattning av skatteutredningarnas betänkanden. Fi.
39. Hjälpmedelsverksamhetens utveckling. S.
40. Datorisering av tullrutinerna - slutrapport. Fi.
41. Samerätt och Sameting. Ju.
42. Det civila försvaret. Del 1.
    Det civila försvaret. Del 2. Författningstext. Fö.

Statens offentliga utredningar 1989

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Samerätt och Sameting. [41]

Utrikesdepartementet

UD:s presstjänst. [8]

Försvarsdepartementet

Risker och skydd för befolkningen. [17]
Det civila försvaret. Del 1. [42]
Det civila försvaret. Del 2. Författningstext. [42]

Socialdepartementet

Hjälpmedelsverksamhetens utveckling. [39]

Kommunikationsdepartementet

Fasta Öresundsförbindelser. [4]
Storstadstrafik 2 - Bakgrundsmaterial. [15]

Finansdepartementet

Beskattning av fåmansföretag. [2]
Särskild inkomstskatt för utländska artister m.fl. [9]
Hushållsparandet - Huvudrapport från Spardelegationens sparundersökning. [11]
Kostnadsutveckling och konkurrens i banksektorn. [16]
Tullregisterlag m.m. [20]
Kustbevakningens roll i den framtida sjöövervakningen. [26]
Reformerad inkomstbeskattning
- Skattereformens huvudlinjer. Del 1. [33]
- Inkomst av kapital. Del 2. [33]
- Inkomst av tjänst, lagtext och kommentarer. Del 3. [33]
- Bilagor, expertrapporter. Del 4. [33]

Reformerad företagsbeskattning
- Motiv och lagförslag. Del 1. [34]
- Expertrapporter. Del 2. [34]

Reformerad mervärdeskatt m.m.
- Motiv. Del 1. [35]
- Lagtext och bilagor. Del 2. [35]

Inflationskorrigerad inkomstbeskattning. [36]
Det nya skatteförslaget - sammanfattning av skatteutredningarnas betänkanden. [38]
Datorisering av tullrutinerna - slutrapport. [40]

Utbildningsdepartementet

Vidgad etableringsfrihet för nya medier. [7]
Två nya treåriga linjer. [10]
Censurlagen - en modernisering av biografförordningen. [22]
Forskning vid de mindre och medelstora högskolorna. [27]
Utbildningar för framtidens tandvård. [28]
Samarbete kring klinisk utbildning och forskning inför 90-talet. [29]
Professorstillsättning. En översyn av proceduren vid tillsättning av professorstjänst. [30]

Arbetsmarknadsdepartementet

Den regionala problembilden. [12]
Mångfald mot enfald. Del 1. [13]
Mångfald mot enfald. Del 2. Lagstiftning och rättsfrågor. [14]
Regionalpolitikens förutsättningar. [19]

Industridepartementet

Statligt finansiellt stöd. [24]
Rapporter till finansieringsutredningen. [25]
Statens mät- och provstyrelse. [31]
Utländska förvärv av svenska företag - en studie av utvecklingen. [37]

Civildepartementet

Rapport av den särskilde utredaren för granskning av hotbilden mot och säkerhetsskyddet kring statsminister Olof Palme. [1]
Integriteten vid statistikproduktion. [3]
Samordnad länsförvaltning. Del 1: Förslag. [5]
Samordnad länsförvaltning. Del 2: Bilagor. [6]
SÄPO - Säkerhetspolisens arbetsmetoder. [18]

Bostadsdepartementet

Parkeringsköp. [23]

Miljö- och energidepartementet

Sätt värde på miljön - miljöavgifter på svavel och klor. [21]
Miljöprojekt Göteborg - för ett renare Hisingen. [32]

KUNGL. BIBL.
1989-07-10
STOCKHOLM

ALLMÄNNA FÖRLAGET

BESTÄLLNINGAR: ALLMÄNNA FÖRLAGET, KUNDTJÄNST, 106 47 STOCKHOLM,
TEL: 08-739 96 30, FAX: 08-739 95 48.

ISBN 91-38-10352-4
ISSN 0375-250X